N.A.

Sankar samhitā: Asurkand, Veermahendrakand & Deokand

शंकर संहिता: असुर काण्ड, वीर महेन्द्र काण्ड और देव काण्ड

Sanskrit

Paper - Handwritten

1910 sambat (165 years old)

116 Folio

11.8" x 5.4"

Complete

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शंकर संहिता।
आसुर कांड

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ श्रीशिवप्रियं देवं देवानामधिदैवतं ॥ भजेहं विघ्नराजंतं विघ्नहंतारमव्ययं ॥
१ १ ॥ कविं कवीनामीशानं गणानां गणनायकं ॥ वक्रतुंडं महाकायं विघ्नध्वंसं नमाम्यहं ॥ २ ॥ कार्त्तिकेयं म
हासेनं कुमारं पुष्करस्रजं ॥ नमामि केकिकंठस्थं किंकिणीनादमेदुरं ॥ ३ ॥ ऋषय ऊचुः ॥ भगवन्सूत सर्वज्ञ
पुराणार्थविशारद ॥ श्रूयते सिंहवक्त्रस्य तारकस्य महौजसः ॥ ४ ॥ अन्येषामपि दैत्यानामुत्पत्तिं च त
थाक्रियां ॥ विस्तरेण वदाद्य त्वं शुश्रूषा महती च नः ॥ ५ ॥ सूत उवाच ॥ शृणुध्वमृषयः सर्वे कुमारायाः एम
मितौजसे ॥ उक्तं गौर्या तिना पूर्वं तेऽहं वक्ष्याम्यनुक्रमात् ॥ ६ ॥ अस्ति दैत्यगुरुः कश्चित्काश्यपाख्य १
स्तपोधनः ॥ ब्रह्मसूनुर्जितः क्रोधः सत्यवाक् धर्मतत्परः ॥ ७ ॥ सतु दैत्यान्वहून्षड्विषष्टिकोटिमिता

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

न्नतः ॥ दित्यां हि जनयामास महावीरपराक्रमान् ॥ ८ ॥ तेषामधिपतिः श्रीमानसुरेंद्रो महासुरः ॥
स तु मंगलकेशिन्यां युक्तः पुत्रीमजीजनत् ॥ ९ ॥ सुरसाख्यामसादृश्यां सर्वावयवसुंदरीं ॥ सा तु दै
त्यगुरुं शुक्रं पर्युपास यदंतिके ॥ १० ॥ शुक्रस्तु भगवांस्तस्यै विद्यां नानाविधां तदा ॥ उपदिश्यानु तां ना
ममायेति च चकार ह ॥ ११ ॥ देवतानां समृद्धिं च दैत्यानां संक्षयं तथा ॥ दृष्ट्वा तु मनसा स्मृत्वा शैलादे
र्वैलसेणध्वरे ॥ १२ ॥ शापं संपन्नाज्ञानसां देवतानां तदोशनाः ॥ विचार्य योग्यमिकार्यं चतामाह वचनं पु
नः ॥ १३ ॥ माये ह्यद्य दैवैः ऋषिभिर्नोदिता ग्नमहासुरः ॥ त्वं पिता वा सुरेंद्रो यं नितरां खिन्नमानसः ॥
१४ ॥ त्वयेहानीं प्रतिष्ठाप्य रसगे पापन्ने दानवाः ॥ तस्मात्त्वं काश्यपं गत्वा पुत्रानुत्पादनाम च ॥ १५ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं०
२

कृत्वा तेषां समर्घ्यं च गांगं चैव व्रतं तथा ॥ उपदिष्टा मुरारम्यं च स्वपार्श्वे त्वं तपश्चर ॥ १६ ॥ तथेत्युक्त्वा वसा
भूपः पितरं च क्षमाजिज्ञपत ॥ निर्ययौ व्रतदुस्स्थला सा स्नात्वा पापरे वसा ॥ १७ ॥ येयैः संभ्रमिता चासौ तांस्ता
न्मोहपरापरागान् ॥ परित्यक्त्वा तदानीं सा काश्यपे परत्रिनिष्ठति ॥ १८ ॥ तत्रागत्वा महोद्धूपान् मंडपांश्चि
त्रमंडितान् ॥ वापीकूपांस्तथावासानारामान् पुष्पशालिनः ॥ १९ ॥ क्रीडापर्वतसंघं च मायया निर्ममे स्मरण
त ॥ एतत्सर्वं तदापश्यद् दृष्टः काश्यपनामकः ॥ २० ॥ किमिदं चित्रमाश्चर्यं मंडपादिकृतं तथा ॥ ब्रह्मणा एम
विष्णुना वापि देवेनान्येन वा पुनः ॥ २१ ॥ इति चिंतापरे तस्मिन्न्दृष्टौ सर्वं त्रपमयाति ॥ दृष्ट शेषपर्वताग्रे सा रमणी २
यां गपरिष्ठकां ॥ २२ ॥ मायया मन्मथस्सर्वे स्वनिधिभूतां तदा स्मरणात् ॥ उपसर्पे समीपं नाम पश्यद् विसत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मः ॥२३॥ उवाचवचनंस्निग्धंकाश्यपुत्रंरसार्थवत् ॥ कात्वमेकाकिनीनारीकिंनामाकस्यकासिवा ॥
२४ ॥ कोदेशःक्वागताचाद्यवदसर्वंवरांगसुंदरी ॥ मायोवाच ॥ अहमेकाकिनीनारीतिष्ठाम्यत्रचपर्वते
॥२५॥ तपस्विनात्वदंपुत्रंकिंत्वयावचनंमम ॥ मेरोःसमीपमुत्क्राहंगंगांस्नातुमिहागता ॥२६॥
तिष्ठत्वमत्रगच्छामियन्मेमनसिवर्त्तते ॥ काश्यपः ॥ आनीयतेत्वत्रगंगास्थानानान्यपिमहंनिव ॥ २७
दु तीर्थानिचतत्रयादेवानभुंजेचामरास्त्विदं ॥ ददामिपुत्रानदिव्यस्त्रीसहस्रपरिचारकां ॥२८॥ अंगीकुरुत्वमा न
मत्ररहस्यानेमनोहरे ॥ इत्युक्त्वासानिचित्रांगीस्मयमानमुखांबुजा ॥२९॥ अंतर्हिताततस्तस्मादचिरेण
स्फुलनेवसा ॥ तस्यामंतर्हितायांतुकाश्यपस्तपतांवरः ॥३०॥ पपातभूमावचिरान्मोहासक्तमनाभव

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यं०७सं०८ शं ॥ विललापसुदुःखार्तो यथाकामहतो जनः ॥ २१ ॥ तादृशं तमभिंहृष्ट्वा तत्रैवाविरभूत स्मराङ्गना ॥ आविर्भू
२ तां तु तां दृष्ट्वा मोहेनापागतो स्वयं ॥ २२ ॥ ननर्त्त बहुधा दैवस्मयमानमुखाम्बुजः ॥ अकिंचनो यथा द्रव्यं लब्ध्वा
त्यंतं सुखी भवेत ॥ २३ ॥ प्रणनाम च मायायाः पादयोः प्रणयान्वितः ॥ सा तु तं वचनं प्राह प्रेम्णा कामातुरं
तदा ॥ २४ ॥ काश्यपाद्यमयाप्राप्तं यादृशं रूपमद्भुतं ॥ गृहीतं तु तादृशं रूपं समर्थोऽहं मायया हं ॥ २५ ॥ इत्युक्तो
तादृशी रम्यां काश्यपो योगिनां वरः ॥ गृहीत्वा कामरूपं तु रमया मासमंडपे ॥ २६ ॥ कस्मिंश्चिद्दिवसे ज्ञने रम्ये राम
भूयो भूयस्मराहितः ॥ जातस्तदा तौ श्रूरख्यो दैत्यानामग्रणीर्महान् ॥ २७ ॥ यामिन्याः प्रथमे यामे दे २
ते यानं चवाहिनी ॥ द्विंमान्सहस्रं तु तदा तयोः स्वेदजलेन सा ॥ २८ ॥ पुनश्च मंडपेन्यस्मिन्नै सिंहरूपं चत्ता

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वुभौ॥रमयामासतुः कृत्वा सिंहवक्त्रस्तदाभवत्॥३९॥सहस्रवक्त्रानिचयोऽष्टसहस्रकरस्तथा॥वभूव
वाहिनीचान्याचत्वारिंशन्मितातदा॥४०॥सहस्राणांमहाघोरानरंगस्वेदविंदुषु॥सिंहवक्त्रीतथान्य
स्मिन्मंडपेचित्रमंडिते॥४१॥ततोपमहरेगत्वागजरूपेणतावुभौ॥लेभनेवक्रतुर्भेयतस्तथागजमुखोत्रवै॥४२॥
तारकोनामदैत्येंद्रः समजायतपेशलः॥चत्वारिंशत्सहस्राण्यावाहिनीगजरूपिणी॥४३॥वभूवमंडपेन्य
स्मिन्स्वतुर्थेमहोत्सवेतौ॥अजरूपंगृहीत्वाघक्रीडयामासतुः पुनः॥४४॥तदानीमजवक्त्राख्योवभूवासुर
कन्यका॥त्रिंशत्सहस्रगणितावाहिन्यंन्याजरूपिणी॥४५॥स्वेदविप्रुड्सुजननमापभीमाचसात्रवै॥मं
डपेमंडपेभूयः समाप्तेचक्रतुस्तदा॥४६॥सुरतंरूपमास्थायतरस्रोतस्तुतथात्रतौ॥व्याघ्रस्त्वमृगगोकसव

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पं०७सं०७ रुद्रास्तां नत्रैव च ॥ ४७ ॥ गोमायोर्ब्रह्मा हीनां मृगाणां रूपमास्थितौ ॥ तदा ब्रह्मसहस्त्राणां वाहिनीसमजायत

४ त ॥ ४८ ॥ ततरूपेण तान्ब्रह्म्या द्विल्लमृगाश्लितांततः ॥ असुरान्भूरिसंहारंक्ष्मातारकानापिकन्यया ॥ ४९ ॥ वि

स्मयोत्कृष्टहृदयोस्वरूपंजर्हतुः स्मरणात् ॥ तदानुपितरौनत्वाभूरयोमहासुरः ॥ ५० ॥ किंकृत्यंपितर

स्माकंब्रूहिसंदेपयातयं ॥ मातुश्चसंमतंकिंवादेवमुक्त्वासंस्थितः ॥ ५१ ॥ कश्यपउवाच ॥ शृणुएवनुपुत्राः

सर्वेपियन्मेमनसिवर्तते ॥ तपश्चवसहाकार्यंगुष्माभिर्विजितेंद्रियैः ॥ ५२ ॥ तपसादेवताः पूर्वंदेवतात्वं एम

प्रपेदिरे ॥ ऋषयश्चतथाकेचित्जीवन्मुक्तिंगताः खलु ॥ ५३ ॥ त्रिपदार्थस्यविज्ञानंसंपाद्यंसर्वे ४

ह्यनघाः ॥ विज्ञानेनाभिवमाप्तित्वभ्यतेसुखरूपिणी ॥ ५४ ॥ धर्मोपिसर्वदाकार्यःपापंविवर्जितये

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सूतउवाच ॥ तपसाब्रह्मवि स्मिंद्रुमपुरा ब्रह्मसूरो नमाः ॥ शिवस्यानुग्रहंप्राप्यस्वंस्वंस्थानमवापिरे ॥१॥ ३

तथा ॥ धर्मेणाकेचिदृषयः स्वर्लोकंलेभिरेपुरा ॥५५॥ कृपाचसर्वभूतेषुनित्यंकार्याविचक्षणैः ॥ एवमु
क्तगुणोपेतैर्मुमुक्षाभिर्वीतकिल्बिषैः ॥५६॥ शंभोरनुग्रहस्तस्मात्सोप्राप्यतेनात्रसंशयः ॥ इहचामुत्रचाप्ये
तिसिद्धिंशंभोरनुग्रहात् ॥५७॥ इतिश्रीशंकरसंहितायांआसुरकांडेप्रथमोध्यायः ॥१॥ ॐ ऋषयस्तपुराके
चित्तपःकृत्वासुदुस्तरं ॥ शंभोरनुग्रहंप्राप्यस्वाभीष्टंचभुवंगताः ॥२॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनपुष्पाभिस्तपसा
शिवं ॥ तोषयित्वात्रलब्ध्वाभुक्तिर्मुक्तिःपरत्रच ॥ ३ ॥ अस्तिचात्रकथापुण्यापुष्पाकंतांब्रवीम्यहं ॥ पूर्वं
तपःप्रभावेनकुत्सःकन्यांमृतामपि ॥४॥ पुनःसंजीवयामासस्वापाठुद्धामिवसृष्णात् ॥ तथान्यत्रग
जस्यापिदेवत्वंदत्तवान्खलु ॥५॥ तथातपोमहिम्नैवमकंडुश्चाप्यजीजनत् ॥ मकंडुस्ततपापुत्रंब्रह्म

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०ऽसं० विस्विंद्रपूजितं ॥६॥ मार्कंडेयं नु तपसा लब्ध्वा त्वन्यपरायणा ॥ मार्कंडेयस्तु तपसा प्रसाद्य परमेश्वरं ॥७॥
५ मृत्युमप्यजयन्नित्यं पदमप्याप्तवान्खलु ॥ इत्युक्त्वा मुनिवर्यो यं नूनं भावं जगाम हि ॥८॥ ततः प्रोवाच
वचनं मायापुत्रान्वैष्णवं ॥ पद्महस्तं वचनं पुत्रान्नूपिनानत्तपतां वरः ॥९॥ मत्तो ता पोषितानामेव पुष्पाकं तत
दाम्यहं ॥ रेस्वर्यं पंचपौमापुत्रनप्याकीर्तिः प्रद्योयसी ॥१०॥ प्रभुत्वमार्जनीयं वै पुष्माभिः पौरुषाश्रयैः
॥ वरदीपमितिरव्यातमुदम्मागेष्विनेर्महत् ॥११॥ तत्र गत्वा वीरपागः क्षिपतां शिवतुष्टये ॥ अयेषितानि रम
दुष्माणिपानितत्स्यदहाम्यहं ॥१२॥ तत्रप्रसन्नो गोरि पोलभ्यतां पत्नयो हितं ॥ इत्युक्त्वा वचनं पुत्रान्माः ५
यातेषां पुनरत्रसा ॥१३॥ तं दृष्ट्वैव तपामंत्रानुपरिह्याविसर्जयत् ॥ पुनश्चापि ऋषिं प्रेक्ष्य प्रोवाच वच

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नेतद्दा॥१४॥मायेतिनाममम वैब्रागतापुत्रकांक्षया॥उमाहितात्त्वयासम्यगिमेपुत्रामहौजसः॥१५॥
गच्छाम्यहंतपस्तप्तुमित्युक्त्वासाययौस्वरगात्॥तस्यांगतायांतुऋषिःकाश्यपस्तद्दर्शनात्॥१६॥वि
ललापसुदुःखार्त्तोभ्रष्टंमूढमनाइव तादृशंतमथालोक्यब्रह्मास्वयमिहागतः॥१७॥ब्रह्मोवाच॥किं
वृथाकाश्यपाद्यत्वंरोदिषीहवहाज्ञवत्॥मात्वंज्ञेऽरोदनंपुत्रसुखीभवमदाज्ञया॥१८॥नमस्वंहितपत्नी
मेतद्दोषमथामायवै॥महेश्वरंसमुद्दिश्यपसर्वाघोघहारंपरं॥१९॥इत्युक्त्वांतर्हितोब्रह्मायथागतम
५ तुंस्वरगात्॥काश्यपस्तुतपःकर्तुंस्वाश्रमंप्रययौतदा॥२०॥तत्रेमायाकृतानीवमंडपैस्थानिचस्व पादि
रगात्॥अदर्शनंगतान्येवतदानीतान्यहोद्विजाः॥२१॥अथपूरोमहासेनःप्रीतयेपरमेशितुः॥भ्रा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० त्सर्वांसहितःकर्त्तुमतस्यैवाध्वरंतदा ॥ २२ ॥ तदादैत्यगुरुर्दैवान्मध्येमार्गेजगामवै ॥ तान्वीक्ष्यनितरां
६ भीमान्भीतिंसंप्राप्तवानहो ॥ २३ ॥ जजापबहुरूपमंत्रंचैतेषांसुमुखकारणं ॥ शूरस्यान्तिकेगत्वायु
ष्माकंगुरुरस्म्यहं ॥ २४ ॥ इत्युक्तवानपाद्यांवंपादयोरभिवंदनं ॥ चकारसुरवर्योपिविनयेनाननतस्य
नः ॥ २५ ॥ शुक्रोपिदैत्यवर्यायशिवमंत्रंततस्त्वदं ॥ पापविशुद्धिनामानमुपदिश्यस्वस्थलंगतः ॥ २६ ॥
शूरस्ससैन्यःसहजोवरद्वीपंद्रुतंययौ ॥ पागपालांवनजातोनिर्ममेदपाक्षोजनैः ॥ २७ ॥ सहस्राणिगत राम
हाक्षिप्रंप्राकारितमहीधरं ॥ परितस्सृतपानसेनांनानायुधविभीषणं ॥ २८ ॥ स्थापयित्वातमध्येपं ६
योजनानांसहस्रशः ॥ आपापामानायपुक्तंतुकुंडंचाग्नेश्चकारवै ॥ २९ ॥ परितस्सृतपानस्यकुंडगन्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

घोत्तरं शतं ॥ तान्यावृत्य च कुंडानां सहस्राणि नवापि वै ॥ ३० ॥ कृत्वा प्रधानकुंडेयं होतुं न व्रजगाम वै ॥
तस्मिन्प्रधानकुंडेयं महीम्रस्यातिभीषणः ॥ ३१ ॥ उच्चारयामास तदा पातालं तदधः स्थला
न् ॥ ततस्तु मायाहेमाद्यं द्रव्याण्यपि ददावियं ॥ ३२ ॥ अर्कं चैव तथा लर्कमपामार्गपलाशकं ॥ निं
वं शसं तिंत्रिणीं च भूतावासं तथैव च ॥ ३३ ॥ एवमाद्यं च समिधं विषवृक्षसमुद्भवां ॥ क्षीराज्यदधितै
लानि मधूनि च बहून्यपि ॥ ३४ ॥ आढकं च तथा मुद्गं माषं चापि तिलं तथा ॥ कुलुत्थं सर्षपं चैव तंडुला
न्व्रीहिभिः सह ॥ ३५ ॥ गोच्छागमहिषाहीनां सहस्राणि शतं पुनः ॥ रुधिराणि च मांसानि शतशोथ
सहस्रशः ॥ ३६ ॥ कर्पूरं चंदनं चैवं सह कस्तूरिकारसैः ॥ पुष्पाणि च विचित्राणि सुगंधीनि बहून्यपि ॥ ०

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०ने०सं० ३७ ॥ दर्भानन्तु हं मस्तांचस्तुथितिं च नद्यारिणि ॥ एवमादीनि भूयांसि यज्ञोपकरणानि च ॥ ३८ ॥ त्रिभि
७ र्योजनमानैस्तु सहस्राणां नतानसा ॥ ततस्तु भूरपक्षो सो तु र्गं भैरवमेव च ॥ ३९ ॥ भद्रकालीन्तथाभू
तं प्रेतं चापि पिशाचकं ॥ डाकिनीगणसंघं च चामुंडां रिक्तपूजयत् ॥ ४० ॥ निर्मथ्यार्यारणीं चासौ व
न्हिं प्रज्वलयन्नृपैः ॥ कुंडमध्ये प्रतिष्ठाप्य वज्रस्तंभमथाढकैः ॥ ४१ ॥ तिलैर्माषैस्तथा मांसैराज्यैः
या सैलैर्जुहाव सः ॥ सहस्राणां शतं दिव्यं वर्षाणां शिवमंत्रतः ॥ ४२ ॥ तथाप्यैषु च कुंडेषु सिंहास्यस्ता एम
रकोपि च ॥ क्रमेण षोडशं शतं चाष्टोत्तर सहस्रके ॥ ४३ ॥ तदा तु कुरुवनुस्तो ष्ठो महावीरपराक्रमो ॥ ७
न तथापि महादेवः प्रादुर्भावं जगाम वै ॥ ४४ ॥ ततः प्रस्तु संक्रुद्धो गगने च समुत्पतः ॥ स्थित्वा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वर्षसहस्रंतुछित्वांगंस्वंउशस्त्रया॥४५॥जुहावहविषैर्मांसैर्मनसापिशिवंस्मरन्॥एवंकृतेपिभगवान्न्या
गेनप्रससादवै॥४६॥पुनस्तुमूरपघोसावुस्तुस्तोर्ध्वंकर्तुंतदा॥वज्रस्तंभोपरिपतन्यावत्तन्मूलमागतः
॥४७॥कुंडमध्येतदाप्राणान्मुमोचासुरनायकः॥ततस्तुहाहाकारश्चदैतेयानांमहानभूत्॥४८॥
देवानांतुतदात्यर्थंसंतोषःसमजायत॥अथसिंहमुखश्चापिछित्वामूर्ध्नौजसास्वकान्॥४९॥पुनर्भू
पस्तथोत्सन्नानुत्सन्नानसंजुहावसः॥तारकोप्येवमन्येपिदैत्याःपेतुर्वैलीयसः॥५०॥तथापिन
महादेवोवरदान्योध्यस्ततांगतः॥तत्रैवसिंहवक्त्रोपिप्राणान्हंतुमियेषसः॥५१॥ब्रह्मांडभित्तिप
र्यंतमग्नेर्ज्वालाप्रधीयसी॥ऊर्ध्वंचैवमथश्चापिनागलोकंददाहवै॥५२॥तदानीमीश्वरस्तत्रस्यावि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

व्यक्त

शि०॰सं० रत्वेनचागतः ॥ इंद्रंकेरेणगत्वाचविंश्सुपृष्टास्थितानाथा ॥ ५३ ॥ इतस्ततस्त्वलत्पादयुगलोवेदपाठकः ॥
८ सिंहासुरस्यनिकटंगत्वावचनमब्रवीत् ॥ ५४ ॥ केयूयंकस्यवापुत्राः किंवायुष्माभिरत्रवै ॥ क्रियतेमेव
हायेवपप्यावदनुपूर्वशः ॥ ५५ ॥ सिंहउवाच ॥ शृणुतब्रह्मविच्छ्रेष्ठयुष्मत्संदर्शनादहो ॥ अस्माकंप्री
तिरत्यर्थंयथाचपरमेष्ठिनः ॥ ५६ ॥ वयंदैत्याःकाश्यपस्यपुत्रावैवीरयागतः ॥ अस्माद्यपरमेशानेरमा
प्राप्तर्थमागताः ॥ ५७ ॥ अस्मत्सहायान्महेशस्यमज्ञातानिधनंगतः ॥ कुंडमध्येमहावीरोवज्रस्तंभेपतत् राम
त्किल ॥ ५८ ॥ तदिदानीमहंचापिदेहत्यागेप्रवृत्तधीः ॥ वृद्धउवाच ॥ मास्तुतेमरणंवीरपुत्राहिष्यंभवि ८
ष्यति ॥ ५९ ॥ इत्युक्त्वाचानयामासवृद्धोगंगांविपद्धतां ॥ अथसमापपृथिवींमहीधरानमितेतरूर्मिकैः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सराणां तदा ॥ भयात्ताडितकंदुकच्छिन्ने यो विदधाने व समागता उवै ॥ १० ॥ आकाशगंगापयसा शशामसर्वेषु
कुंडेषु समुद्धतो ग्निः ॥ सिक्तास्तदामराः मुखाब्जैहृष्टाः सर्वे पि ते वृद्धिमवापुरत्र ॥ ११ ॥ इति श्रीशंकरसंहिता
यां असुरकांडे द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ स्लो ३० ॥ अथाविरासीद्भगवानेविकासहितः प्रभुः ॥ लसत्कंक
णकेयूरमुक्ताहारमविभूषितः ॥ १ ॥ कपर्दैर्वद्धचंद्रार्धसमलंकृतमस्तकः ॥ स्फुरज्जटाजटोत्सर्पितरि
नीपरिमंडितः ॥ २ ॥ मंदहासवहिर्भास्वद्दंतपंक्तिविराजितः ॥ त्रिपुंड्रावलिभिर्हीमलललाटाहिस्थलोज्व
लः ॥ ३ ॥ भूतिभूषितसर्वांगो रुद्राक्षस्रग्भिरावृतः ॥ आरुह्य शाङ्करं दिव्यं नानालंकारशोभितं ॥ ४ ॥
विसतंतुनिभैः स्वच्छैः चामरैरभिशोभितं ॥ क्वणत्किंकिणिकानादवधिरीकृतदिङ्मुखं ॥ ५ ॥ भोगि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०क०सं० भोगमतिंदृष्टीवाहवालविरंजितं ॥ कंठालेविलसद्रुद्राक्षनिधनिनदिक्ष्युरं ॥ ६ ॥ महतनाककुदाप्युक्तं
२ महतंकंधरबंधुरं ॥ वाद्यप्रभेदैश्चभितस्ताडितैर्मुनदाम्बकं ॥ ७ ॥ गणैर्नानाविधैरन्यैर्ब्रह्मविष्ण्वादिभिःसु
रैः ॥ आवृतःसर्वतोदिव्यस्तूयमानैःपरिसेवितः ॥ ८ ॥ नाहृष्टांतंमहादेवंमेस्मयसंफुल्ललोचनः ॥ सूरपद्मः
सु सहभ्राताप्रासेनाभिःप्रणनामतं ॥ ९ ॥ अस्तौषीन्नुतोत्रवर्यैस्तंस्वंदेहंतंगुंभनेः ॥ अथतंपरमेशानःप्रोवाच
वचनंतदा ॥ १० ॥ स्मयमानमुखांभोजमर्कांदरसास्यदं ॥ प्रीतोस्मिनिनरंपुत्रनपसासुरवल्लभाः ॥ ११ ॥ राम
यद्यन्मनसिवोभीष्टंवर्णेतेवृत्तमेनघाः ॥ इत्याभितनसमयद्विभुर्विभित्याहशंकरः ॥ १२ ॥ सूरउवाच ॥ य २
दिप्रसन्नोभगवंस्त्वंकृत्वानुग्रहितान्मया ॥ अपेराणसहस्राणामंडानांसार्वभौमतां ॥ १३ ॥ आज्ञाच

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कंतथास्माकमपिनभ्नरनामपि॥विस्त्वाद्दिदेवताः सर्वायथामतसन्निधानतः॥१४॥पातिपिछंतिसुतरां
ददृता हृष्टमायुधं॥तेषुसर्वेषुगमनागमनंचमपछनः॥१५॥ततस्तुभूरपमंतंभेष्यसर्वेभ्वरोवचः॥सो
वाचक्रूपयायुक्तोपडुक्तंततथास्त्विति॥१६॥अष्टोत्तरसहस्राणामंशनांसार्वभौमता॥अष्टाधिकसहस्रे
षुयुगेष्वत्तुत्तवानघ॥१७॥तथाविमानमैमंइंतेनानारत्नोपशोभितं॥सिंहवाहनमन्यञ्चतथापाम्युपनास्त्र
कं॥१८॥एवमादीनिचास्त्राणिततदैवांकितानिवै॥वज्रदेहंतथाचाग्निकुंडेकृतासुरानवहून्॥१९॥
शतकोटिसहस्रेणवाहिनीनामिनंतदा॥चतुरंगवलंचाचततवम्भूरास्तुभूरिशः॥२०॥तवानुजानामन्ये
षामायुधानिवहून्यपि॥अष्टाधिकशतैचापिपुगानामस्तुधपता॥२१॥अपिवासमरंप्राप्यविनामछ

सहस्रंतु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० क्रिमव्ययं ॥ अन्यैः सुरासुरैर्नागैर्मास्तु वो मरणं भुवं ॥ २२ ॥ इत्युक्तानईश्वरैदेवः सांवः सर्वेश्वरेश्वरः ॥ त
१० तस्तुभूरपमाहिंदैतेयास्तुष्टिमाभिरे ॥ २३ ॥ साधुसाधुत्वयाप्येषिपिनन्तनुः स्वकृपारणपः ॥ इत्यत्तनस्तणा
न केचिद्दावंतः किंतर्किंचवेद्यैः ॥ २४ ॥ भूरपमः पुनः प्रेम्स्यदैतेयानब्रवीद्वचः ॥ इदंतंकालमन्वीक्ष्यपुष्पा
भिरस्पैनमवद्वै ॥ २५ ॥ इत्याहिभूरिकालेषुवामुपचारंतेहाजनैः ॥ नेपिभूपस्त्वहावाचमृषिरेविनयान्विताः ॥ एम
२६ ॥ चतुरंगबलानांतुहन्तानांशंभुनानहा ॥ सेनापतीनिषभस्यासुस्वामिनः कृतवानखलु ॥ २७ ॥ ज १०
गामकाम्पयंनानंसहस्राज्ञावत्तैस्तहा ॥ नमस्कृत्वातुवचनंनमाहप्रश्रयान्वितः ॥ २८ ॥ तानसर्वेश्वरः
शंभुः सुप्रीतः कृतुनामम ॥ अंगनानामाधिपत्यंचदत्तवानपरापमुहा ॥ २९ ॥ इतः परंमनिः कावावरमेघ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

इयायुतः ॥ काश्यपस्तु विचिंत्याथ देवानां द्विपदं तदा ॥ ३० ॥ श्रीवाच वचनं युष्मान् गुरोः सविधमेत्य च ॥ श्रू
यतां मनिनिस्त्वेवं तपो विघ्नादि वहुतं ॥ ३१ ॥ अथ सर्वे पि देव्येंद्राः संभूयभयपुस्तदा ॥ भार्गवं स्वहितेयत्तं सर्वे
शास्त्रार्थकोविदं ॥ ३२ ॥ नत्वा बद्धांजलिकरा वत्तां तेच व्यजिज्ञपन् ॥ वुद्धिं चनो वदाचार्य मुकायोकर्यं स्वरू
पिणीं ॥ ३३ ॥ इत्युक्त्वा विनयानम्रास्तस्थुस्तेपुरतस्तदा ॥ शुक्रस्तु स्मेरपद्मानमेकमेकांतमानयत् ॥ ३४
उवाच वाचं वाचालो हृष्टार्थानुविधायिनीं ॥ शिवस्तु मायामाश्रित्य ससर्जे विषदादिकं ॥ ३५ ॥ तथा स्वां
शं विभज्याथ जीवत्वेनावतिष्ठते ॥ शरीरं द्विपसंयुक्तो लीलामात्रप्रयोजनः ॥ ३६ ॥ भग्ने घटे घटाका
शो महाकाशे प्रलीयते ॥ तद्देहविनाशेन जीवस्तु शिवतां गतः ॥ ३७ ॥ तस्मात्तु एयानि पापानि मिथ्या

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० रूपाणितत्वतः ॥ सोसोप्येवंततस्त्वंतुत्वात्मानेकत्वरूपिणं ॥ ३८ ॥ मत्वाशोकंविमुंचाथब्रह्मविस्त्वादि
११ देवताः ॥ परित्यज्यहरिंध्यायन्शंभुमाकाशमध्यगं ॥ ३९ ॥ इंद्रादिदेवतानांचभयमुत्सादनंमहत् ॥
तेषांपदंप्रपछत्वमसुराणांमहौजसां ॥ ४० ॥ मारणंचततथाकामंपरस्यापिचवंचनां ॥ चौर्यंप्रद्वेष
णंचैवमाहीनिचततथाकुरु ॥ ४१ ॥ अन्यथात्वांनगरणपेक्रोपिमत्सैःसुरैरपिच ॥ सर्वेषुचततथांडेषुत्व १म
दीयेषुप्रजानिशं ॥ ४२ ॥ विचार्यंचविचार्यैवतत्रंतांतंसावधानतः ॥ तस्मिन्निंनंउमध्येत्वंसहभ्रातगणै ११
स्तथा ॥ ४३ ॥ अंउस्यचततहाथामंविस्तारंचमहीधरान् ॥ समुद्रान्द्वीपजातंचलोकान्नानाविधांस्तथा
॥ ४४ ॥ देवतांचैतथालोकपालकानदिगाजानमनून् ॥ प्राणिनश्चतथाचैवमाहीश्चैवततदावदन्
ताश्च हा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नः

४५॥एवमंडेषुसर्वेषुवसंतन्कामयात्रवै॥वक्तव्यंचपुनस्तेषामुक्त्वातान्विससर्जवै॥ततस्तुसूरपद्मासो
प्रतस्थितेमरणाभ्यवै॥आरुह्येंद्रविमानंतुसूर्यकोटिसमप्रभं॥४७॥तुरंगकोटिसंनद्धंनानारत्नविचि॰
त्रितं॥विनाशरहितंचारुछत्रध्वजपरिष्कृतं॥४८॥सिंहाननैस्तथाव्यालीसहस्राणांसहस्रकैः
तुरंगमानांचतथाभूतानांमहतामपि॥४९॥संयुक्तंरथमारुह्यप्रतस्थेसहसावली॥इतिश्री॰
शंकरसंहितायांआसुरकांडेत्रतीयोध्यायः॥३॥सूतउवाच॥तारकोपितदारुह्यस्यंदनंसुमनोहरं
संयुक्तंतुरगाणांतुसहस्रैर्दशभिस्तथा॥१॥तथान्यैरपिनस्त्रापिनायुधपरिष्कृताः॥गजा नः
श्ववाहाश्चपरेसुकुमारागयथवः॥२॥सेनाचमहतीतत्रतस्यैश्चाश्वभत स्थिरे॥काहलीभेरि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० पहृष्टाः सुतरां नादैर्नादितास्तदा ॥३॥ वाद्यभेदाः परितो मृदुडिंडिमझर्झराः ॥ जितांबुधिमहारावास्ताडिता

१२ भृशमत्र वै ॥४॥ खड्गहस्तास्तथा केचिद्दंडभीमकराः परे ॥ खड्गांगपाणयः केचिन्मुसलोद्भुतपाणयः

॥५॥ छुरिकाग्रकरास्तथा केचित्केचिज्जिनखड्गकरास्तथापरे ॥ इतस्ततश्च धावंतः प्रासमादाय चापरे ॥६॥ सा

हसास्तथान्योन्यं ताडमानकराः परे ॥ पांसवश्च तथा सूर्यमार्गपर्यंतमुत्स्थिताः ॥७॥ चतुरंग

बलेनैवं तथा योजनकोटिभिः ॥ संबाधं भाविनाभूमिर्भित्तिसुभिः परितो भृशं ॥८॥ एवं गत्वा सत्वरा एम

चावलैः शृङ्गैर्महत्सुराः ॥ अलकां तु गताने नमावृतां तु हरोयसः ॥९॥ तदा कर्णपकुवेरस्तु दूत १२

वक्त्रेण शीघ्रतः ॥ उवाह सुतरां त्र्यक्षो दैतेयानां वरं तदा ॥१०॥ आशीषिच प्रयुंजानः सांजलिः प्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रयान्वितः ॥ यानानि दिव्यवस्त्राणि भूषणानि बहूनि च ॥ ११ ॥ इत्याभोवाचवचनं भूरूपः पंसमीस्य
वै ॥ त्वदीयोहं वसाम्यत्र रक्ष मां दयया ऽधुना ॥ १२ ॥ विसृष्टस्तेन भूपेन कुबेरः स्वपुरं गतः ॥ लुंठितं च पुरं
तस्य तन्नूवेमसुरैर्भृशं ॥ १३ ॥ कुबेरस्तु तदात्यर्थं दुःखं प्राप सुदारुणं ॥ जेतुकामस्तदीशानं प्रतस्थेसुर
नायकः ॥ १४ ॥ मध्येमार्गं निशम्यास्य चिन्हं मे प्रवरमुज्वलं ॥ त्रिनेत्रादि विमुच्येनं भूरुपघ्नः स्मरणार
हे ॥ १५ ॥ सैंद्रीं दिशं तदा जेतुमिंद्रं भूपो जगाम वै ॥ अरौत्सीत्तस्य नगरं भमरेशस्य चाद्भुतं ॥ १६ ॥ व
सां क्षिप्र छेद ववृशे नानाविधसुख्यवस्थितान् ॥ तदानीं मघवांस्तूर्णमपलायदिवं तस्य ते ॥ १७ ॥
लुंठयामास तस्याशु पत्तनं सैनिकैस्तदा ॥ सुरांगनाश्च शतशो वंदितुं भापिता हिज्ञाः ॥ १८ ॥ इंद्रस्य
धनं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० सरंनंतूर्णमावृत्यांतःपुरस्थितं ॥ धनंबहुतरंप्राप्यभूमिंरत्नान्वासुविस्तरां ॥ १९ ॥ एवंप्रतिगृहंगत्वा
१३ दग्ध्वाचास्यपुरंस्तरणात् ॥ सुरास्तदानींभूपांसः कांप्रासाश्चदुर्बलाः ॥ २० ॥ भूरस्यधावनेशक्ता
जिताश्चासनस्तरणाद्दहो ॥ लुंठितान्नितदातेषामुपरिस्थाप्यनिष्ठुरं ॥ २१ ॥ दग्धुमग्नेः पुरंशीघ्रंनि
र्ययौदनुजाधिपः ॥ महाबलैर्महाशूरैर्धावद्भिः परितोभृशं ॥ २२ ॥ अग्नेः सेनातदावह्नीप्रतस्थेपो
हुमाश्रुतान् ॥ परस्परंजयोः सेनायुयुधेशस्त्रजालकैः ॥ २३ ॥ तारकस्यबलानांसापुरतस्थानुमस राम
मा ॥ पराभवंगतास्तूर्णमग्नेरभ्याशमागताः ॥ २४ ॥ तदाग्निर्निर्ययौतूर्णंक्रोधमूर्छितविग्रहः १३
कालाग्निरिवसंहर्तुंज्वालामालावृतोजगत् ॥ २५ ॥ अस्त्राणिचवहून्याशुमुमोचासुरसंहतौ ॥ त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ततस्तु तारको धीमान्नानास्त्रकृतशिक्षकः ॥२६॥ धनुरादाय सव्येन पुपुजे पाणिनाव्यया ॥ आस्फा-
लयत्तदा ज्यां च प्रलयांबुदनिस्वनां ॥२७॥ आलिढीमार्गमाश्रित्य धनुःशास्त्रक्रमेण सः ॥ ध्यायंस्तदा
पशुपतिमस्त्रं पाशुपतं महत् ॥२८॥ संधयामास धनुषा साक्षाद्रुद्र इवापरः ॥ ततः ससंभ्रममना जात
वेहाभयं गतः ॥२९॥ इदमस्त्रं पशुपतेः सर्गान्लोकान्दहत्यहो ॥ एतस्य लक्ष्यं किं वास्यान्कालाग्नेर्म
शाकारव ॥३०॥ केवा वयं हरस्त्रं ह्ना हा हतोस्मीति चिंतयन् ॥ शरणं तं प्रपद्येह तारकं प्राणहापकं ॥३१॥ इति
निश्चित्य तरसा विमुक्त्वा पुंखसंततिं ॥ तारकाभ्याशमेकाकी रसरसेनि चाब्रवत् ॥३२॥ बद्धांजलिपुटो ग
त्वा त्वदीयोहं विमुंच मां ॥ इत्युक्त्वा स्थितस्तत्र भयकंपितविग्रहः ॥३३॥ ततस्तु तारकः प्रीतिमभ्येत्या-

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कां॰ ७ सं॰ ७ सुरपालकः ॥ अग्निमाश्वासयामास वचसा शीतलेन तं ॥ ३४ ॥ यथापूर्वं पुरं गत्वा पालयाग्ने प्रजा भुवं ॥ महा
१४ ज्ञ पापुरे तिष्ठस्व कीर्त्यैन्यकभीर्भृशं ॥ ३५ ॥ इत्याहस्मनलो वह्निरज्ञानेनाविवेचितं ॥ मयापि समतत्वं तत्सर्वं मितु
न्का स्वां पुरीं गतः ॥ ३६ ॥ तन्मूर्तेमेव तस्यापि वल्लुंठितं पुरं भेदनं ॥ असुरैर्बहुधा पुनैकेरंजसा स्ववरार्हकेः ॥ ३७ ॥ २
ततः शूरस्तु शूरसेनकलिंगं मार्येपुनः ॥ यामीहि हंसा पयेतिरश्यमाहविचक्षणः ॥ ३८ ॥ चोदितास्तु
रगास्तेन रथमानीय चक्षरणान् ॥ कलिंगेन ततस्ताभ्यां धर्मराजपुरं गताः ॥ ३९ ॥ चतुरंगबलं चापि चक्रवा रम
लाधिरिवापरः ॥ यमस्य च पुरं सोऽग्रमाक्रांतं दनुजैर्भृशं ॥ ४० ॥ श्रुत्वा यमस्तदाहृष्टं पुरीं द्रुतमुखे नसः ॥ १४
कुबेरस्यापि चाक्रांतं पुरमेतेन सर्वतः ॥ ४१ ॥ इंद्रस्य नगरं दृष्टं तथाग्नेर्लुंठितं भृशं ॥ इति चिंतापरवशोऽज

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वेनास्यागतेंनिकं॥४२॥इत्थंवकुत्तणावसंगुविचित्रंहारमेवच॥तंदुत्वाश्मनणास्त्रमाःस्थिताःपर्वतमानतः
॥४३॥मुहूर्तस्तथाकुलिस्याश्वनुवरमाषकान्तया॥सवमार्हीनिभूयांसिदत्वान्येतेननतस्यवै॥४४॥त्वहाज्ञ
यातवहीपोहंसंयमिन्यांवसाम्यतः॥असुरश्चमहाशूरनगरंनाशयंतिते॥४५॥निवर्सितानाम्मुमांत्वंरसे
स्यारुपमस्वयं॥निवर्त्यतान्तारकोपंहृतवक्रेणल्लुंठकान्॥४६॥धर्मचाप्यास्यवसुधासंभाआप्तुपुरंमति
इतिश्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडेचतुर्थोध्यायः॥४॥सूतउवाच॥भैरपित्वातदातूर्णंनिर्कृतेःककुभंवलेः
॥गत्वातस्यापिचपुरंसरोधासुरनायकः॥१॥ततस्तुनिर्कृतिःशीघ्रंनिर्ययोनगराद्बहिः॥अभ्येत्यतारकंश
त्रुंहारकंसांजलिस्तदा॥२॥त्वदधुरहमद्वैवनिवसामितवाज्ञया॥त्वयैवपालनीयोयंमेश्वर्यंवंधुपुत्र

ह

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰ठसं॰७ ये ॥३॥ इत्युक्त्वैवं तेनिर्केलिंवृक्ष्मानन्नपापुरं ॥ तारकः प्रापयित्वा मुमनस्येयवाहन संगीहि गं ॥४॥ प्रस्थानमस्य
१५ श्रुत्वा पवनहरणः प्रायतारिधिं ॥ त्वरया चतत्र ह्यभ्येत्य पुरीं सेनाएं वीयसी ॥५॥ इत ततनश्चज ग्राहपुरस्यानंत
रा रं वहू ॥ वस्त्रमाभरणं चान्यद्द्रव्यं तांभ्रक्षमेवच ॥६॥ अलं तुहर्षं चनगरं नानारत्न समुच्छोभितं ॥ अयवापोः
पुरं चापिसत्पलताप्रापसैनिकैः ॥७॥ वांनत्तु नरसालोकं नाभिसंगतवान्विद्विजाः ॥ तुलं तु ठतस्यनगरं ता
रकः सर्वतोन्वतं ॥८॥ सर्वं जित्वा यथाताते हि प्राप्य चान्मुखेननः ॥ नागानां जयमुद्दिश्य सहसैन्यम एम
भिगम्य पत् ॥९॥ सर्पाधिपनयत्तत्र गुहेमात्राः पराभवं ॥ इतुश्चात्म विविध ग्रामरत्नानि सुवहूनिवै ॥१० १५
पीत्वाम ततं च न त्रन्यम सुरैस्तत्र संभवैः ॥ पूजितः परयाप्रीत्याहू ष्टानन चन्यमद्भुतं ॥११॥ विलद्वारगिरः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

म्याणितष्येकामवसन्निधिं ॥ भूरयप्यत्ततस्तूर्णंपुनः प्रापमहीतलं ॥ १२ ॥ सैन्यैर्नानाविधैः सार्धसह
जैश्चवलोत्करैः ॥ गत्वाद्वीपानिरम्याणिनानारूपाणिसर्वतः ॥ १३ ॥ आश्चर्याणिचसंप्रेक्ष्यततश्च्या
निवहून्यपि ॥ क्षीराब्धिंप्रापततःसापत्रशेतेहरिस्त्वयं ॥ १४ ॥ तत्रप्रविष्टाःसेनास्ताःसर्वामत्तगजाइव ॥
लोडयामासुरभितःपीत्वापीत्वाचभूरिशः ॥ १५ ॥ १५ ॥ स्त्रीभूमीचनिशम्याशुविस्नुपत्न्यौनहारवं ॥ च
क्रोविस्नोः समीपंतेगत्वाबोधयतांहरिं ॥ १६ ॥ प्रोचेकिमद्यप्रोतेत्वमकांडेचागतंभयं ॥ मुंचनिद्रांविभो
त्वामितःपालयावांभयंगते ॥ १७ ॥ ततस्तुमुक्तनिद्रोसौयावत्कालेनचोत्थितः ॥ तावद्देवासुराःसर्वे
चागतास्तत्समीपतः ॥ १८ ॥ हरिरारुह्यगरुडमापप्यूरवलांतिकं ॥ कौमोदकीनंदकंचपांचजन्यंसु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सं०३सं०३ दर्शनं ॥१९॥ शार्ङ्गं च धनुरादाय बद्धकक्षः सकंचुकः ॥ आरुधिंचन प्यावध्वापृष्ठभागे विचक्षणः ॥२०

१६ सव्येन पाणिना चापमानमय्य गुणेन तत् ॥ दिक्षु क्षिरोतनतदानूंसंयोजयामास वेगतः ॥२१॥ तारकस्य

च सेनायां ववर्षास्त्राणि भूरिशः ॥ सेनाममारवह्नीसानदानद्रव्यपानतानात् ॥२२॥ पत्नीपिताश्वनत्रा

न्ये भारखंडिनविग्रहाः ॥ हैनेयाथकाहुः रवातोस्ताःकंभारणगताः ॥२३॥ ततस्तु तारकः शीघ्रं प्रतस्थे

च जनार्दनं ॥ योद्धुमाहवशस्त्राणि वहूनि समहं स्पृपि ॥२४॥ गुणेन चापं संयोज्य ज्याघातं कृतवा एम

न्द्विजाः ॥ ववर्ष चास्त्रवर्षं च विस्मोहपरिभूरिशः ॥२५॥ तार्क्ष्यस्याभिमशरीरे स्याप्तकस्त्रावं पथ्याभ १६

वेन ॥ असुरारिर्महात्कुद्धो निमितानि शरणिमः ॥२६॥ मुमुंचातस्य गात्रे च तारकस्य नराभशं ॥ पु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नभस्थान्यानिशस्त्राणिमुक्ताछित्वारथंतदा ॥२७॥ खंडशःखंडशोभूमौपातयामाससारथिं ॥ चापंचशत
धाःकृत्वामुमुचेपुनरस्यवै ॥२८॥ आहत्यतारकस्तूर्णमन्यत्स्यंदनमुज्वलं ॥ चापमादायचपुनःसाहत
सपरोभटं ॥२९॥ ववर्षवहुधाचास्यशरीरेघमेमेघवत् ॥ शस्त्राणिनिशितान्यानुतत्रसत्वरितस्तदा ॥३०
शरीरंचास्यविस्फोटन्रक्तजालपरिप्लुतं ॥ अभवत्तरसामुक्तकंचुकंतंनिपातनात् ॥३१॥ ततःक्रोधे
रि नमहताज्वलंनिवर्हस्तदा ॥ नाराचैर्वैववर्षचास्यशरीरेममभेदिभिः ॥३२॥ शूलैर्नानाविधैरस्त्रैःपात
यामाससैवरथं ॥ चिछेदचपुनश्चापंतारकस्यसहस्रशः ॥३३॥ तारकस्तरसाहत्वारथमद्भुतमुज्वलं
॥ आदायधनुरन्यच्चदृढंक्रोधविजृंभितः ॥३४॥ अमुंचच्छरजालंसःसक्रेदेवनदाहरौ ॥ ततःस

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

।शं०से० संभ्रमं विस्मुर्मा मायावी बहुरूपभाक् ॥३५॥ तत्रतत्र स्थितः ऽोऽप्रमत्तस्तारको मुरिः॥ शतकोटिसहस्रा
१७ णि शस्त्राण्यपाहापयशस्त्रवित्त ॥३६॥ तारकोऽपि तत्थानूर्णीमानुर्मंत्रे समुत्सारन्॥ प्रभिन्नः शतशो विसंमुज्ञ
घानास्त्रैरसंख्यकैः ॥३७॥ स्कंदहारश्चवर्षास्तोऽगुण्ठधाने परस्परं ॥ युद्धमहोऽतत्तदा विस्मुत्तारको भयामु
स्थितो ॥३८॥ कोमोहं कीकरेणामुके रभारिः स्तदा सुरैः॥ संभ्राम्यतस्मरेणे नैव चित्रे सयचा विभीषणं ॥३९
गदया ताडयामास गदां विष्णोस्तदा भ्रंशं ॥ ताड्यमाना तदा तेनन्यपतन्नदुः रिवताडवा ॥४०॥ पपिव्यां एम
तं दृष्ट्वा कोप्येवं व्यर्थे तामगमात्कितत्व ॥ तारकस्तु तदा नूर्णी विष्णोरस्यमासामागतः ॥४१॥ भ्रामयित्वा गदां १७
स्थूलां वधायुक्तः ऊधाद्विजाः ॥ आगतं तं महावीरमभ्याशे मे स्थमाधवः ॥४२॥ ध्वनयं स्नात तदाशं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रवं मलयं वुद्धनिस्वनं ॥ सुदर्शनं महाघोरं सर्वशत्रुनिकृंतनं ॥ ४३ ॥ अमुं च वज्रनिष्ठूरेन हास्यवस्ससीमभं
भगंतर ॥ पतत्त्वहा पर्जिस्मृतं विचित्रमत्रभो द्विजाः ॥ ४४ ॥ इति श्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडे पंचमोध्यायः ॥ ५ ॥
सूत उवाच ॥ ततस्तु तारकं विस्तुत्तरसा शत्रुहारकं ॥ अभ्येत्याहस्मवचनं त्यक्तपंचायुधः स्वयं ॥ १ ॥ अ
हो वलमहो धैर्यं महो सर्वास्त्रशिक्षता ॥ नान्यत्रेनाहृशं किंचिन्मुक्त्वा रुद्रं त्रियंवकं ॥ २ ॥ त्वन्मातैवासुर
श्रेष्ठ सत्यपुत्रवती त्वया ॥ वहुना किं ममागस्त्वं क्षमस्व परया मुदा ॥ ३ ॥ ततः सुप्रीतमनसा विसृष्टैस्तैय
वल्लभः ॥ संभाव्य वहुधा चैनं तारकस्तं निवर्त्य च ॥ ४ ॥ शूरस्य निकरं याति सांजलिः मस्त्रेपेन च ॥
परिरेभे नहाशूरः प्रेमणा चाघ्राय मस्तकं ॥ ५ ॥ ततः सर्वेपि संभूप चक्रवालगिरिं ययुः ॥ हृष्टास्तत्रा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० कृतं दैव्याः स्वर्लोकं संप्रतस्थिरे ॥६॥ मेहेंद्रस्तु तदा कर्ण्य प्रीतः प्रीतस्तदाभवत् ॥ सच्चासरूपपौत्रोऽस्मा
१८ पिकरूपेण श्रीमतः ॥७॥ तस्य निर्गममात्रेण देवेता दिव्यमागताः ॥ आवृत्य सर्वतस्तां तेव व्यधादे
वान् विनिर्गतान् ॥८॥ स्तुत्वा पित्वा तदा स्वर्गं महर्लोकं गतास्तु ॥ तत्र स्थितैर्ब्रह्मर्षिभिः प्रतस्थे
पूजितस्तथा ॥९॥ जनलोकं तपोलोकं भेस्य ब्रह्मसुतेन या ॥ सत्यलोकं गतस्तूर्णं विधात्रा समलं
कृतं ॥१०॥ जगाम मायाविधिः सार्धं देवाभिर्ब्रह्मभिः स्मरागात् ॥ अभ्येत्य ब्रह्म मेवाचवाचा प्रीतस्तदा भृशं एम
११॥ पितामहोऽहं पुत्राणां निवसाम्यत्र सर्वदा ॥ त्वं हि स्वर्गमिदं सर्वं यथैवासुरनायकं ॥१२॥ पुष्करागं १८
मनं वास्यान्मुहूर्तं स्थेयं मतिर्मम ॥ नवानुजानां भूपानां संत्विमान्यापृथानि वै ॥१३॥ ब्रह्मा सर्वं संबंर
दृष्टे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

म्यमित्युक्त्वा हान्नदा विधिः ॥ ननस्तु वेधसं प्रः संभाव्य सुतरां इतं ॥१४॥ विष्णुलोकं जगामाथ सहसैन्यैः
सहस्रशः ॥ श्रुत्वा तदागमं विष्णुर्भृत्युक्तं सहसागमत ॥१५॥ कृपयात्र वदैत्येंद्र लोकेस्मिन्निवसेमम ॥ इ
षयमत्र तव पालोकः सम्यक्त्वत्सैन्निवेके मेमम ॥१६॥ इत्युक्तानुतदा दैत्यैरगमस्यत्तनं हरिः ॥ तत्र तत्र
विचित्राणि तेषां संदर्शयन्मुहुः ॥१७॥ पुनश्चासुरवर्यस्य दत्त्वाद्व्याणि भूरिशः ॥ उपचारैर्न दात्यर्थ
मवदन्मधुसूदनः ॥१८॥ ततः सुप्रीतमनसाम्प्ररपघ्नो हरिं तदा ॥ प्रीणयित्वा तिरम्येण वचसा निर्य
यौ स्वगणैन ॥१९॥ शिवलोकं तदा रम्यं जुष्टं रुद्रैः सहस्रशः ॥ गणनाथैस्तदा दैवैर्मुनिभिश्च महात्म
भिः ॥२०॥ प्राकारगोपुरद्दालवलभीभिः समंततः ॥ सहस्रस्तंभयुक्तैश्च मंडपैर्मंडितं तथा ॥२१॥ रुद्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० कन्यासहस्रैश्च नानारत्नविभूषितैः ॥ वीरगावेणुमद्दंगोघैर्भेरीकाहलडिंडिमैः ॥२२॥ नारयावादित्रकुश
१७ लैर्गायकैः किंनरैस्तथा ॥ वेदघोषैस्तरांश्चाथैः सर्वदापरिशोभितं ॥२३॥ हस्त्यश्वरथ्यनरसाहूरतः
संजलितरा ॥ सेनांनिवृत्य सिंहास्यताकाश्चाभवान्वितः ॥२४॥ मेरुमंदरनगाभ्यस्य मनसासं
स्मरं छिवं ॥ महादेवालयं नत्वमहाविभवविस्तरं ॥२५॥ नानारत्नैर्विचित्रैश्च विचित्रितं सुमनोहरं ॥ प्राका
५ रैः परितोरम्यैः सुरम्यं कुनकांचनैः ॥२६॥ अष्टस्वपट्टैश्च तथास्वर्णतोरणनिर्मितैः ॥ विलसद्वृषभै राम
श्चापिनानारिंरसुशोभितैः ॥२७॥ इतस्ततश्च परितो मंडपांतरैरनेकशः ॥ सोपानैश्च तथाकांतं १७
मकालेन्द्रोपलैः क्रमात् ॥२८॥ वीक्ष्यच सुखतामापसा हर्षं नागतरसासुरः ॥ कृत्वाहं इनमस्कारान्

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भ्रातृभ्यां सह मोदतः ॥२९॥ भूतत्रिपुंड्रैः रुद्राक्षमालाभिः परिष्कृतः ॥ नंदीश्वरं नंदनाद्दृतं नमथ मंदारमालाश्रि
तं ॥३०॥ भूतिभूषितसर्वांगं रुद्राक्षपरिमंडितं ॥ कर्णकुंडलिकाभ्यां च शोभमानमुखांबुजं ॥३१॥ भूतवेत्रक
रं देवं द्वारपालधुरंधरं ॥ अनेककोटिगणैः परावृत्तं पार्श्वयुग्मतः ॥३२॥ महाभीमैर्महाक्रूरैर्महासंहा
रिकारिभिः ॥ मत्तोन्मत्तैर्महाधीरैर्महाबलपराक्रमैः ॥३३॥ ब्रह्मांडखंडसंहर्तुर्धनवेषैरिवास्थितैः ॥ स
मुद्गरांकुशकोदंडपिंडीवज्रांकितैः ॥३४॥ सुरूपैश्च विरूपैश्च कुरूपैरपरूपकैः ॥ द्विपादैश्च त्रिपादै
श्च चतुष्पादैरपादकैः ॥३५॥ एकपादैस्तथा चान्यैरेकहस्तैर्द्विहस्तकैः ॥ त्रिहस्तैश्च चतुर्हस्तैः सिंह
वक्त्रैर्गजाननैः ॥३६॥ व्याघ्रवक्त्रैस्तथा चान्यैस्तारक्षमुखभीषणैः ॥ मृगाननैः खरास्यैश्च गोवक्त्रै

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शां०सं० र्महिषाननैः ॥३७॥ गोमायुवक्त्रकैः क्वापि ऋक्षास्यैः शिववक्त्रकैः ॥ ह्कवक्त्रैर्दीर्घवक्त्रैः क्वचिद्वक्त्रैः वक्र-
२० वक्त्रकैः ॥३८॥ हृष्टासंपूर्णमनसा प्रणम्य मनसा भृशं ॥ ततस्तु नंदी प्रोवाच भूरप पानमीप्सितं ॥३९॥
महता क्रतुना पूर्वं शंभोः पूजा कृता त्वया ॥ त्वया प्राप्तमभीष्टं च किमर्थं त्वागमस्तव ४०॥ शूरपैंडवा प्र
च ॥ हे देव देवं जगन्नाथं मन्नाथं च विशेषतः ॥ त्वमस्तं नु मयैनतस्मात् किं कार्यं वद मे प्रभो ॥४१॥ तस्मार एम
वसरं मे स्यसेवायै मामन्वयाभुजः ॥ नंदी ततः प्रविश्यांतः परमेशं व्यजिज्ञपत् ॥४२॥ अनुज्ञातस्तदा ते २०
न शंभुना चागतो वसुः ॥ ततस्तु भूरपपोसो नंदिनां तर्दिवेशाच्च ॥४३॥ तत्र तत्र स्थितान्द्वारे गणा
पानसंभ्रमणम्यसः ॥ कृतांजलिपुटो ध्यायन् भक्त्या चांतः पुरं गतः ॥४४॥ ददर्श देवमीशानं महादेवं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्रिपंचकं ॥ सत्यज्ञानानंदमयं साक्षात्कैवल्यदायकं ॥ ४५ ॥ ऋतं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं नीललोहितं ॥
ऊर्ध्वज्वलनरेतस्कं अप्रमेयं परात्परं ॥ ४६ ॥ अष्टाविंशतितंत्रैश्च कामिकाद्यैरभिष्टुतं ॥ वेदैश्चतुर्भिश्च
तथा तत्प्रमाणपदांबुजं ॥ ४७ ॥ रुद्रकन्यासहस्रैश्च नानाभूषैः सुंदरैस्तथा ॥ गणैलसद्धवल[illegible]चाम
रासक्तपाणिभिः ॥ ४८ ॥ भृंगिजन्मंजुलनादैर्नंदनाद्यैश्च समंततः ॥ मुण्डैः सरूपैश्च तथा त्रिने
त्रैः कालकंधरैः ॥ ४९ ॥ कुंभेन च निकुंभेन गणैश्च महात्मभिः ॥ सनकमुख्यैश्च ऋषिभिः से
वितं परमेश्वरं ॥ ५० ॥ प्रणाम करदा प्रीत्या भक्त्या प्रस्तुत सानुजः ॥ नमस्ते तु महादेव सृष्टि
स्थित्यंतकारिणे ॥ ५१ ॥ भक्तवत्सल विश्वेश विश्वरूपाय शंभवे ॥ शिवाय भीमरूपाय शांतरू

जीर

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० पापशंकर ॥ ५२ ॥ सां चापि तेन सोमाप्य सपुत्रा पत्न सोमनमः ॥ गंगाधरप्रभर्गिण्यसामान्यकैवल्यमिंदिरा ॥ ५३
२१ मुहस्फाटिकसंकाशामूर्त्तेय ब्रह्मरूपिणे नमः ॥ इति स्तुत्वा स्थिता तत्र प्रसन्नेनेन हासुरः ॥ ५४ ॥ ततस्तु
देवदेवेशः शैलादिं प्राह शंकरः ॥ मद्भक्तः सूरपदोसो ऽऽह कुंडानि विज्ञानिसः ॥ ५५ ॥ महाऽत्रपाद्गत
स्तेषु पालकान् परिकल्पय ॥ निवसंतोस्मिन्नं मध्ये वसन्तं वस हानुजैः ॥ ५६ ॥ इत्यादिष्टो भगवता
नंदीश्रीवाचनं द्विजाः ॥ सूरगणस्य कोणानि कुंडानि च पालकान् ॥ ५७ ॥ परिकल्प्य वसंतोस्मिन्नदि एम
ह भ्रया ज्ञात्र शांभवी ॥ सूरस्तु तस्मात् देवं शंकरं लोकशंकरं ॥ ५८ ॥ प्रणम्य च पुनः साकं भ्रातभ्यो २१
निर्ययौ स्वगणान् ॥ नंदीश्वरं नमस्कृत्वा मयाम हारमाश्रितं ॥ ५९ ॥ अनुज्ञातस्तु तेनाम्बुसेनामा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पीनजांतदा ॥ इति श्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडे षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥ सेनयासहितः शूरः मतस्येंद्रमन्वेषि
तुं ॥ असंख्यभिर्जितरसामापरद्वैरुष्मपालितं ॥ १ ॥ ततस्तु रुद्रास्तत्र दूतसेनयाचागतं तदा ॥ शिवाज्ञयाचतत्
स्यामुमुमुत्रुःपदवीनिर्जा ॥ २ ॥ वहिष्कांडस्यतेपाताः सर्वैपिकिलकिंकरैः ॥ तेषुतेषुतदातूर्णमंडे
ष्वैतेमहौजसः ॥ ३ ॥ गत्वाचैवंविजित्वाग्निपालकंस्यापयनत्रच ॥ भुक्त्वाचविविधाभोगान्निर्ययुः
सहसासुराः ॥ ४ ॥ एतद्दृष्ट्वातदासर्वे स्मरणादेवगताः किल ॥ विज्ञापचागमंतेषां रुद्रास्त्वध्यधिपास्तदा
॥ ५ ॥ व्रतलांछभिर्जितंछित्वैवयथामांगंदुर्दुर्द्दिनाः ॥ ततस्तुशूरपद्मासौअंजसाद्विवमागतः ॥ ६ ॥ व
लैर्नानाविधैस्तैर्धावद्भिश्चपरस्परं ॥ अथासुरेंद्रस्तरसाभुक्केलौनेसहापसः ॥ ७ ॥ मातामहःश्री

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं० णवलोहि देवैः पूर्वैरसुराणां गरिणे ॥ श्रुत्वैकेण वचस्त्वं वधुत्वमस्मिन्मो वाचवंडितः ॥ ८ ॥ ततः स्मरस्तु देवस्यानेगु
२२ रु देवस्यैं इमेवच ॥ नत्वा संपूज्य बहुधा मीस्मावचपरायानहा ॥ ९ ॥ हिमजं पंचवनयोः षुणमनं चाब्रवी
नयोः ॥ ताभ्यां तु सहितस्तत्र गौभ्रातनमिस्त्र वलेश्वरः ॥ १० ॥ जगामभूतस्तं स्मरपत्रासौ मदनमुत्र
त्तः ॥ तछ्रुत्वा तु ततो देवा विस्मुल्लोकं मनः स्त्वता ॥ ११ ॥ आजम्मुस्ततरसाग्नमा भम्रमेनरुपान्विताः
॥ दृष्टा च विस्मं मोचुस्ते जना देनमगिरीश्वरं ॥ १२ ॥ रक्षणीयास्त्वया देवा देवस्थोभीतमानसाः ॥ इत्यु एन
क्तास्मस्रयानम्रान्देवान्मोवाचमाधवः ॥ १३ ॥ अहो देवा व पाकिं वा पतं तेन मूढबुद्धयः ॥ इमा २२
धे रमता देवं राजानं चाध्वरस्यते ॥ १४ ॥ हित्वा पूर्वं मया मार्धं हविर्भाजस्थिताः खलु ॥ तदानीमेवत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्यांहंफलमस्माभिरत्रच ॥ १५ ॥ भोक्तव्यंपुनरन्यच्चान्तस्मापस्यफलंध्रुवं ॥ तस्माद्दैत्यवरः शूरः श्रीगणनीयो
महासुरः ॥ १६ ॥ इत्युक्त्वाथवेधोसार्धंत्रयस्त्रिंशद्विरंजसा ॥ कोटिदेवैस्तदाशूरंसामाम्नात्यगात्स्वयं ॥ १७
शूरपमानमध्येत्याविलुर्भस्मुवेचोब्रवीत् ॥ कुमालंतेसुरश्रेष्ठभ्रातृभिः सहसैनिकैः ॥ १८ ॥ रक्षितास्त्रि
तसंधापगद्गुणाभीषणपच ॥ एतावत्कालपर्यंतंइयथातेस्थितोस्म्यहं ॥ १९ ॥ ततस्तुशूरपद्मोसौ
श्रीगणिपत्वाहींतदा ॥ देवानांमध्यतोरुद्रान्नव्हनेदक्षूमितोनसः ॥ २० ॥ एतेकेवारुद्ररूपात्रिहिमेवांसे माध
वाधुना ॥ त्रिनेत्रानीलकंठाश्चकिमर्थंदेवमध्यगाः ॥ २१ ॥ विष्णुरुवाच ॥ पुरुब्रह्माजोपुक्तोवधारं
कारगर्वितः ॥ अहमेवजगत्कर्तासंहर्तापालकस्तथा ॥ २२ ॥ विष्णुस्त्वाशिवलीलांसोमहामायावि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० मोहितः ॥ ततस्तु सर्षिसामर्थ्यं गतमस्य शिवाज्ञया ॥ २३ ॥ अहो मेऽत्र मनस्तामसं या किं वा विवेष्टितं ॥
२३ शिवस्य मायापादुर्लंघ्या सर्वसंमोहकारिणी ॥ २४ ॥ यस्मान्निर्विवं महादेवं ममकर्तारमव्ययं ॥ अविज्ञा
याखिलांशनं मच्छ्राहिकारणोपमं ॥ २५ ॥ अहंकृतेनमयास्वर्थं प्राप्तमेतन्मतं ध्रुवं ॥ इति चिंतापरव
शो भूमध्ये सांबमीश्वरं ॥ २६ ॥ त्रिनेत्रं नीलकंठं च प्रसन्नवदनपंकजं ॥ कुंदमंदस्मितमुखं मुक्ताहारम
विराजितं ॥ २७ ॥ कोटिसूर्यप्रतीकाशं प्रभुं पीठासने स्थितं ॥ ध्यायंतास्तेम शं शंभुं सच्चिदानंदविग्रहं ॥ राम
२८ ॥ ततः सुप्रीतमनसा हृष्टो नेकादशेश्वरः ॥ विनिर्गतः पद्मनाभस्य हृद्भूमध्ये ब्रह्मणः स्मरणात् ॥ २९ ॥ २३
प्रादुर्बभूव तस्मान्न ब्रह्मा प्रणम्यो वा व भक्तितः ॥ के यूयमागतास्त्वत्र किमर्थमिति विस्मयाद्दृक् ॥ ३० ॥ वि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नियुक्तावयं रुद्राः सृष्ट्यर्थं नेधुना विधे ॥ शंभुना देवदेवेन मामास्तस्मान्नवांतिकं ॥ २१ ॥ ततस्तु रुद्रानमो
वाच ब्रह्मा रुद्ररूपापराः ॥ युष्माभिरेव कार्यास्तासृष्टिः सर्वैः स्वात्मरूपा ॥ २२ ॥ तच्छ्रुत्वानु ततो रुद्रा ब्रह्मणो
वचनं तदा ॥ अकुर्वन् रुद्रसृष्टिं ते प्रत्येकं कोटिसंख्यया ॥ २३ ॥ रुद्रानवहूंस्तदा रुद्राः सृष्टान् रुद्रैर्महा-
त्मभिः ॥ आवर्त्तनु जगज्जालं रुद्रैरप्रजापतिः ॥ २४ ॥ अहं मे षा महात्मानो रुद्राणां सृष्टिरीदृशी ॥ ल
इतः परं न मैथैवं क्रियते पुष्म हाज्ञया ॥ २५ ॥ इत्युक्त्वा सहितैर्ब्रह्मा रुद्रैकादशकैस्तया ॥ तदुमूर्तेश्च रु-
द्राणामेकादशककोटिभिः ॥ २६ ॥ रुद्रलोकं जगामाशु नानाविभववीरं ॥ तत्र गत्वा महादेवं नंदिवा-
रं व्यजिज्ञपत ॥ २७ ॥ नंदिना तु सहाहूतो विवेशांतः पुरं विधिः ॥ तत्र दृष्ट्वा महादेवं लोकानुग्रहकारकं

स्त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०वे०सं० ३८॥ मरणम्य हं ३ व ह्मोत्तुत्वाच वद्रुभिस्त्तवैः ॥ स्थितस्तु देवदेवेन पद्मः स्वस्थानिवेन सः ॥ ३९॥ किमर्थ
२४ मागतस्त्वेति प्राह वाचं भयान्वितः ॥ स्वाज्ञानदोषं हर ज्ञात्वा मागमं च क्षिवाज्ञया ॥ ४० ॥ रुद्रः संक्षिप्य वं ह्
तोऽस्तत्क्षणी मे व मा गेह के ॥ ततस्तु तं महेशानः प्रेम्णा पुस्त्ता बुजाक्षिराः ॥ ४१ ॥ अत्र प्रभृति सर्वस्थित्यं कुरुष्व
त्वं न मदाज्ञया ॥ अवलेपं विमुक्तं के वपध्या पूर्वं त्वदेहि ना ॥ ४२ ॥ रुद्रा नेकार्णवतान भुवनं स्वमचोर एम
यत ॥ सुरेश्वकार्णवस्य कोटिरुद्राणकस्मयत ॥ ४३ ॥ नैः सार्धं देवताकोटिप्रस्तुपरिनिः शान्तमिताः खलु ॥ २४
अस्मानुदेवमीशानं नमस्कृत्वास्थितिं गतः ॥ ४४ ॥ इत्थं मे मूर्त्यरूपस्यांर रुद्राः प्रोक्तामयाधुना तच्छ्रुत्वा
मूर्तपक्षासो हरद्वारस्थां स्थिम दुतां ॥ ४५ ॥ श्रीनिमापानुलाभ्रानसे निकेमीधवेनसः ॥ ततस्तु मूर्तपयोयंस

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रंभुकेरणचोदितः ॥ ४६ ॥ लवणाब्धौ नदीरम्यां त्वष्टाकारपरिष्कृतां ॥ पाश्चे क्षीतिसरस्वत्याः एंयोजनानां
विशेषतः ॥ ४७ ॥ शतयोजनविस्तीर्णां वीथीयुक्तामनेकशः ॥ प्राकारपरिखाभ्यां च मेखलाभ्यामि
वावृतां ॥ ४८ ॥ चतुर्द्वारमहोच्छ्रायगोपुरमंडिताननः ॥ अंतःस्थचतुरास्थूलरथ्यानुरेखैतीमिव ॥ ४९ ॥ घना
वापीकूपतटाकैश्च कासारैः परितो वृतां ॥ चतुर्दिक्षु स्थितोद्यानषंडकाननमंडितां ॥ ५० ॥ नारीकेलाम्रप
नसपाटलीमधुकैस्तथा ॥ अशोकपूगीहिंतालनतालनारंगमातुलैः ॥ ५१ ॥ जंबूपनसनिंबैश्च शाल्मली
पारिजातकैः ॥ कुद्दालवटमंदारबकुलाम्लत्यनिंबकैः ॥ ५२ ॥ जंबीरबीजपूरसलोध्रराजासनै
स्तथा ॥ शिरीषश्रीफलांकोलकुलकागरुचंदनैः ॥ ५३ ॥ तिंत्रिणीवारणद्राक्षककुभायुग्मपत्रकैः त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० मालतिलकाद्यैश्च शतशः परितो वृतं ॥ ५४ ॥ वल्लभ्य हाल्लकैर्मैश्च सोपानावलिराजितैः ॥ आलिंद
२५ देहलीनीध्रजालैश्च मनोहरैः ॥ ५५ ॥ गर्भहर्म्यशिखाग्रैश्च वितैः शतशोप्यसहस्रशः ॥ मध्ये चास्य
गर्भहंतस्य हर्म्याद्योजनसंख्यया ॥ ५६ ॥ इति श्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडे सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥
सूत उवाच ॥ सहस्रारांगनद्वारम्यं प्राकारपरिवारितं ॥ चतुर्भुद्वारदेशेषु महागोपुरभूषितं ॥ १ ॥
अनेकांगणसंयुक्तं प्रासादसुमनोहरं ॥ वेदिकाशतसंछन्नं स्फाटिकोपलनिर्मितं ॥ २ ॥ निश्रे एम
णिकायुतैश्चित्रैर्नानाद्रिसुख्यश्च स्थितैः ॥ भित्तौ नानाविधैश्चित्रैश्चित्रितं सर्वतोभद्रं ॥ ३ ॥ क्री २५
डापर्वतसंघैश्च वापीजालैः समंततः ॥ ४ ॥ कूपैरनेकशास्त्रतनयुक्तादिभिरावृतं ॥ ५ ॥ आरामवं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दैश्चानघासर्वर्तुकुसुमोज्वलैः ॥ प्रमदावनखंडेन मंडितं परितस्तथा ॥ ५ ॥ यागशालासहस्रेण राजि
तं सर्वतस्त्वपि ॥ भोगशालाभिरन्याभिर्नागशालाभिरावृतं ॥ ६ ॥ पाकशालाशतेनापि विशालेन स
मंततः ॥ भूषणानां च शालाभिः पुष्पशालाशतैस्तथा ॥ ७ ॥ अस्त्रशालाभिरन्याभिर्गानशालाभिरा
वृतं ॥ विद्याभोजनशालाभिर्गजाश्वानां तथैव च ॥ ८ ॥ आस्थानमंडपानां च राजिभिः परिशोभितं
॥ देवासुरमहानां च मंडपानां मंडपैस्तथा ॥ ९ ॥ एकांतमंडपैश्चापि नानारत्नविचित्रितैः ॥ मुक्तावि
रचितैरन्यैर्मंडपैः सुमनोहरैः ॥ १० ॥ प्रवालमंडपैश्चापि चारुतेजोज्ज्वलैस्तथा ॥ वैडूर्यरत्नरचितै
र्वैडूर्यमंडपैरपि ॥ ११ ॥ पुष्परागैः शुभैश्चापि रचितैः शुभमुज्वलैः ॥ पद्मरागैरनेकैश्च तेजोराशि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० विद्रुमितैः ॥९२॥ तथामरकतैस्तत्रपद्मरागिजालपरीक्षितैः ॥ इंद्रनीलैश्चभूयोपिज्ञातसर्वदोषविवर्जितैः
२१ ॥९३॥ वज्रोपलैरनर्घैश्च हेमैस्तैर्मनोहरैः ॥ मुक्ताफलैःकेसंवैद्यैश्च गोमेदकमिलाचितैः ॥९४॥ ह
रिचंदनवृक्षौघैः सुगंधैर्विविधैश्चितैः ॥ रत्नमालाभिरम्यैश्च मंडपैश्चारुमंडितैः ॥९५॥ इतस्ततश्च
परितः सुकृतैः सर्वशोभितं ॥ अनेककोटिमाणिक्यरत्नचितंनवमंनवं च ॥९६॥ पताकाभिर्गताका
शपद्वीभिस्तदाभृशं ॥ व्याप्तवन्नागलोकस्य स्वर्धेवसमंततः ॥९७॥ मुक्तामाणिक्यरत्नैः एम
चितकपाटैश्च सहस्रशः ॥ नानाहारैःकिंकिणीभ्यांतुनर्तकैश्चाम्भोजनाभुजं ॥९८॥ कारयित्वानिरम्ये २१
रम्यपुरेनामचकारसः ॥ वीरमाहेंद्रशाकेनमहितंभुवनत्रये ॥९९॥ पुराणितस्याः परितश्चित्राणप

भाग्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

षेतदासुरः ॥ हैमारंभं च पुरं तद्दैवाभिधमतः परं ॥ २० ॥ लंकापुरं परं तद्वत्कारयामास पंडितः ॥ ए
नद्रु वं मुक्तरसिंहभागे समुद्रस्य तदासुरः ॥ २१ ॥ आसुरारंभां पुरीं रम्यां सर्वरत्नविचित्रितां ॥ तथा दक्षिणतो
मेरोर्द्वीपे जंबुद्वीपे पुरं ॥ २२ ॥ हेमकूटाद्रिनिकटे मायारंभं सुमहद्दृढं ॥ द्वीपे द्वीपे च नागानां मध्यावध्योच स
र्वतः ॥ २३ ॥ कारयामास बहुशः स्थानानि यामलासुरः ॥ ततस्तु वीरमाहेंद्रपुरमापतदासुरः ॥ २४ ॥ इंद्रकु
तं च विचित्रांशिल्पकर्मेरणगंरभाविप्रात ॥ ततो गत्वासुरश्रेष्ठः सहविद्याधरैर्वृतः ॥ २५ ॥ आत्मनिर्मित
दानवं सिंहासनमधिष्ठितः ॥ ब्रह्मात्मतस्य मुकुटं शिवमायापदत्तवान् ॥ २६ ॥ पट्टाभिषेकं च तदा च का
रयन्निमान्तसुरैः ॥ ततस्तु सर्वे दैत्येंद्राः संतोषं मापुं जसा ॥ २७ ॥ पदहुंते मयाविश्वोत्तहागच्छाधुनाव्रज ॥
तो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रं० सं० दिव्यास्त्वं च नदेशानमेकादशककोटिकान् ॥ २८ ॥ रुद्रानेवं विमुच्यैकं सिंहास्यं नारकं तदा ॥ निवेदयित्वा
२७ देवानां मत्स्यकं कार्यमात्मनः ॥ २९ ॥ तांबूलं कल्पयाञ्चक्रे तु पुरुहूताय दक्षिणा ॥ अग्नेर्यमस्यापितनयापा॰
नीयं च समादिशत् ॥ ३० ॥ अंगारपात्रं निर्ऋतेर्ज्वलनं वरुणस्य तु ॥ वायोश्चामरकं चैव धनदस्य तथासुरः
३१ ॥ पृष्ठभङ्गं तथा चक्रं स्तूर्घेशे पोष्ठदमेव च ॥ असौ तेऽद्य स्वपत्तं चदान्तानुसुमनोहरं ॥ ३२ ॥ सिद्धविद्याधर
गन्धर्वैः किंनरैरुरगैर्दैत्यैस्तथा ॥ तपसामात्रश्चपरीतो नानानागानविमारदैः ॥ ३३ ॥ रंभोर्वशीमेनकाभिर्नर्तस्तुतिः एम
सेवितस्तथा ॥ एवं सिंहासनारूढो देवांश्चरितस्थितान् ॥ ३४ ॥ प्रेतस्य पुरोमरुत्त्वं तेनतदामातासुरेश्व २७
रः ॥ दैवैः सहमहीपेत्त्वं पुरोधैर्व्योमिन्नःक्षितिं ॥ ३५ ॥ कुरुविनिस्तंभयामोदेव विमुच्चाहं क्षितिं तथा ॥ अग्नि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

माहत्तहाम्रो हैस्तैः स्तुषेऽपि पावकः ॥ ३६ ॥ माहेहेसिनयानेयं पाकं कृत्वा पुरे वस ॥ यमत्वं दांतरूपेण
प्रेष्यः सर्वैर्हितैः स्तुतैः ॥ ३७ ॥ निवसात्रतयानेषां विधानं चाप्यकारय ॥ वरुणेन त्वया पीतगंधो हैनेवसे
वितं ॥ ३८ ॥ महाकार्यमहीयेस्मिन्पवनेनेसावधानतः ॥ मेहंमेहं त्वया वायो वातअंगंधपीतलैः ॥ ३९ ॥
हिमांशुर्विंदुम्निनिस्यं मुग्धनारीकुचे ह्रिपन ॥ नयात्तं मार्जनं चापि कृत्वा भीतेन सर्वतः ॥ ४० ॥ त्वं कुबेर रह
रक्षं भहानां पहपेहितं ॥ हंत्वपद्मनिधिं भीत्वा सर्वहासावधानतः ॥ ४१ ॥ गोपुरद्वारेहेशे त्वं स्थित्वा स्
पीतपंकुर ॥ अघमेघमेपवत्ताभूषपन्नेगनामम ॥ ४२ ॥ पीतं प्रभुना त्वया पूर्णिकलायुक्तेन सर्वहा ॥ मन
स्विनीमनेभित्वाकार्यामेनमेहूतता ॥ ४३ ॥ वक्त्याहितमुद्दिश्य त्वयाब्रह्मन्विशेषतः ॥ सहपुत्रैश्च रक्षा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं० कैः प्रजापतिभिरेवैते ॥ ४४ ॥ एवं नानाविधानं सर्वैर्वानेव नुतिष्ठ ॥ सोत्काकार्दविश्वेषुगणत्वयो लिंहासनेस्थि
२९ तैः ॥ ४५ ॥ मुकुंदेण गुरुणा चापि ब्रह्मणोपि स्मतसमन्वयुक्तैः कैः ॥ प्रतिदिनमितिदेवैरिंद्रपूर्वैर्वरोपरि जितनय
समूहे सूरपद्मोसपत्नैः ॥ क्रतुनिजकार्ष्णिसंघः संनतं सार्वभौमः समधिगतबहुश्रीभिर्नमितस्सुरेंद्रैः ॥ ४७
इति श्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडे अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥ सूत उवाच ॥ ततस्तु सूरपद्मोयं त्वष्टुः कन्यां म
नोहरां ॥ उद्वाहयद्विशेषज्ञः पद्मकोमलकान्तिहा ॥ १ ॥ चत्वारस्तनयास्तस्याः संबभूवुर्बलोत्कटाः ॥ भा एम
नुकोपाभिरुः कश्चित्तथाग्निमुखएव च ॥ २ ॥ हिरण्यनामा च पुरो वज्रबाहुस्तथेतरः ॥ देवकन्यास्त २९
था वह्निरसुराणां च कन्यकाः ॥ ३ ॥ राक्षस्योपि तदा सूरो गंधर्वाणां च कन्यकाः ॥ सिद्धविद्याधराणां

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वनागानामपिकन्यकाः ॥४॥ उद्वाहयत्तदापुत्रांस्तासुवीर्यवलान्वितान् ॥ त्रिसाहस्रमितंशीघ्रमजीजन
दहोद्विजाः ॥५॥ सिंहाननंतारकंचकोटिद्विपवलैःसह ॥ प्रत्येकमाप्नुतौवीरावासुरस्येपुरेक्रमात् ॥६॥
मायापुरेचमहतिप्रेरयामासवीर्यवान् ॥ तत्रगत्वानुसिंहास्योपयाम्यांकन्यांविभूतिकां ॥७॥ उद्वाह्यपुत्रं
तस्यांसमहाशूरमजीजनत् ॥ एवंकन्याविवाह्यापंचशतंपुत्रानजीजनत् ॥८॥ तारकोपितथाकन्यां
निर्जितांसैरिकांतदा ॥ असुरेन्द्राभिदंपुत्रंधर्मासक्ताशयंभृशं ॥९॥ उपायंसपुरेरम्येरममाणोवस
त्तदा ॥ पुनश्चशूरपद्मापंप्रतिद्वीपंतदासुरान् ॥१०॥ द्विकोटिगणितांश्चैववाहिन्याप्रेरयत्किल ॥ पाता
लभूमिनाकेषुवाहिन्यांगणितांस्तथा ॥११॥ षट्कोट्याबहुधाभिन्नानसुरान्विनिवेशयत् ॥ वीरमाहेंद्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० पुर्यास्तु श्रीनोपपुरे स्वयं ॥१२॥ गजाननेनं तु रंगास्यं प्यात्न्वक्रेन चोन्नरं ॥ भक्तकवक्रेचपरं भाग्यवक्रंम
२९ त्नावलं ॥१३॥ वरारमुख मन्यं चसिंहवक्रं तत्वोन्नरं ॥ गजपास्यमिमानर्वेभमहावीरन्महौजसः ॥१४॥ अ
शीतिवाहिनीभिस्त्वान्नसहस्राणांनिवेशपन् ॥ स्वपुरे पिनद्याम्नोवाहिनीनां चलक्ष्सकं ॥१५॥ वलंतथा
गोपुरेषु प्राकारे स्वेवमाहिषु ॥ स्थापयामास सूरेभ्यं दह्नबलमपराक्रमान् ॥१६॥ दुर्गेणं वमितोपं चदुर्मु
खंकंरवपालकं ॥ वक्रंपलेचमर्मेनं महिषारव्यं चमंत्रिणः ॥१७॥ कृत्वाप्सूरस्तुतैः सार्धं राज्यभारंतदा राम
वहन् हेरंदेवं हमुख्योप्स्वकरुणपम्मनपाधनाः ॥१८॥ भूरिसिंहासनं तन्वाररुंचविहिने हिने ॥ तस्तुचा २९
नमंत्रिणाप्सापि हृष्ठानेप्स्रोहिताः क्रियाः ॥१९॥ कृत्वातस्तु महाभीतागरुंप्पन्नगाः स्वं ॥ कदाचिद

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

महान्निर्दृष्टवान्भ्रेष्यासुरोत्तमः ॥२०॥ आनेतव्या ह्यवस्थेयं मीनानापुष्काभिरंजसा ॥ इत्यब्रवीत्तदा देवा मत्स्यो
द्भुः खितमानसाः ॥२१॥ अथ मित्युक्त्वा यत्सर्वेपि संभूयाब्धिं गताः खलु ॥ दृष्ट्वाब्धिरक्षं तेदोषं सत्वात्सम्यक्त्वा
भयं गताः ॥२२॥ ब्रह्माणं प्राह देवेन्द्रः त्वया मिनाः समुद्धृताः ॥ नेतव्या भूरि शस्त्रेण मित्येवं चभयान्विताः ॥
२३॥ ततस्तु ब्रह्मणः शीघ्रं जलमीनानवहन्नपि ॥ तिमिंगिलान्नपितदा वारिधेरानयत्तरे ॥२४॥ सूर्येस्तु ब्रो
षयामास यमः प्राणांस्तदा हरत् ॥ नागपाशेन बध्वा तान्मूरवेषमापुरंजसा ॥२५॥ स्मित्वासुरस्तदा
भेस्य मूर्त्तिं वाचमुवाच हा ॥ एवं प्रतिदिनं देवानेतव्यं मीनजालकं ॥२६॥ इतिकृत्वासुराः ते स्युः वा वा
पुरः
रेभयान्विताः ॥ क्रम ५३० ॥ अजवक्त्रीतिपापोक्ता पूर्वं सततमहामने ॥२७॥ तस्याश्चापि रिक्तं किं वास्यात्

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰७सं॰७

३०

ब्रूहिसर्वंप्रयत्नतः ॥ सूतउवाच ॥ श्रुत्वैवंतुतस्यास्यगिरंतंवदन्मोमेद्विजोत्तमाः ॥ २८ ॥ महाकूटंमहापा
पामहाकामवशंगता ॥ वंचनायानहहत्यासर्वहासर्वगावसा ॥ २९ ॥ चतुर्दशसुलोकेषुसंचरंतीनिजे
छया ॥ तत्रतत्रस्थितान्विप्रान्कुर्वीनस्थानसुरानपि ॥ ३० ॥ असुरांश्चैवराक्षांसिमनुष्यानपरानपि ॥
पूतनश्चवार्षिकानेवंपंवाकेवापविस्थितं ॥ ३१ ॥ सहस्रपुरुषानेवंधर्षयन्त्येववासरे ॥ तथामार्गस्थि
तास्म्यावालाः प्रौढाश्चकन्यकाः ॥ ३२ ॥ वलात्कारेणवध्वातामुग्रनन्यस्मरहारिसा ॥ पापानांतप एम
संचापिविधूंसत्यैवतिष्ठति ॥ ३३ ॥ एवंस्थितामहाघोरांकर्मकृत्वाकेहावन ॥ आसाद्यकश्चिवंदं ३०
सादुर्वासस्समप्यावदीत ॥ ३४ ॥ पुत्रार्थंतांसिताप्रपन्नांदुर्वासस्तपसांवर ॥ कर्तव्यश्चमयापापांकंसंभे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गः सुतरामिति ॥ ३५ ॥ दुर्वासा वचनं तस्या श्रुत्वा स्वंतं भयं गतः ॥ गच्छ त्वं बालिके ह्येसो हम शक्तः खलु ताप
सः ॥ ३६ ॥ इति ब्रुवंतं तं भूयो बलात्कारेण सा भृशं ॥ अधरं पीगत्वा श्रुचुचुंबे वेष्ठेन तस्य च ॥ ३७ ॥ उत्तान
यित्वा सा तस्य धीरमयामास तं बलात ॥ तयोः सुरतवेगेन जातौ पुत्रावरिंदमौ ॥ ३८ ॥ इल्वलाख्यश्च वातापिः
पितृमातृस्वरूपिणौ ॥ दुर्वाससं कराश्चितौ पितरं प्रेसदुर्जनौ ॥ ३९ ॥ तपोबलमिदं सर्वमावयोर्दीयतां
तव ॥ इत्यूचतुस्तदा क्रुद्धो दुर्वासास्तावदेवस्य सः ॥ भ्रांतो कथं दुरात्मानौ हातवंतपसः फलं ॥ एवमु
क्त्वा नवैस्यै तौ दुर्वासास्तपसि स्थितः ॥ ४१ ॥ ततस्तु तावृषिं हन्तुं प्रवृत्तौ पापिनौ तदा ॥ तौ दृष्ट्वा मु
निशार्दूलस्तत्र शोकक्रोधविह्वलः ॥ ४२ ॥ दुरात्मानौ युवामेवं कृत्वाऽऋषिद्रुह्किपं ॥ यातं निधनमि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० सेवं शशाप क्रुद्धः स सत्तमः ॥४३॥ अथेल्वलस्य कारात्सागुरीश्वपविधिमध्वरं ॥ नियमेन समायुक्त
३१ श्राद्धकाले द्विजोत्तमाः ॥४४॥ स्वरूपं भ्रमात्तल्लाभाय हित्वा वातापिमिल्वलः ॥ दानवः दानवश्रेष्ठं
वेजुहावाग्नेः नरासुरः ॥४५॥ ततस्तु नरं स्वाद्य लाभार्हः सीन् स्मरणाद्दैः ॥ प्रसन्नोस्मि न वाधात्मिथः पदु
हितेन च ॥४६॥ हत्वा मित्रद्रुहा चैव सत्यमुक्तं मयाधुना ॥ उल्वलस्तु० ॥ वातापिमजस्रं वेगात्स्थितं तस्तामं
तं पुनः ॥४७॥ आहूयामित्रहा तेनं तु तदा वातानुस्वरूपभाक् ॥ तथेत्युक्त्वा पुनर्भ्रात्रा जगाम तत्पदं ततः ॥ राम
४८ ॥ ततस्तु तौ महात्मानौ श्रीरूपध्यानमेत्य च ॥ प्रणम्य परया भक्त्या निजं तं तमूचतुः ॥४९॥ ३१
तत्र गत्वा वने रम्ये पर्णशालां मनोरमां ॥ कृत्वा निवसतां तत्र भुक्त्वा चैव यथेच्छतः ॥५०॥ मार्गपर्वे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तभूस्थौतोपष्ठिकानब्राह्मणान्क्रषीन्॥ दृष्ट्वातुऋषिरूपेणस्वयंगत्वाप्रणम्यतान्॥५१॥ अर्घ्ये
पाद्येहकंचापिदत्वाचासनमुत्तमं॥ निवेश्यपित्वातत्रैतैष्प्रोहितःसन्स्थितस्थले॥५२॥ अस्म
त्कुलपवित्रार्थमागताब्राह्मणोत्तमाः॥ पित्रपूजामयेतस्मिन्दिवसेकुरुवाभवेत्॥५३॥ इतिचिंता
पावशेनिवेसयनपोधनाः॥५४॥ इतिश्रीशंकरसंहितायांआसुरकांडेनवमोध्यायः॥९॥ सू
तउवाच॥ इहानीभूतलेचैवपुष्पाभिःसमलंकृतं॥ तस्माद्भ्यतनेमालोकेसोहंपुरणप्रभावतः॥
१॥ अंगीकारस्त्वकर्तव्योपुष्पाभिर्भोजनायवै॥ निमंत्रयित्वातानेवमित्वलःपापकर्मकृत्॥
२॥ आहूयमेषरूपेणचरंतंमाढुलेषूयं॥ वातापिंचततहात्वापक्त्वान्नेनतदाद्विजान्॥३॥ आ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० हृपभूरिकास्तेषामाकं रंभोजनं समागत ॥ इत्वानुपुनरभ्येनमपर्णाश्वालावहिस्थले ॥ ४ ॥ आगच्छागच्छ
३२ वानापेत्येवमुक्त्वेर्व इत्यसौ ॥ ततः ससंभ्रमस्तूर्णं वानापिव्राव्रणे ॥दं ॥ ५ ॥ भित्वा श्यापतैंसप्तधातून्या दा
निसमर्णा द्विजाः ॥ सर्वे हि हे नेहि हे ने सो पं हुतत्मान्न स्वपातकः ॥ ६ ॥ स्थितस्तत्रपपा चैव स्वंकर्म कृत्वा मुदु
ष्करं ॥ रस्तुकृमजनवक्राक्षास्त्वाशिर्नेष्वात्मरणाद्दं ॥ ७ ॥ अथ भूरस्य चीरनमुच्यते पुनरेवच ॥ इह लोक
रस्थेभूरस्थित्वांदेवु हि हे ने हि हे ने ॥ ८ ॥ गत्वा पातालमेकाम्निन्नामध्यान्ते हि हे ने स्थितः ॥ पुनश्चारणावा राम
पानिवीरमां हि इपनने ॥ ९ ॥ तथापरस्मिन्नहि वेसेवामध्यानंभुवि स्थितः ॥ पुनर्गत्वापुरं तद्वत् ३२
भुवर्लोकं तथैवच ॥ १० ॥ इंदुमंडलमध्याम्नुसौम्यमंडलमेवच ॥ मुकुलस्यमंडलं तद्वत्सर्पस्यापिच

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मंडले ॥११॥ अंगारकस्यापितथागृहेरपिचमंडले ॥ सौरे स्वमंडलंगत्वाब्रह्मलोकंतथैवच ॥१२
विस्नुलोकंचगत्वासुहृष्टानत्रस्वमङ्गतं ॥ मध्यान्हकालषंपेतेंतत्रतत्रदिनेदिने ॥१३॥ स्थित्वा॰
स्थित्वापुनर्यातिरात्रौरात्रिंतथात्रच ॥ ततः कदाचिद्धुष्टोपंशचीरंतुमनाभवं ॥१४॥ कामवाणेन
संतप्तः सेनाधिपमथाहिशान् ॥ इंद्रवध्वाशचीचैवमानयाशुपुरंमम ॥१५॥ आसुरेश्वनदाना
वैर्नवकोटयः प्रतस्थिरे ॥ तदागमनमाकर्ण्यशच्यासाकंपुरंदरः ॥१६॥ अपलायत्पुराद्भीत्या
भीतभीतमनाभृशं ॥ ततस्तुसारथिस्ताभिर्देवलोकंजगामसः ॥१७॥ तत्रगत्वासुरेंद्रस्यनिर्ग
मंदैवतैर्भृशं ॥ ताडितैरथसंमुखवन्मापमूर्छंचसारथिः ॥१८॥ वृत्तांतंतत्मुखेनापंश्रुत्वाश्रूरोमहा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०खं० वलः॥ततस्तुसर्वेलोकेषुचारणास्तुतिमोजपन्॥१९॥तदानीमथदेवास्तेभयाद्दुःखंगताद्विजाः
ईदृशाविरलादेवंदेवलोकेगतश्रियः॥२०॥जयंतंविष्णुलोकस्थांकिंत्वपूर्वंस्मजितपन्॥कश्यपऋ०
३३ किमर्थमतमुक्त्वापंजयंतस्तुत्रिविष्टपं॥२१॥विष्णुलोकेस्थितस्तत्रवदंतस्तपतांवर॥सूत३०॥
द्विजाःशृणुतसर्वेपिपूर्वंदेवसावधानतः॥२२॥पुराश्रमपवित्रस्तःशुनासीरेणसर्ववित्तः॥उपेंद्रइं राम
द्रावरजोविष्णुलोकंजगामसः॥२३॥जयंतस्तुतदायातेनीतिज्ञेस्तुसहजेपितुः॥विष्णुलोकंमया ३३
न्मुक्तेततआरभ्यतिष्ठति॥२४॥नमाहूयतदादेवास्तेनस्वर्गेमयेदिरे॥जयंतस्तुपितुःशोकात्
भयंकर्षितविग्रहः॥२५॥देवलोकेस्थितश्चैवकश्चिदकृत्वानदासुरीं॥ततःकालवशेनैवना

नारदः समपद्यत ॥ २६ ॥ स दृष्ट्वा ऋषिशार्दूलं प्रणम्योवाच भक्तितः ॥ धन्योस्मि नितरां पुत्र त्वत्पा
दसेवावशादृषे ॥ २७ ॥ विना तु पितरौ शोको बाधते मां सुदारुणः ॥ इत्युक्त्वा विनयानम्रं नारदो
वाक्यमब्रवीत् ॥ २८ ॥ शोकं त्यज जयंताद्य पुत्रस्मादिहैव भविष्यति ॥ पित्रोश्च संगमो भावी कांचित्का
लमात्रतः ॥ २९ ॥ येन यत्र कृतं कर्म यथावत्सुरसत्तम ॥ तेन तत्रैव तच्चावश्यभोक्तव्यमिति निश्च
यः ॥ ३० ॥ त्वमितानु शुनासीरः साकं देव्या भुवं गतः ॥ असुराणां विनाशार्थं नयस्येव दिवं प्र
ति ॥ ३१ ॥ तस्मादिंद्राणीं त्वं कृत्वा कार्यमिंद्र द्विषो निपं ॥ तिष्ठ साकं सुरैः सर्वैरमरावने तु बुद्धिमा
न् ॥ ३२ ॥ इत्युक्त्वा नारदस्तूर्णमाकाशं गतवान्द्विजाः ॥ शुनासीरस्तु भूर्लोके चिरं ईवरसमीपतः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रा०वे०सं० २२ ॥ श्रीकाशाख्यपुरे रम्ये मल्लारेर्वैजनाथकं ॥ पूजयित्वाभिनत्वत्त्वज्ञानाचारांस्तदीपकान ॥ २३ ॥
२४ अतोरुष्ट्वमिममहिमानमल्प्राणिभिनलंघ्यते ॥ तदागमनमात्रेण त्रस्ताः संक्षोभितापनः ॥ २५ ॥ एवंचिं
तापरावहोमरत्नत्निभयात्तदा ॥ मधुवन् उंबधौ केन्द्रविभ्यन्मूलमरिद्धाः ॥ २६ ॥ कालेनकियता
चैववद्धस्ताः सर्वे विपद्धवन ॥ पुष्टिर्मेध्यामिते समस्तकेषु संज्ञोलपला शाकाः ॥ २७ ॥ श्रुत्वाश
रैरलीवाचमित्येवंरक्षतानदा ॥ धर्मसंतुष्टिमभ्याममुक्तयोक्तात्र्हादिजाः ॥ २८ ॥ राम
एतस्मिन्नन्तरे धीमान्नार्हो विधूमगतः ॥ आगतंतं मुनिश्रेष्ठं प्रणम्याभ्युत्तहाप्रिग्रीः ॥ २४
२९ ॥ अर्घ्यपाद्यादिकं दत्वा विष्टरे संनिवेश्य तं ॥ धन्योस्मि निनतं पुण्यदृष्टोनाहृषिसत्तम ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

४०॥एवमुक्त्वास्थितंतंविंध्यंनारदोवाचमब्रवीत्॥कुशलंतेगिरींद्राद्यसत्कृतापमहात्मभिः॥
४१॥इदानींमेरुपर्यंतादागतोस्मितवांतिके॥श्रुत्वातेनोदितांवाचंसमनाप्याश्चर्यमब्रवै॥४२
कथंवक्ष्मितवाद्यमामप्रियंवाविंध्यसंनिधौ॥तथापितेगुरुश्रद्धावर्त्ततेमयिपर्वतः॥४३॥चो
दयस्येवसमासंतंवक्तुमितिपर्वत॥चंद्रसूर्यौप्रतिदिनंसहनक्षत्रराशिभिः॥४४॥प्रदक्षिणं
सदाकृत्वागच्छेतांमांभयान्वितौ॥पुरंदमयितुःशंभोर्धनुर्भावंगतोस्म्यहं॥४५॥सर्वेपिदे
वामप्येवंवसंतिग्रहपासह॥तस्मान्मत्सदृशोलोकेमहत्त्वेनमहीधरः॥४६॥विंध्यःप्रो
वाचवचनंस्फुरद्दोषेनकोपनः॥भिवेननमितंपूर्वंचापत्वेनैवनारद॥४७॥श्लाघ्यतेन

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सं०सं० ध्रुवन्मेरुर्मूर्ध्नोऽहंकारगर्वितः ॥ आगत्य देवाः सर्वे पितामसंप्रति भूमौ ऽ स्थिते ॥ ४८ ॥ मायया मा
३५ णमात्रेणारब्धुरोग्रपारभस्यसः ॥ नारसिंहं तदा हन्तुं न जानाति स्थितिं किल ॥ ४९ ॥ तदात
स्य स्मयात्तेन सुतरां ताडितो गिरिः ॥ स्वयोनस्वसर्वं ब्रह्मामकिलमंदधीः ॥ ५० ॥ सर्वं विंध्यस्य
वचनं निशम्याग्निप्रमुखस्सः ॥ नारदः प्रययौ तूर्णं विपन्नाभैनहाहिभाः ॥ ५१ ॥ विंध्यस्तु तर
साक्रुद्धो ववृधे शनैर्वधिस्थसो ॥ सूर्येदेशो ऽभ्रमणाभावात् सुद्धमर्गोवकाननता ॥ ५२ ॥ एकत्रौ निमिर एम
क्रांतमन्यत्र मिहिरावृतं ॥ कालसंख्याविहीनत्वात् विनष्टा रमक्रिया ॥ ५३ ॥ जगत्सर्वमिदं जा ३५
तं तदा देवाविविंनस्य च निष्क्रियंत्वविंध्यं चौरतमगस्त्यं प्रापुंर्जसा ॥ ५४ ॥ मेरोर्गुहां ततो रत्नत्र हद्धा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नमर्षिसत्तमं ॥ अगस्त्यस्तपतांवर्यश्चुलकीकृतसागरः ॥ ५५ ॥ त्वयासुरस्मितं पूर्वंजगदेतदनेक
धा ॥ विंध्याचलेपादपापिविगतार्कं क्वचिज्जगत् ॥ ५६ ॥ सार्कमेकत्रचततोनिष्क्रंपंचापिन
वसुधा
श्वरं ॥ यागाद्यभावादस्माकंनितरांसुदुःखतः खलु ॥ ५७ ॥ तस्माद्विंध्याचलेपंत्वंव्यपोह्यपरिपा
लय ॥ जगदस्मान्निवेदोषेषेशेत्येवमूचुः सुरास्तदा ॥ ५८ ॥ इतिशंकरसंहितायांआसुरकांडेद
शमोध्यायः ॥ १० ॥ सूतउवाच ॥ तच्छ्रुतिदैवतानेषभ्रेषपित्वास्वपंक्तिभिः ॥ हृदयांभोज
मध्यस्थंमहादेवमचिंतयत् ॥ १ ॥ प्रसन्नेचमहादेवेप्राहवाचमृषीश्वरः ॥ भगवन्देवसर्व
ज्ञभक्तवत्सलशंकर ॥ २ ॥ भवत्कृपावशादद्यबलंभवतुमेप्रभो ॥ विंध्यगर्वापहारायलोक

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं० संरक्षणाय च ॥३॥ तीर्थं च मे प्रयच्छाशु गच्छतो दक्षिणां दिशं ॥ इत्युक्त्वा भक्तितो नत्वा नग
३६ स्तं परमेश्वरः ॥४॥ भूपाकलेन वार्ध्यर्थं कावेरीं च सरिद्वरा ॥ तेन व्याक्षिप्य वाईलकुंडिकायां
निधाय सा ॥५॥ इति श्रुत्वैव तमीशानं कावेरी प्राह शंकरं ॥ कथं गच्छाम्यहं तेन पुरुषेण विनाधुना
ऋषि ॥६॥ मुंचिष्यामि नैव त्वां नु स्वयमेव वरेश्वरं ॥ इत्युक्ता पोज्ञापितैनामगस्त्येन तहेश्वरः ॥७॥
अंतर्धिमापत रसा भक्तानामभयप्रदः ॥ ततः प्रतस्थे नगतो वेगे विंध्याचलं प्रति ॥८॥ मायापु एम
रस्य निकटे रुक्षिमार्गे व प्रागच्छता ॥ कौंचापुरं महत्क्षेत्रं महासंमोहकारिणं ॥९॥ अस्यास का ३६
रिणं सा स्नात्वा तत्र तत्पृथ्वी हि तां ॥ पर्वतं च जलत्वेन जलं पर्वतरूपतः ॥१०॥ अद्येन मे हि तं नी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तद्वत्पवीपवीतेनशंवरं ॥नानारूपधरंपापंकपदात्पवीपवीधरं ॥११॥मार्गमध्येस्थितंक्रूरंमूर्ति
मापर्षिसत्तमः ॥तस्योपरितदानूरंमार्गभ्रंशाज्जगामसः ॥१२॥तत्रमार्गमहद्वैवक्षणंतिष्ठ
तिमोहितः ॥पुनस्तुसूक्ष्मरूपेणकंचिन्मार्गंस्मरणाद्दसौ ॥१३॥दृष्ट्वातेनापिगच्छन्सपुनस्तिष्ठ
तिमोहितः ॥ततस्ततस्तदापश्यन्नदृष्ट्वापदंवीपुनः ॥१४॥धावस्येवं तदानूरंस्थलस्यादक्रमो
भृशं ॥दृष्ट्वातुमार्गमन्यंचवीक्ष्यपातिपुनश्चसः ॥१५॥तत्रापिमोहितस्तिष्ठन्विचार्यैवंभ्रन
न्नसौ ॥एवंबहुविधंचापंगत्वागत्वानिवृत्यच ॥१६॥मार्गंकिंचित्तदादृष्ट्वावनमध्येगतःकि
ल ॥तत्रात्यंतंतदावृष्टिःस्थूलाकाराभवद्द्विजाः ॥१७॥मेघानामपिनिर्घोषःकल्पांतरवभी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० ३७

षरणः ॥ प्रतिष्ठस्य तस्य तदा विद्युत्सेरस्फुरत्सुमुज्ज्वलं ॥ १८ ॥ गताऽर्धतमसा चापि वृतमेतेन तदनंतरं ॥
भीषणं भीषणस्यापि मोहकं मोहकस्य च ॥ १९ ॥ मत्स्योदर्यस्य परं तेजस्सर्वस्य मोहकारकं ॥ स सं
भ्रमस्तदा गतः किमेतदिति चिंतयन् ॥ २० ॥ ज्ञात्वा ज्ञानबलात्सद्यो मायां क्रौंचासुरस्य सः ॥
संज्ञाश्चैनं तदा हस्तस्थितदंडेन निर्भयः ॥ २१ ॥ यस्मात्सर्वेन रूपेण दुरात्मन् कपटेन मां ॥ अभ्राम
यत्ततस्तूर्णमद्रित्वं चैव ज्ञाधुना ॥ २२ ॥ एवमुक्तस्य विप्रात्सत्यात्त्वं भूपाद्रिन्नततनुर्भवं ॥ जल राम
मादाय हस्तेन क्रौंचशैलं तदा कृतिः ॥ २३ ॥ क्षिपित्वा तं पदाभ्यां गंगाप्रकाशीजगाम सः ॥ तत्र ३७
गत्वा महादेवं विश्वनाथं जगद्गुरुं ॥ २४ ॥ तारकब्रह्ममंत्रस्य दातारं प्राणिनां मुने ॥ पूज

ष्णु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पित्वापुनश्चाप्यंनिर्गतोविंध्यमापसः ॥२५॥ विंध्यपर्वतराजेंद्रक्षुविष्णासक्तमानस ॥ अवर्तक
त्वंभूतानांरुपयाचनिवर्त्तक ॥२६॥ हिमरागस्यांदि शिममगंतव्यंकिंचिदस्तिहि ॥ त्वंतुधृतमतिः
शीघ्रंमुंचमार्गममाधुना ॥२७॥ सांत्वेनवचसाचैवप्रार्थयामासतंद्विजाः ॥ अब्रवीत्तपसाश्रे
ष्ठंविंध्याद्रिःप्रेक्ष्यतंवचः ॥२८॥ कोवात्रमार्गोगंतव्यःपथामार्गस्त्वयाकृषे ॥ भवान्किंचिन्न
जानातीत्येवंगंभीरवागसौ ॥२९॥ अगस्त्यस्तुततःशीघ्रमुन्नमय्यकरंतदा ॥ विंध्यस्योपरिविन्य
स्यपीडयामासतंभृशं ॥३०॥ तत्करपीडनवशान्नपातगिरिराड्यं ॥ सोप्यामसभयाविष्टोविं
ध्याद्रिःप्राहतंद्रुतं ॥३१॥ अगस्त्यतपतांवर्यरक्षरक्षशिवप्रिय ॥ समस्त्वंमंतुमर्हस्त्वमज्ञानेनवि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वा०रा०सं० चेष्टितं ॥२२॥ उत्तिष्ठन्मुदामस्त्वं यथापूर्वं भवेद्द्विपं ॥ इत्युक्त्वा विनयानम्रं विंध्याद्रिंतमृषीश्व
३८ रः ॥२३॥ यदा पुनर्मे माद्रेऽत्र भविष्यस्यागमस्तदा ॥ त्वत्कभीर्मद्ग्रामोन्नस्त्वं भजेत्युक्त्वानुनिर्ययौ ॥२४
यदेल्वलश्च वातापी चैवं तौ पापकर्मिणौ ॥ देशेन तेनागतोगस्त्यः स्वस्त्यदेवकृषीश्वरः ॥२५॥ दृष्ट्वा
तु तं पतंगं श्रेष्ठमिल्वलः प्राह पूर्ववत् ॥ भोजनायतदहानस्य मामाध्यानुमतिमाप्नुतः ॥२६॥ वातापीचय
थापूर्वं दत्वा भोजनमुत्तमं ॥ आज्यक्षीरफलापूपैर्दधिभिश्चापयोधनः ॥२७॥ भुक्तान्नैः पायसा राम
न्नैश्च स्वादुपुष्कैः सुपेशलैः ॥ आकारणं वहूनत्र वानवातापेरिल्वलस्तथा ॥२८॥ ततस्तु पावत्का ३८
लेन कुक्षौ भ्रमणमाश्वभूत ॥ ज्ञात्वैतन्नावदेवाय मगस्त्यो सुरवंचनां ॥२९॥ करेण कुक्षिं स्पृशु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ष्यजजाप्यमनुमुत्तमं ॥ मंत्रप्रभावात्तस्याथमजीर्यत्कुक्षिबाधकः ॥ ६० ॥ वातापिं च तदा मत्वा भस्मी
भूतं मतं द्विजाः ॥ हंतुकाममनयात्रोमिल्वलोगस्त्यमागतः ॥ ६१ ॥ तमालोक्य तदागस्त्यः क्रुद्धो नै
वममारयत् ॥ मुक्त्वा यद्धेमशंकुं केंकोंगदेशं तदाथसः ॥ ६२ ॥ अगस्त्यस्तु तदा ब्रह्मन् हत्याभ्यां वा
धितो भृशं ॥ तत्रापूजयदीशानं लिंगरूपं सदाशिवं ॥ ६३ ॥ तस्मिन् समये विप्राः सोपेंद्रं नार
दः सगणान् ॥ प्रांशुपुलोमजानाथस्तमर्घाद्यैर्मशं तदा ॥ ६४ ॥ पूजयित्वा गिरिं दीनं दीनो गोत्र
भिदाह हि ॥ कदाचिन्मोचनं ब्रह्मन् भवेन्मम भयाद्दतः ॥ ६५ ॥ स्वस्थानं च कदा प्राप्य वसि
ष्यामि सुरैः सह ॥ भूरस्यचारसंचाराद्धैर्यो वैरांपदागहं ॥ ६६ ॥ उद्यानवस्स्ववाटीषु तदानीमे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० वर्तेद्रुमाः ॥ आपृच्छ्योनिंमशांबुह्लत्न्वष्ठाभावाद्विनीरसाः ॥ ४७ ॥ तदाप्रभृतिवृक्षाणांम्लानानांमं
३९ वाधतेमनः ॥ तस्मान्नुराभवेदेवि वृक्षाणांपोषणायच ॥ ४८ ॥ इत्युक्तवंतंदेवेंद्रंनारदोवाचमब्र
वीत् ॥ मज्जतुःस्वंशुनासीरसुरवृक्षाप्तिःपुनस्त्वयाते ॥ ४९ ॥ कालेनकिंयताचैवभविष्यतिसुरोत्त
म ॥ आनीताचसरिच्छ्रेष्ठाकावेरीकुंभजन्मना ॥ ५० ॥ [illegible] ॥ मध्यतःसरितीर्थानांकैलासतल
वासिनां ॥ तेनस्नानंसमुद्धत्यंमिदानीमत्रसानदी ॥ ५१ ॥ तिष्ठत्यद्भूरतःसाध्वीदेवोकौंगाभिधेधु रम
ना ॥ तस्मात्सरणपतिंश्रीघ्रंपज्ञयाचपुरंदर ॥ ५२ ॥ प्रसन्नःसतुकावेरीमानयिष्यतिशीघ्रतः ॥ इ ३९
त्युक्तोनारदस्तूर्णमाकाशंगतवांस्ततः ॥ ५३ ॥ तदुक्तमृषिवचोनिशम्यतृणांसुवद्यमतोघमवे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

षड्दुःखं हंत॥ कृतमतिरमेश्वरस्तदानीं गजमुखसंयजनेव भूवविप्राः ॥५४॥ चकारपूजामथतस्य
पावनीं विशेषनिःशेषितदुष्कृतावलिं॥ हरिस्तदापूपपयोघृतैर्नैः समोदकैः षण्मुखपूर्वज
स्य सः ॥५५॥ हरेस्तदा गोचरतामवाप विलोचनानां विगदस्प्रकाशः ॥ विनायको भक्तजनार्तिहा
री विधूतभक्ताधितमूलएषः ॥५६॥ इति श्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडे एकादशोध्यायः ॥११॥
आविर्भूतस्तु भगवान्विघ्नराजो हरिं तदा॥ प्रसन्नोस्मितवाघेंद्रवणसर्वैत्वहीक्षितं ॥१॥ उत्तु
क्त्वैवं तं विघ्नेशमब्रवीद्वचनं हरिः ॥ तवप्रसादाद्विघ्नेश वसाणां पोषणायहि ॥२॥ भवंतु भूयां
स्यंभांसी त्वेतेषां भक्तवत्सल॥ अंउस्यानिजलान्याश्रुतद्वदास्वस्थितान्यपि ॥३॥ आकाशगंगा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चान्याचापानाल्लतटिनीनद्या ॥ एवमाहीत्रिलोकेस्मिन्नव नैतेनेषुकेषुने ॥ ४ ॥ आनेतत्वंजलंकिंवाव
दस्त्वैवंविनायके ॥ इंद्रस्तद्वचनंश्रुत्वागंभीरंविस्मयहास्करं ॥ ५ ॥ विघ्नाधीशाहकमासिंधोकुंभभूत्तपतोव
रः ॥ कावेरींसरितांपुण्यांगृहीत्वावर्ततेधुना ॥ ६ ॥ आशुहेवाधुनागत्वानेनत्यासात्वयाप्रभो ॥ इत्यु
क्तोप्रश्नयानम्रंतेयेत्युक्त्वाजगामसः ॥ ७ ॥ काकवेषंगृहीत्वामुकषेर्निकरमद्भुतं ॥ अगस्त्य
स्यतद्गत्वास्थितोपिकुंडिकोपरि ॥ ८ ॥ कुंडिकास्थमविज्ञेयः काकंदृष्ट्वात्वरान्वितः ॥ करेणोत्था
पयामासतदानीद्विजसत्तमः ॥ ९ ॥ काकस्तुशीघ्रमुड्डीयपाहाभ्यांतांनिपात्यच ॥ प्रययौपीघ्र
मेवायंकिंचिद्दूरंभयादिव ॥ १० ॥ पतितांकुंडिकांदृष्ट्वाहाधिवेतितदाकृषिः ॥ वदन्नभ्येत्यकाको

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पंकिमर्थमधुनागतः ॥११॥ इतः पुनः पुरस्ताद्विनिष्ठत्येव सकृत्वजनः। येनकेनाप्युपायेनहंत
व्योयंमयाबलात् ॥१२॥ इत्युक्त्वाभ्याशमस्यापतद्रागत्यः कुधाभृशं ॥ तत्रकाकमदृष्ट्वायंकिमेतदि
तिविस्मितः ॥१३॥ इतस्ततस्तदापश्यदृन्नमप्यमुंतंकृषिः ॥ ह्ष्टुमाणवकंकिंचिद्‍द्रुतयज्ञोपवीति
नं ॥१४॥ अयमेवेतिनिश्चित्यकाकभ्रांतिरभून्मम ॥ प्रहर्त्तव्योयमधुनाकपटेनवपुर्भृतः ॥१५॥
इत्यधावत्तदाभ्याशमगत्यः सत्यवागयं ॥ ततः ससंभ्रमंवर्णीभयाद्विद्रुद्रवद्रुतं ॥१६॥ किंचिद्दू
रंततोगत्वास्थितस्तत्रपुनश्चसः ॥ गत्वातत्रापितरसायावत्कालेनवैकृषिः ॥१७॥ उत्क्षि
प्सोपकंरंकोपात्कुहितुंवर्णिनंतदा ॥ तावद्देवपुनश्चायंकरग्रास्यइवसणात् ॥१८॥ प्रतारपि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं० त्वा शार्दूलमवीरणं पुरस्तोपयौ ॥ अनेकवारमेवं तमश्नतारयदुज्ज्वलः ॥१९॥ ततः स्ववेषं विघ्नेशोद
७१ र्शयामास तत्स्यसः ॥ गणेशोनानाविधैरेव सेवितः परितस्तदा ॥२०॥ तं दृष्ट्वा कपिवर्योयं गजवक्त्रं महो
दरं ॥ शूर्पकर्णं प्रलंबोष्ठं सकलं कामरूपिणं ॥२१॥ गणानां त्वं गणपतिं कवीनां च कविं परं ॥ ब्र
ह्मणां ज्येष्ठराजं च प्रणनाम मिलिंदवत्सदा ॥२२॥ सर्वविघ्नप्रशमनं सर्वपापनिवारकं ॥ स्कंदस्य पूर्वजं
तं त्वं प्रणमामि विनायकं ॥२३॥ एवं स्तुत्वा गणेशानं प्रणनाम पुनः पुनः ॥ अगस्त्य नमतां श्रेष्ठ विं एम
ध्यगर्वनिवारक ॥२४॥ प्रसन्नोस्मि तवात्यर्थमनुनाकीर्तितं तव ॥ इत्युक्तवंतं विघ्नेशमगस्त्यो वा ७१
चमब्रवीत् ॥२५॥ क्षंतव्यमपराधोयं मम भक्तेः कृपानिधे ॥ तव पादांबुजे भक्तिर्भूयादव्यभिचारिणी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लं

॥२६॥ कावेरीचसरित्तावदनयेपरमेष्ठितुः ॥ यतनात्कुंडिकायामागजवक्त्रगता खलु ॥२७॥ पूजार्थंपर
मेशस्यभवितव्यंजलेनतः ॥ यस्मादेवंततपातिभ्यामहंकुंडिनमागतः ॥२८॥ ममैवकुहनंभूयादि
तिमूर्ध्निस्वकेतदा ॥ कृतमुष्टिकराभ्यांतुकृतवांस्तदहोद्विजाः ॥२९॥ एवमुक्त्वास्थितंभक्तमग
संकुस्वेविहितं ॥ प्राहगंभीरयावाचासांत्वयन्वचनंतदा ॥३०॥ इंद्रेणप्रार्थितोस्यर्थमगस्त्यक
षिसत्तम ॥ वत्ससंशोषणावशाज्जलार्थमहमागतः ॥३१॥ कमंडलुस्त्वयैतेनैवपातितांकारणे
नहि ॥ त्वयाकृतमिदंसर्वममास्यंतेप्रियंखलु ॥३२॥ पूजार्थंचपुराणतेगिरिशंभवतुवैजलं ॥इ
तिश्रुत्वागजमुखेनायंगृहीत्वांभःकरेणतदा ॥३३॥ कावेर्यामप्यविघ्नेशःकुंडिकायामवाकिरत ॥त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रं०सं० त्कालेनैव सामर्थ्यं पूर्णं सर्वे च चाभवन् ॥ २४ ॥ एवं बहुविधं हत्वा पापयावंतर्धिमाम्बुसः ॥ अगस्त्यस्तु
४२ ततः शीघ्रं कृत्वा लारव्यपुरं ययौ ॥ २५ ॥ तत्रस्थाः देवताः सर्वे हृष्टेन मनसा समं ॥ भूतिभूषितसर्वा
गं रुद्राक्षपरिभूषितं ॥ २६ ॥ दैवेनाद्य त्वया विघ्ननागं नष्टं पुरं हि नः ॥ इत्यूचिरे तदानीं तेन ये स्तुत्वा
पुरद्विहिः ॥ २७ ॥ गत्वाऽगस्त्यस्तु शीघ्रेण सांबं भागवतं ऋषिः ॥ गृहीत्वा मायया भूयो नगरं तद्दिवे
वासः ॥ २८ ॥ दृष्ट्वा भागवतं सर्वे देवी विस्मिता देवतास्तदा ॥ प्रणम्य बहुमानेन प्रापयामासुरालयं राम
२९ ॥ विघ्नोरपच्च कारण्यं भागवंतं भागवयाचतेः ॥ ततस्तु देवतानेमे स्वकार्यो पूजां चैव सर्वा ४२
॥ ४० ॥ मयेत्युक्त्वा तदाऽगस्त्यो वहिः स्नानमथो ह्ययत् ॥ विस्मृत्य स्वकौरणाप्य शिवभावनया भृशं ॥ ४१

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अमर्दयत्तदा सोऽग्रमभूद्विष्णुः शिवाकृतिः ॥ अगस्त्यस्तु ततः शंभुं पूजयामास भक्तितः ॥ ४२ ॥ लिं
गाकारं विधानेन प्रेक्षितो देवसंघैरपि ॥ अथ सर्वेपि संभूय प्रहर्षं तुष्टिमागताः ॥ ४३ ॥ चुकोप दृष्ट्वा ताने
षः कुंभभूरपि वैष्णवान् ॥ कोपाग्निना तदा तप्ताः तस्य ते दुद्रुवुर्भयात् ॥ ४४ ॥ आरोप्य शैवांस्तत्राप्यग
स्त्यः संस्थमागतः ॥ दधीचीकण्वगौतमहारीतभृग्वंगिरोगैतमस्य च ॥ ४५ ॥ भृगुर्दुर्वाससो ह्यपि समत्वा
शापं तदा ऋषिः ॥ विप्रतीकारयुक्तोऽभूत्ततान् प्रतिभूसुरान् द्विजाः ॥ ४६ ॥ विप्राः स्फुरगुत कावेर्याः परा
याताः कमंडलोः ॥ श्रीकाषायस्य पुरस्यैवं वसवारिषु वाहिनी ॥ ४७ ॥ तदानीमेव तत्रैव समागतजी
र्णपर्णाशकाः ॥ प्रादुर्भूतांकुराः सर्वे नानापुष्पोपशोभिनः ॥ ४८ ॥ तादृशांस्तान् वल्लरान्ति दृ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० ५३ क्षुद्विगतदुर्मनाः ॥ प्रीतियुक्तस्तदा स्वं स्वं स्ववेषं परिगत्य सः ॥ ४९ ॥ पूजयामास विघ्नेशं शम्भ्वा
साक्रमशो हरः ॥ पाद्यार्घ्यैश्च विचित्राणि सुगंधिकुसुमान्यपि ॥ ५० ॥ दत्त्वा रत्नानुवसुधाः दन्तु शं०सं०
एणं संप्रमोदमः ॥ तत्रांतरे दिविषदो द्रष्टुं देवं द्रुमागताः ॥ ५१ ॥ प्रणम्य देवाः सर्वे ते देवं इदं वाचमू
चिरे ॥ एकाकिना त्वया सार्कं च्याद्यस्यैवैकथं ॥ ५२ ॥ श्रुत्वा देवांस्त्वदीयांश्च वचनानमुनिवा
सिनां ॥ यथा पूर्वं नमी देवा देवं द्राक्षयपावलान् ॥ ५३ ॥ बालनीयादि दिविस्थित्वाक्रतासुरविचोद एम
नाः ॥ एवमुक्त्वा स्थितान्देवान्दीनाननस्य पर्णमानसः ॥ ५४ ॥ शृणुध्वममराः सर्वे किं कर्त्तव्यं ५३
मयाधुना ॥ आनीता बहवो मीनाः स्मश्वक्चनासुर ॥ ५५ ॥ मधुमांसादिकं न ह्युत्तगर्हितं पादिक

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्हिचित॥ एवंकृतेपिसूरीपमिंद्राणींधर्षितुंबलात्॥५६॥ कारणंहेमातर्पितुर्मियेषकिलमांतथा॥
मानभंगभयाद्भीतोवर्त्तेहमधुनात्रहि॥५७॥ स्थित्वाप्यत्रमहादेवमसुराणांसुखायच॥ पूजयामि
भवंतोपियतोत्रचसमागताः॥५८॥ ततःकैलासशिखरंगमिष्यामोधुनावयं॥ तत्रगत्वामहा
देवंविज्ञाप्यैतद्यथाक्रमं॥५९॥ यदुक्तंदेवदेवेनतच्छ्रुत्वावचनंवयं॥ तथैवसर्वेस्थास्यामऽस्युक्ता
तानयंहरिः॥६०॥ स्थापयित्वाशचीमापनिवेदयितुमाप्नुसः॥ ज्ञात्वैतदिंगितेनेयंप्रभुशोचो
द्विग्नमानसा॥६१॥ लोकेस्यत्रप्रियेदेवाःसर्वेप्यत्रसमागताः॥ गत्वातैःसाकमाश्वेवविज्ञाप्य
चमहेश्वरं॥६२॥ कैलासवासिनंभूयश्चागमिष्यामितेंतिकं॥ पालकस्तवयास्तावंभवत्विति

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० तदाब्रवीत् ॥ ६३ ॥ इंद्राण्युवाच ॥ कोऽयं मास्तावदस्ताभिनयोमां पालयतीश्वरः ॥ पालकत्वं च स
४४ वैषामेतस्य कथमागतं ॥ ६४ ॥ इंद्र उवाच ॥ पुरा देवासुराः सर्वे ममंथुः किल वारिधिं ॥ पीयूषं पततदा
ज्ञातं तयोर्हान्तुमिवाच्युतः ॥ ६५ ॥ मोहिनीवेषमास्थाय मानयित्वासुरांस्तदा ॥ विभज्य देवोस्त
रसाभोजयामास वै पदा ॥ ६६ ॥ इति श्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडे द्वादशोध्यायः ॥ १२ ॥ तदानी
माविरासीच्छितां द्रष्टुं च महेश्वरः ॥ दृष्ट्वा तां मोहिनीरम्यां लोलापांगसमीक्षणां ॥ १ ॥ स्फुरत्सोहापि एम
नीरम्यां स्फुरद्देगमती किंनी ॥ चारुहारमनोलाभीकुचाभ्यां नतमध्यमां ॥ २ ॥ सुरतं च तया कर्तुमि ४४
येषपरमेश्वरः ॥ उवाच वचनं चापि संभोगो त्वमया सह ॥ ३ ॥ कलं व्याइति मेन पैरागः खलु वरं

गते ॥ इत्युक्तवंतमीशानं धर्षणोत्कं तदानुसा ॥ ४ ॥ कथमीशमयासाकं संभोगः क्रियतां त्वया ॥
नारायणेनाहमधुना मोहिनीरूपमास्थितः ॥ ५ ॥ इत्युक्त्वा व्रीडयानम्रा पुनः प्रोवाच शंकरः ॥ त्वं
मेव तस्त्वणां मध्ये शक्तीनां पुरुषाह्वया ॥ ६ ॥ शक्तिस्थिता पुरा त्वां तु भुक्त्वाजं चाप्यजीजनं ॥ दारु
कारण्यवने तद्वन्मोहिनीरूपमास्थितः ॥ ७ ॥ त्वमेव मां तदा रंतुमियेषिथ किल प्रिये ॥ रमिष्ये त्वा
महं रम्येतत्राद्य त्वयैवेह किल ॥ तस्मान्मया च संरंतुं त्वमर्हसि पुनः पुनः ॥ एवमुक्तेपि विमुखां ज
वेनैव तदा हरः ॥ ९ ॥ गृहीत्वोत्तानयित्वा तु सुतरां सुमनोहरं ॥ शाल्मलवृक्षस्य निकटे जंबुद्वीप
स्थितस्य सः ॥ १० ॥ तस्यां च सुरतोद्विग्नमस्समासोढुमाश्रुसा ॥ उद्गारयामासतदाभयंरिवन्नमा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ग्रं०स० रिरस्मी ॥११॥ तज्जलं च स्माची ह्लारमीगं ऽकाल्लाभवन्नदी ॥ जायंते तत्र कीटाश्च वज्रदंताभिधा
४५ स्तथा ॥१२॥ ते सर्वे मत्तिका: सूक्ष्मा: तत्रस्या वहंतो वुना ॥ कुल्लायमाकल्लग्रामभुनयो निवसं
ति हि ॥१३॥ यदा सरित्स्नवतिसामरिंधि निनदाचते ॥ नदीप्रवाहे नीडानि गच्छंत्येतानि भूरिश: ॥
१४॥ तत्रस्था मनुजा: केचिज्जालं कृत्वा पतानि ते ॥ कुल्लायमध्यस्थंगीं च गृहीत्वा विक्रयंति हि रा०म
॥१५॥ सालग्रामाणि तान्येव कुल्लायानि भिधेयधुना ॥ विस्मृत्य भिज्ञानतत्वा देहं सर्वामयि तता ४५
पिला ॥१६॥ एवं तयो: सुजानत्वा न्याधतास्व तथा भवन् ॥ हे देहेरस्यापि नराधुवन्त्वमिति भावि
तं ॥१७॥ गत्वा यंतु महादेवं किं कृत्यं मम भो: पित: ॥ एवमुक्त्वा वनमूलस्य भुवने श्वरतां देहे ॥१८

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सतु षण्मुखाकुमारोयं शंभोस्त्वामभिरक्षतु ॥ इत्युक्त्वाथ ते देवं स्कंदं संस्मार जगतां विभुं ॥ १९ ॥ षण्मुखारमे
कचित्तेन षण्मुखः पुरत एव सः ॥ तदानीमाविरासीद्धि षण्मुखा किं करवाण्यहं ॥ २० ॥ इति ब्रुवन्नगणेशो दे
नक्रेण परितो वृतः ॥ षण्मुखस्त्वया त्रसंरक्ष्या शचीमे प्राणवल्लभा ॥ २१ ॥ गतेजो यं मया शंभोः कैलासा
ख्यो महीधरः ॥ महागमनपर्यंतमित्युक्त्वा तां तदंतिके ॥ २२ ॥ निवेशयित्वानुमतः तपोतेनापि व
ज्रहा ॥ प्रतस्थे देवतैः सार्धं कैलासं प्रति षण्मुखतः ॥ २३ ॥ इंद्राणीमपि षण्मुखापरक्षितुं गणनायकं
॥ परिकल्प्य महाकालं स्वावासं चतहाययो ॥ २४ ॥ इंद्रोपि देवतैः साकं प्रस्थितो द्रुतमापसः ॥ कै
लासमखिलाघौघतमस्कांडरविप्रभं ॥ २५ ॥ गत्वा तत्रैव शैलादिं हृष्टांतः सहसा सुरैः ॥ प्रणम्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० दूरतस्तिष्ठन्नाहूतोभ्याससमागतः ॥२६॥ किमर्थमधुनाचेह्वहाद्यागमनंतव ॥ इतिपृष्टस्तदातेन
४६ आचष्टेभयकंपितः ॥२७॥ सेनाधीपरमेशस्यशैलादेयागतोस्म्यहं ॥ सहसर्वैःसुरैःसार्धंत्वया
कार्यमपिमभो ॥२८॥ इत्युक्त्वानंदीगणनाथाग्रणीर्हरिं ॥ प्रोवाचाधुनागछसेवायैपरमे
शितुः ॥२९॥ नचेत्तेवसरोस्मत्रसमनकार्यैमहेश्वरः ॥ ज्ञात्वोपदेशंकृत्वापमानितेसर्वेश्वराःस्वयं
॥३०॥ शैलादेर्वचनंश्रुत्वासहसैवसुरैस्तदा ॥ प्रणम्यनंदिनंभूयःप्रापार्थंशिरसावंचसः ॥३१॥ एम
तत्रगत्वामहादेवंध्यात्वातैरेवसत्वरः ॥ एतस्मिन्समयेविप्राःकृपापारनामया ॥३२॥ परिभ्रमं ४६
तीचांऽस्यविविवरंस्मरणमावृतः ॥ योगिनीमार्गमध्यस्थानपुरःस्थानसुखह्रूनपि ॥३३॥ मायापंनीपर

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्त्रीरत्नंभूरस्यानुहिइंनेतहा॥स्वभावसंहृहीरत्नंवाहिसाहसंवलाद्दकं॥३४॥श्रीकावारख्यपुरोद्यानव
सवाटीषुभूषिता॥अजवक्त्रागतामस्वाद्दुर्मुख्यासैवीरणीसह॥३५॥तत्रदृष्ट्वाप्रवीरम्यामिंद्रस्य
प्राणनायकं॥कुतूहलेनयुक्तासाप्रोवाचवचनंतदा॥३६॥तिष्ठस्यत्रकिमर्थंत्वंत्वदर्थेचागतं
मया॥मद्भ्रातासार्वभौमोयंप्रशास्तिविश्वमशेषतः॥३७॥त्वदिच्छाचास्यमहतीवर्त्ततेचाधुना
शची॥त्वमागताचेत्तस्यांतःपुरंप्रीयंत्तदासुरः॥३८॥त्वामेवनायकंकृत्वात्वपासांकरमि
ष्यति॥इंद्रादिदेवाःसर्वेपिभक्तकास्तस्यदुर्वला॥३९॥तस्मात्त्वमद्यनिर्गच्छपुत्रेकेतनस्व
लमाश्रुहि॥नोचेदहंवलात्कारात्त्वानयिष्यामिमानिनी॥४०॥इत्युक्त्वाथाप्रागांप्रेस्यप्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

संप

कं०सं० चीमाहत्तहासुरीं ॥ समुन्नताः पुरा देवाः सर्वे हासुनरां नहा ॥ ४१ ॥ असुराद्भुर्वेलाज्ञात्तापयाकः
४७ मीनुसारतः ॥ इरिद्रो वासमस्तेवापतिर्यैस्याः सस्ववहि ॥ ४२ ॥ उक्तं घितुमस्य कार्हिनीतिरस्यभि
चारिणी ॥ बलात्कारेणनीत्वाहं गच्छाम्युक्तमितिनत्वया ॥ ४३ ॥ मद्रूपकमविज्ञायगणानां
परमीश्वरं ॥ गच्छ गच्छाधुनामूढैर्वै किंजानासि दुरात्मनि ॥ ४४ ॥ इत्युक्तां तामसौ धास्यम्पास्ये को राम
नं विमोचकं ॥ नवेत्युक्त्वा मुरीणीयं विचकर्ष किल द्विजाः ॥ ४५ ॥ ततः क्रुद्धो मुनिस्तां सर्पं धूंप २ ४७
मानकराचीं ॥ हा हेति च भयाविष्टा वेपमाना भयातुरा ॥ ४६ ॥ उक्तो कान्तेन दासुत्वा किमे
नहिति विस्मितः ॥ ६ ॥ हृष्ट्वा स्थितो महाकालो वृष्यमूला गृचीमिमां ॥ ४७ ॥ धावयामास

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यीप्रेरणात्तदाक्रुद्धोसुरींप्रति ॥ मुंचमूढधुनेंद्राणींछित्वाहस्तंत्वदीयकं ॥ ४८ ॥ पातयिष्यामिखङ्गेने
त्युक्तवान्गणनायकः ॥ मोहेनमज्जवत्कीसाकोभवानितिकोपतः ॥ ४९ ॥ यस्तुलोकंप्रमाणे
नेभ्वेतोयस्यगजोवरः ॥ भत्यक्तस्त्वाहमधुनाकिंत्वयामुंचभामिनी ॥ ५० ॥ एवमुक्तातदापापा
मूलमाहायवेगतः ॥ चिक्षेपचमहाकालोवेगेनशतधाछिनत् ॥ ५१ ॥ पुनश्चमूलमन्यत्सा
दुर्मुखोहस्तसंस्थितं ॥ आदायपीयूमिंद्राणींप्रापयित्वाचतत्करं ॥ ५२ ॥ अचिक्षिपत्तदाघोरं
घोरएयावठलाऽहियं ॥ तेनैनतछत्तधाकृत्वापातितंपूर्ववद्भुवि ॥ ५३ ॥ ततस्तुपर्वतंपीयुमान्मुंच
दाहायसाभयं ॥ जघानैनंतदाभूयोमहाकालस्तमाछिनत् ॥ ५४ ॥ खङ्गोप्यस्यतदाभग्नः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पां०सं० पर्वताघातवेगतः ॥ भग्नं दृष्ट्वानुसारत्वं किं त्वयेति निरपुध ॥ ५५ ॥ ब्रुवंती तां शचीभूयो विचकर्ष महाकाले

४८ किलद्विजाः ॥ अथ कोपवशादेनामेस्य वीरो सुरिंतहा ॥ ५६ ॥ महाकायो गृहीत्वास्याः करं तथा २

॥ कटिं विधूलसत्स्वर्णकांचीजालेन भीषणः ॥ ५७ ॥ चिच्छेद च करं तस्याः कठिनं निशितेन सः ॥

दुर्मुखास्त्रं करं छित्त्वा पातयामास भूतले ॥ ५८ ॥ इंद्राणींमोचयित्वाथ स्वस्थानमेस्थितः पुनः ॥

लुंठ विललाप विकीर्णकेशपाशा वसुधालिंगनजातपांसुजाला ॥ अथ वीक्ष्य करं द्विधाकृतं सा राम

नितरां खिन्नमनास्तदा द्विजेंद्राः ॥ ६० ॥ जलधिं चुलुकीकरोम्यहं रविचंद्रावधुना मितार ४८

का ॥ विधमे द्रुतमेव मेदिनीं प्लुतभूधोमतपाजलादिकं ॥ ६१ ॥ इत्युक्त्वा विलपंती तां भूयो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भूयो रसातलं ॥ करेणास्फाल्य वीरस्यास्यं छिन्नं माहा यदुर्मुखी ॥ १२ ॥ इति श्रीशंकरसंहितायां आसुर
कांडे त्रयोदशोध्यायः ॥ १३ ॥ सूत उवाच ॥ किमर्थं रोदिषि सखीस्यज दुःखं त्वमीदृशं ॥ दृष्टाध्वरे गुणेना
ये: छिन्ननासागतस्तना: ॥ १ ॥ छिन्नश्रोत्रेकर्णजाता वीरभद्रेण नाकिनां ॥ ममैवेदं भवेदिस्य दुःख
माकुरुत्ते सखि ॥ २ ॥ क्षिपत्ते चेत्समुद्रा हि त्रुलुकीकरणे हिना ॥ भूरस्यैव नहाहा निर्यस्माद्दध्वं तहीपके ॥
३ ॥ आश्वासिते स्यं दुर्मुख्या स्यत्कारो दनमांसुसा ॥ महाकालमभिप्रेस्य त्वमभुं पाकशासनं ॥ ४ ॥ त्वा
मपि श्रंखलाबद्धं नकरिष्यामि यद्यहं ॥ वस्तोर्हेतनहामैतेन वभविष्यतरस्य मुं ॥ ५ ॥ उक्त्वा मनस्ये सहसा
दुर्मुख्या सहसासुरी ॥ एतत्सर्वं तदा विमानारदः पाकशासनं ॥ ६ ॥ निवेदयामास ततो गत्वा कैलास

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० पर्वतं ॥ श्रुत्वैतन्नत्वमुनासीरः प्राप्य दुःखं महत्तरं ॥ विज्ञाप्यतं देवं श्रीब्रह्माणं पयोसमुत्तोमजं ॥ तया
४९ वेधितवृत्तांतः स्वकं कर्म तदास्मरत् ॥ ८ ॥ महाकालं प्रणम्याथ स्तुत्वा तं विससर्ज हि ॥ प्रतस्थे स
तया मेरुं मन्यमाना साकं पुरंदरः ॥ ९ ॥ तत्स्थानप्रस्थितो ज्ञापं प्राप्य मेरुगुहांतरः ॥ प्रस्थिता सा जव
क्षीनु वीरमाहेंद्रपत्तनं ॥ १० ॥ भूरिरत्नाधिष्ठितं प्राप विलपंती पदे पदे ॥ प्रेक्षिता सुरनारीभिर्वीथि
स्थाभिः शुचा सह ॥ ११ ॥ याववहल्लजनाकीर्णं कुलाला विततपार्श्वकं ॥ मेषकुक्कुटमल्लानां गजा रम
नां वाजिनां तथा ॥ १२ ॥ निवार्य पुंडूं पिसां चवहव्यनदासुराः ॥ केनेदं कृतमेतस्याः किमेतदि ४९
ति विस्मिताः ॥ १३ ॥ इत्यैदृशेरतः केचिद्व्याचेहरणं तस्मात् ॥ एवं मघवा ब्रह्मभूपांसः स्वकं कर्म विमु

गा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

घ्नते ॥१४॥ रुद्रेण हृतमेतद्धा वीरभद्रेण चाथवा ॥ भैरवेणाथवा स्नुवा दुर्गया वेत्स्यचिंतयन् ॥१५
परस्मरं हृतं नेवास्याहितिनानाप्रकारतः ॥ केचिच्चिंतामवापुस्तां वीक्ष्य छिन्नकरांतहा ॥१६॥ मा
तरं पितरं ज्येष्ठान् पुत्रान् जामातरं तथा ॥ स्मृत्वा स्मृत्वा पप्रुः स्मृतरसास्थानमंडपं ॥१७॥ सह
स्रयोजनायामं सहस्रस्तंभकोटिकं ॥ स्वांडेषु पानि चित्राणि रत्नानि सुबहून्यपि ॥१८॥ तेनैव
निर्मितं चोर्ध्वमध्यास्तिपकृतषोडहि ॥ विचरद्रूपेणावतैर्भ्रमचामरैः परमंडिते ॥१९॥ तत्रासिंहासना
रूढे नानासामंतभूमिपैः ॥ भ्रातृभिश्च महाभीमैः भ्रिनपार्श्वैस्थलद्वैः ॥२०॥ पुत्रैः पौत्रैर्मह
वीरैः स्यानापतिभिरेव च ॥ मंत्रिभिश्च बहूतो धेश्चामरासक्तपाणिभिः ॥२१॥ तालवृंतक

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शां०सं० रैरन्यैः कालांच्यामनकपाणिभिः ॥ वीरैपेरीधैश्चापि छत्रध्वजकौस्तथा ॥२२॥ उर्वशीमेनकारं
५० भाममुखाभिस्त्वहाभुवं ॥ स्त्वाद्भिरभिनश्चैव सेवितं श्रीमहाविष्णं ॥२३॥ नारजनकराभिश्चा रेंद्य
स्त्रीभिरनेकधाः ॥ विधाताननसुतैश्चापि वदद्भिर्देवनारदिकाः ॥२४॥ मांत्रिकैश्चैव वेदवेत्ताभिर्मह
कविभिरेवच ॥ सामुद्रिकपरिज्ञानगतैर्चापरैरपि ॥२५॥ एवमादिभिरन्यैश्च नानाशास्त्रविशा
रदैः ॥ आवृतं भूषणैश्चापि नानारत्नविचित्रितैः ॥२६॥ हारकंकणकेयूरकिरीटैरंगुलीयकैः ॥ त रम
प्तकांचनचित्रैश्च णकारत्नैश्च णोपशोभितैः ॥२७॥ नानाभरणसंयुक्तैर्दिव्यांबरधरैर्वरैः ॥ गायद्भिः किन्नरवरैः ५०
सिद्धविद्याधरादिभिः ॥२८॥ वंदिभिर्मागधैश्चापि पठद्भिर्विविधान्गुणान् ॥ स्तूयमानं सुखासीनं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सास्माद्रुद्धमिवापरं ॥२९॥ दृष्ट्वासापुरुषव्याघ्रंपपातभुविविह्वला ॥ कृतंतेनैवलंमूर्छितस्यापियोधनेह
रिं ॥३०॥ त्वमस्ततापप्रभांडुपुष्पमुलूकाइवभास्वतः ॥ अपरक्तस्तुमुनासीरोगुल्मान्भुविवेशहि ॥ ३१ ॥ तइ
सेनकृतंप्रानः ममैननक्रूरकर्मिणा ॥ द्विसहस्रभुजोपेतः सहस्रैः कंधरैरपि ॥३२॥ सेंद्रमैरावतंयो
त्रिगहीत्वोच्चिक्षिपः किल ॥ नाहंमांनैवलंकुत्रगतंसिंहमुखाधुना ॥ ३३ ॥ मधुद्विषापुराप्रद्वेसिंस्संचक्रे
तुहर्षितं ॥ येनवक्षः प्रदेहेत्वनयत्नंनिष्कंविशेषवत् ॥ ३४ ॥ ताःकेशानयायेनयेभ्योवहतभानुना ॥ वहो
मंचविशेषेकोभानुः कोपेनलीलया ॥ ३५ ॥ अग्निवक्त्रोहिराण्याभ्यांतपावैवज्रबाहुना ॥ द्विवि
हर्गामिरोभिस्वक्रमेरोवत्रस्नोत्कटैः ॥ ३६ ॥ हस्वतेयममावस्यापुष्पाभिःकंपमीहसौ ॥ पूर्वंचम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० त्सुतैवीरैरन्नुनासीरैरामारितो॥३७॥अविज्ञायास्थितंनत्वपुत्राभिर्वलवत्तरैः॥हातातनमात
५१ हापुत्रौलक्ष्मणैलवलवत्तरै॥३८॥त्ववमातिवक्वः प्रोक्तालुठंतीपरिनमिम्रतो॥वीरस्यसूस्तुपुत्राणां
स्फुरद्दशनवासमां॥३९॥वमक्रोधाग्निमम्बर्णमग्रबौद्धवनेदिजाः॥केनचैदंकृतंवत्सेब्रूहिमुन्का
सुरोद्दनं॥४०॥संहारिष्याभितंक्षत्रंत्रसपुत्रंचसवांधवं॥श्रीकाबानुगरस्मादेव्रसारामेपुलोमजं॥४१
भवोवंवीरस्यमविधंसूरस्यागरछतेहरि॥दसुकमाद्वेरान्हापालकोस्यास्तुधीप्रतः॥४२॥रवरमा एम
हाप्तस्त्तेननकनवानीहृतोमम॥इतितस्यावचःश्रुत्वारेदनेवपतनत्प्रकं॥४३॥महाकोपेनयुक्तःस ५१
तम्प्रोकोहीनवग्रहान्॥षट्कर्तंत्रननयावापदेवांसवस्थितानपि॥४४॥आज्ञापंछरवला

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भिल्लान्बध्वा वाचंच निष्ठुरां ॥ उक्त्वा कारागृहे सर्वान्पातयरे हो द्विजाः ॥ ४५ ॥ भूरसकासुरेणंचवि
छेदहिह्लिशांसिसः ॥ ब्राह्मणा चक्रं तस्मात्स्थापयामास शीघ्रतः ॥ ४६ ॥ अर्कादयो ग्रहाः सर्वे लोकसं
रक्षणाय हि ॥ परिमुच्यंतु तां सूरं मुंचेमुक्ता तदाविधिः ॥ ४७ ॥ अमोचयत्तु मौच्छ्रेणप्रियमुक्तास्य भू
रिशः ॥ सूर्यमिंद्रं प्रतिकुद्धं भानुकोपाववचात्रवीत् ॥ ४८ ॥ इति श्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडे चतुर्दशो
ध्यायः ॥ १४ ॥ श्रीरस्तु ॥ किमर्थं जात भवता क्रियते वल्वजं प्रति ॥ तदिंद्रहारयमहंगत्वा वध्वा तं पच
कुत्रचित् ॥ आनयिष्यामि शीघ्रेण सत्यासाकं तवांतिकं ॥ पपरः शोमपास्त्विंद्रः पुरींतस्यामरावतीं ॥ द
ग्ध्वा देवांश्च बध्वाहं प्रापयिष्यामि नेतिकं ॥ इत्युक्त्वा स ययौ तस्याज्ञां प्राप्य नत्स्वयं द्विजोत्तमाः ॥ ततस्तु सू

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० रयमाचक्रलविस्मुमुराणनीय।।अेरयित्वास्वकं वेश्मस्वयमंनः पुरंययौ।।भानुकोपेनसेनाचसरस्वगः
५२ णेनातहा।।वाहिनीप्रस्थितावाप्यानस्यासंयहृत्संततिः।।५।।अम्बाष्म्बाधिगजाभ्रेवंप्रतस्थुर्वी
र्यवत्तरः।।अनेककोटिछत्राणिध्वजानिसुबहून्यपि।।रुक्मैनैश्चतरसाभानुकोपोयमुज्वलः।।
विंशत्यश्वमहस्रैश्चवहस्यंहृत्नमुत्तमं।।आरुत्यमहदुर्मुस्त्यामीकाषापुरमापसः।।वृसाराणंचत
त्रसंवीस्यसंचोहितोनया।।अरुर्योनेनवेंहृस्यवस्यारमंनहाछिनत्।।प्रस्थितस्यपुनर्भूमिंसेनया राम
पर्थरतन्द्विजाः।।अरुह्नातवदेवेंद्रमिंद्रलोकंजगामहि।।मरोधपत्ननंतस्याछिन्नभूमरुसंततिः १० ५२
तहाकर्णयजपंतस्तुचिंतयित्वाभवांतहा।।अन्यायपक्षतत्तुद्विस्नुनरसानिर्ययौपुराज् आरुत्यचाभ्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्रपन्निमेरावतगजेंद्रं ॥ धृतं नानाविधैरस्त्रैर्दिव्यैस्तैरमरैस्तथा ॥ देवसेनां तदा दृष्ट्वा प्रदुद्राव कृतनि
श्चयं ॥ भानुकोपस्य सा सेनाप्यापाप्रबलगर्विता ॥ सेनयोरुभयोश्चापि महद्युद्धं तदाभवत्
॥ देवान्दानवसेना सा क्षयं लापयन्किलद्विजाः ॥ पलायितां च तां सेनां वध्वा तु तरसा सुराः
॥ भानुकोप्यासमानीय ववंधुर्भेदमारितः ॥ ९५ ॥ दृष्ट्वैतज्जयंतस्तु विचिंत्य सुतरां तदा ॥ ववर्ष
शरजालानि मारयामास वाहिनीं ॥ यातं संख्ये च सेनायां दैत्यानां महायशाः ॥ ऐरावतस्थो दै
त्यानां मारयद्द्हो बहून् ॥ नीलकेशाख्यो दैत्यपः शस्त्राण्यवर्षत ॥ जयंतस्योपरि क्रूरो बलवा
न्सुतरां तदा ॥ तस्योपरि जयंतोपि मुमोच शस्त्राणि भूरिशः ॥ चिच्छेद नीलकेशस्य कवचं सुदृ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० छ समरेण ॥ नीलकेशस्तु संक्रुद्धो मुक्त्वास्त्राणि बहून्यपि ॥ आच्छिन्नस्तु ततोऽस्त्रांश्च जयंतस्य तदासुरः ॥
५३ २० ॥ मायामंत्रेण तेनोग्रं ज्ञात्वा नानारूपधरः पुनः ॥ ताडयामास सोऽपि भृशं जयंतस्य मुमुंचिरे ॥ ततस्तु नी
लकेशो यं किंचन क्षीणबलोऽभवत् ॥ अथ सोमसुतं हृंसिंवरणः पपरवच ॥ मायावलीच बलवान्
वाम स्वापि महासुरः ॥ मागधेंद्र उक्त्वापि तद्यामास तबल्यपि ॥ सुरश्रेष्ठेश्वरनामापि महाबलपराक्रमः एम
॥ नीलकेशं क्षीणबलं दृष्ट्वा सैन्येऽपि सत्वराः ॥ चक्रुर्युद्धं महाघोरं मायां दृष्ट्वास्य मोहिताः ॥ तस्थुः स ५३
र्वेऽपि विलिनः किंचित्कर्म न महाबलाः ॥ २५ ॥ नाहं स्थातुं तदा सन्नो वीक्ष्य भानुकोपः स्वयं बली ॥ उत्कास्त्र
वीर्यं शस्त्राणि मुंचाभ्येत्यो नदृष्टं तो ॥ जयंतोऽपि स्वनामांकं मुक्त्वास्त्राणि ववर्ष हि ॥ पुनश्च सहसास्त्राणि

नि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सहस्राणि महं स्यपि॥मुक्तास्य चापं चिछेद भानुकोपस्य कर्कशं॥आहाय चापमन्यच्च भानुकोपोपि को
पधृक्॥छित्वा मुक्तानि तेनापमस्त्राणि च नदासुरः॥ववर्षास्त्रसहस्राणि जयंतस्योपरि द्विजाः॥पुनश्च
भानुकोपस्य रथं चाश्वानवलानपि॥मारयामास मुक्तार्थं सहस्राणि सहस्रशः॥३०॥भानुकोपस्तु बी
घ्रेण तदा हस्त्यमहारथं॥अन्यमाहाय बाणाणि ववर्षांगेस्य भूरिशः॥तूणीरं चापि छित्वासौ शृंगजमैरावतं त
था॥निशितेनास्त्रजालेन चकार रुधिरप्लुतं॥जयंतस्तु प्रपातायं मूर्छितो नितरां तदा॥ऐरावतस्तु स
कोप पदि भानुं रथं वली॥निर्यंतमहारेणताडयामास वेगतः॥सारथिं च तदा हत्वा भानुकोपभुजांतरे॥
आस्फालयच्च दंताभ्यां गंड पाषाणनिष्ठुरे॥तदा ह्यात्नवधार्थस्य भग्नो दंतौ द्विजोत्तमाः॥३५॥भग्नदं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कां०सं० तेभानुकोपःकपोलेताडयन्भृशं ॥ नेदृशानादमात्रेणमूर्छामापगतोनमः ॥ कोलाहलमकुर्वंतेदैते
५४ यास्तुनतोभृशं ॥ प्रविश्यपत्तनंभूयोदृष्ट्वादेवांश्चदैत्यजान् ॥ वध्वादेवांगनाश्चापिजयंतेचविमो
द्धार हितं ॥ पूर्ववद्धांसुरांश्चापिरहीत्वाप्नुनदासुरः ॥ अथस्वनिकटंप्राप्यभानुकोपःसहासुरैः ॥ वक्तांतेत
म स्थानिखिलंप्रवीत्सपद्याक्रमं ॥ ततस्तुप्रस्थितोपंडूदेवांस्तदाक्रुधा ॥ पुरतस्तुजवंश्चचातान्सेना
न न्यमगाडुःखिनां ॥ ४० ॥ विछेदयचकरांस्तेषांपापदाहीनसुरोत्तमः ॥ उत्पन्नोष्ट्रनदावीष्यतान् । एम
स्तुत्वामतपानतः ॥ कारागेहेतदादेवानमाणपामामसीयुनः ॥ जयंतनमसुरवान्वध्वाप्सरखला ५४
भिरहोसुरः ॥ देवांगनाश्चसुमूखांविधात्रीविनिजन्मनं ॥ कल्पयित्वानदापुत्रंभानुकोपंवचोब्रवी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ते॥जयंतप्रमुखानांचदैवतानांतवाधुना॥वध्याप्युत्रापनयनेकोभारोभानुकोपहि॥पुरात्वंमेघमावे
पुत्रथ्यापानःसूस्ममेचराः॥गत्वाम्बरंप्रमेगैःपादैःस्पष्टंचीयाद्रिवाकरं॥४५॥अवधीमचपादेनंकोपे
नैनंतदाकिल॥तदानीमाहमांब्रह्मामोचनीयोदिवाकरः॥इत्युक्तवंतंब्रह्माणंपेनायंवधितोर
विः॥तेनैवभानुकोपेनमोच्यइत्युक्तवानहं॥विधातात्वांसमभ्येत्यप्रार्थयामासवैकिल॥ब्रह्मा
त्वाहिकमाद्वायपश्चात्त्वंतममोचयः॥तदाहृष्टांतहृलेवीर्यंजयंतःकाँपमीहृमः॥एवमाहवचः त्व
प्रोक्ताभानुकोपंनिजात्मजं॥स्वगृहंप्रेषयित्वातंस्वयंचांतःपुरंययौ॥ऐरावतारव्यानागेंद्रो॥
हित्वामूर्छांद्विजोत्तमाः॥५०॥गत्वाम्बेतवनाभिख्येपुरेपुण्येसुशोभने॥पूजयित्वामहादेवं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० लब्ध्वाहं तोमनोहरे ॥५१॥ मेरुमाप्य तदाहं तौ पद्मासेवलसूदनः ॥ यथैवं दुःसुखा देवा वाधिताः
५५ शूरपद्मना ॥५२॥ एवमेव हरिर्ब्रह्मा लोकत्रयमहात्मनः ॥ शूरेणसिंहवक्त्रेणतारकेणतदा
त्मजैः ॥५३॥ वाधिताः पापिभिः सर्वै र्देवाश्चमनेन्द्रिनैः ॥ इति गदितमशेषं षण्मुखायासु
रगणनिखिलदुरितहेतवे देवपूज्येन सम्यक् ॥ तदिदमहमिदानीमानुपूर्व्याद्विरिंचे अपगतक एम
लुषाणां वो वदे भूसुरेन्द्राः ॥५४॥ इति श्रीशंकरसंहितायां आसुरकांडे पंचदशोध्यायः ॥१५ ५५
आसुरकांडः संपूर्णमगमत् ॥ ग्रंथसंख्या ७४५ ॥ ० ॥ ३३३ ॥ ० ॥ ० ॥

शंकर संहिता:
वीर माहेन्द्र कांड

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० श्रीगणेशायनमः॥ श्रीशंकरउवाच॥ अथवावैनिशाम्याथंस्कंदस्तांगुरोर्गिरंतां॥ वीरसेनेनं
१ कंदरणाद्युध्यानिश्चित्याहततारहाद्विजाः॥१॥ जनःप्रोवाचवचनंब्रह्मविष्णुपुरोगमान्॥ देवा
नवेद्म्यसेनानीर्हितार्थंमवशामिपं॥२॥ शृणुध्वममराःसर्वेब्रह्मविष्णुपुरस्कृताः॥ मू
रंसर्वाधर्वंहत्वास्याप्यपिध्यामिवोध्रुवं॥३॥ प्रख्यस्तद्दैध्यंकोवास्यान्नु हनत्तस्यवलावले रम
॥उन्नतिंनिम्नतांज्ञातुमर्मेक्तोवाविचक्षणः॥४॥ नशाकरणंवचःसर्वेवीरवाहुंवलोत्कटं॥ १
निश्चित्यसानुमतिंलब्ध्वास्कंदस्येनसुरोत्तमाः॥५॥ ऊचुःसर्वेपितेदेवावीरवाहुंमहाव
लं॥ अमराणांहितार्थायवीरवाहोत्त्वमाधुना॥६॥ मूरस्यनगरंगत्वाविचार्यास्यानुपू

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वेशः ॥ वृत्तांतं तेन त्वत्तः शीघ्रमागंतव्यं पुनस्प्रभो ॥ ७ ॥ तारकारिस्ततो वाचं वीरवाहुं मनोहरं ॥
प्रोवाच वीरवाहो त्वं मत्स्वामिन्याश्रमे स च ॥ ८ ॥ जयंतप्रमुखान्देवान्मुक्त्वास्वस्थानत्वहं
कृतिं ॥ वहुमानेन तान्सर्वान्पालयित्वा निजे पुरे ॥ ९ ॥ वसान्यथाहमागत्य सानुजं सा
त्मजं द्रुतं ॥ त्वां हनिष्यामि शूरपद्म स्कंदस्याज्ञेहप्रीतिच ॥ १० ॥ निवेदयित्वा शीघ्रेण ज्ञात्वा
गच्छास्य वैमतिं ॥ इति स्कंदवचः श्रुत्वा मरणम्यविनयेन तं ॥ ११ ॥ देवानां वचनेनापि विचिंते
कुर्वंतयेति च ॥ अतस्से वीरवाहुस्तां पुरीं शूरेण पालितां ॥ १२ ॥ अभिप्लुतः सहसा विमार
वीरवाहुर्महावलः ॥ गंधमादनमारुह्य वरुधे पर्वतेश्वरं ॥ १३ ॥ ब्रह्मांडभित्तिपर्यंतं घोररू

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०के०सं०
२

घोभयंकरः ॥ ईदृशं पत्तनं तस्य भूरम्यसुमनोहरं ॥ १४ ॥ नानासुरसमाकीर्णं नानागोपुरशोभितं ॥
अनेकमंडपौघेन मंडितं तत्र तत्र च ॥ १५ ॥ नगरैर्बहुभिश्चापि परितः परिमंडितं ॥ समुद्रान्तपर्व
तान्तरम्यान्नानादेशगान शोभनः ॥ १६ ॥ दृष्ट्वा पर्यचिंतयामास नगरं सासुरं महत् निजहस्तेन
स्थापमं कृत्वोन्नस्माहमीदृशं ॥ १७ ॥ कोशेणीउपिप्लामितिल्लानितिलयं चवन् ॥ एवं चेदे एम
वताः सर्वा मरिष्यंत्यत्र संस्थिताः ॥ १८ ॥ इत्यादि चिंतयित्वा पं वीरबाहुस्तदा स्थितः ॥ अ २
ट्टहासादिकं कृत्वा नदाथः पर्वतोपतत् ॥ १९ ॥ पतत्यस्मिन्नद्रौ दुर्गे गुहास्यादिति संभ
वाः ॥ तारकस्य भटाः केचिन्मनिमापुरयोगताः ॥ २० ॥ वीरबाहुर्धैर्यपोथं पंतत्तंपये

निधेः ॥ गृहीत्वामनसिध्यात्वादेवसेनापतिंगुहं ॥ २१ ॥ लंघयामासवेगेनसागरंभस्मणा
ह्यं ॥ उज्झिक्षिपेपदामाहावूर्ध्वंततेत्तुसगिरस्मतिं ॥ २२ ॥ पर्वतोपिपपापूर्वमुन्नमय्यस्मरणाद्भू
त ॥ विपन्मार्गेयदावेगात्प्रापपंसाटरहासतः ॥ तदानीमेवतद्वायुसंकृष्टाश्चपर्वताः ॥
आगतास्तस्यमार्गेतेतूलजालमिवानिले ॥ २४ ॥ अकंपयत्तदाशैलप्रमब्धिरुच्चोलकंपि
तः ॥ शशामवाउवेत्स्यनिर्वाप्याघातवशादयं ॥ २५ ॥ एवमस्यगतामार्गेयेयेमेघाकपूर्व
काः ॥ बभ्रमुस्तेनहास्यपंचवीरवाहेजवेनहि ॥ २६ ॥ पदालंकापुरीमापव्यालीवक्त्रासुर
स्यसः ॥ सेनापतिर्वीरसिंहस्तस्यतेजोवलान्वितः ॥ २७ ॥ वाहिनीपंचशतकैःसेनाना

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०७सं०६ मामुनिर्येषो ॥ वीरस्यचोमगतंश्रीग्रामुद्भ्यनेकुत्रवात्वया ॥ २८ ॥ कोभवानितिपष्टंतमसुंम्
३ रंत्वजाम्यकं ॥ वीरवाहुरितिख्यातः किंकर्त्तुंप्राप्तेनत्वया ॥ २९ ॥ इत्युक्त्वाधावतोयुक्तमव
धर्मुरवह्निभिः ॥ असुराणांस्यपलकामहानिनुहतस्वरः ॥ ३० ॥ तानानामुरवक्रमाहापगि
तान्वाहिनीशतैः ॥ विछेदास्येनुद्वैनेपाअपलापत्तहाद्विजाः ॥ ३१ ॥ ततस्तंवीरसिंहोपि एम
त्वपंमूलंपविंतया ॥ सपपामामवेगेनवीरवाहोस्ततुंमति ॥ ३२ ॥ आछिनमौतहाग्रीग्र ३
रवरूनापंक्रमेणहि ॥ विछेदास्यशिरोहस्तोवीरवाहुर्महावली ॥ ३३ ॥ एवमाकाशगत्तूर्णं
हत्वाहैत्यानवहनपं ॥ तंकोपपर्पपतगीमोवीरवाहुर्जवेनच ॥ ३४ ॥ पतनातस्यवेगेनप

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पाताथः पुरीमशं ॥ मताश्चवहवो दैत्याः केचिच्छिन्नांघ्रिपाणयः ॥ ३५ ॥ तिमिंगिलादयो
मीनाजह्नुः कांश्चिच्छिन्नैः सुतान् ॥ ततो नितरमीघ्रेण पुत्रो व्यालिमुखस्य सः ॥ ३६ ॥ किमेन
हिनिकोपेन निर्घेघोघोत्तु मुझरः ॥ इत्युक्तं वीरवाहुं तेन तं क्रूराः कोपविह्वलाः ॥ ३७ ॥ ववर्षुः शा
रवर्षाण्यग्रमेघा इव क्वचित् ॥ तन्सर्वं सहसाच्छित्वा मारयत्कांश्चिद्द्रुतान् ॥ ३८ ॥ ततो
तिवीरस्तरसासन्नद्धः शक्तिसंज्ञितं ॥ अमुंचदायुधं भीमं वीरवाहुं प्रति द्विजाः ॥ ३९ ॥ खड्
माद्दाय सोप्याशु चिच्छेदायुधमागतं ॥ गदामुमोच भूपो यं वीरवाहोस्तनौ दृढां ॥ ४० ॥ सा तु
वक्षस्थले तस्य पतिताभग्नमाप हि ॥ शूलमादाय वेगेन पुनस्त्वामुंजयानसः ॥ ४१ ॥ तूर्णं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तद्दपितस्तेन चूर्णयामास भीषणं ॥ करवालेन हस्ताग्रं पंच स्नगणाद्दतमुज्वलं ॥ ४२ ॥ उल्कास्यमहि
माज्ञालमतिवेगस्तमापहि ॥ धूम्रमेनितस्ततश्चापि संमुखेपार्श्वतस्तथा ॥ ४३ ॥ पुनश्चमेदला
कारं प्राप्याधावत्तयाभृशं ॥ एवं मद्दर्शयच्छिसां वीरबाहुरपिद्विजाः ॥ ४४ ॥ परस्परं युद्धमहो
युयुधातेतरामुभौ ॥ ततः खड्गेन तद्वस्तं वीरबाहुः शिरस्तथा ॥ ४५ ॥ पाणिमेकं त्वपतनेन चिच्छे
दानिशितेन हि ॥ एवं लंकापुरीद्वे स्थानद्दत्वापि सुबहूनपि ॥ ४६ ॥ इति श्रीस्कांदे महापुराणे शि
वरहस्यखंडे शंकरसंहितायां वीरमाहेंद्र कांडे प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥ सूत उवाच ॥ पुनश्च खड्गत
स्तूर्णमट्टहासातिभीषणः ॥ सहस्त्रयोजनायाममपरिखं लंघ्यवेगतः ॥ २ ॥ प्राकारद्वारमापा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पमुत्तरंपत्तनस्यसः ॥ तत्रघोराग्निघोरौद्वौपाल कौवीरस्यभीषणौ ॥ २ ॥ सहस्रवाहिनीसं
ख्यागजांश्चैवतथारथान् ॥ वाहिनीद्विसहस्रेणमितानश्वान्वलंतथा ॥ ३ ॥ पथ्यनेनगमि
ष्यामिमार्गेरोवंतदासुरः ॥ कार्यहानिर्भवेद्देवमागतस्यततोमम ॥ ४ ॥ इत्याहिचिंतयि
त्वापंथाचिवारंततोगमत् तत्रापिमहिषाख्योयंवीरं भानुर्महावलो ॥ ५ ॥ यावदुत्तरदि
ग्भागेचतुरंगवलंस्थितं ॥ तथैवतावत्संवीस्यदक्षिणद्वारमापसः ॥ ६ ॥ गजवक्त्रंमहा
भीमंसहस्रवहनैरपि ॥ द्विसहस्रकैरश्वापितथाश्वुगसहस्रकैः ॥ ७ ॥ पालकंनगरस्या
पिसंवतंसेनयापितं ॥ ददर्शाथगजास्यापिवीरवाहुमवेक्ष्यसः ॥ ८ ॥ प्रेषितःकेनदेवे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं०
५

नकोभवान्कथमागतः॥इत्युक्त्वातंमहाकोपाद्धृत्वास्याःपादिङ्कंतदोन्नतं॥९॥विक्षेपदेहोवि
नस्यापवेगेनमहतासुरः॥जग्राहपद्वैतंस्त्रीध्यात्वाहोवासोत्स्वपमेवतं॥१०॥पर्वतेनस्तुपतंस्त
त्रचूर्णितामगमत्किल॥पुनश्चनरसाकोपात्सहस्राणिगिरीनयं॥११॥मुद्गराजालेन
संगृत्यक्षेपयामासवेगतः॥तेपिसद्यःपतंतोस्यशरीरेपूर्ववद्गताः॥१२॥गदांहस्ते
नसंभ्राम्यपुनर्वेगेनचाक्षिपत्॥खड्गेनतामपितदाचिच्छेदकिलभसुरः॥१३॥वट
वृक्षसहस्राणिगृहीत्वातान्सापुनः॥मुद्गसहस्रैश्चिक्षेपभ्रामयित्वागजासुरः॥१४
तान्सर्वानपिखड्गेनचूर्णयामासवेगतः॥मुष्टिपृष्ठेनतःकर्णमुन्नमय्यकरांस्तदा॥१५

एम
५

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जवेनाभ्यागतस्यास्य सहस्त्राणि च्छिनत्क्षुधा ॥ भुजं सहस्त्रं च ततश्चाचिच्छेद हारभ्यमूत्ततः ॥ १६ ॥ पुनश्च
त्वं डहस्तेनैत्तमागतं ताडितुं द्रुतं ॥ पादेन ताडयामास वीरवाहुर्गजासुरं ॥ १७ ॥ पपात भूतले तेनु
न्नोगतप्राणस्तदासुरः ॥ हत्वाते वीरवाहुस्तु पुनः कार्यविलंवनं ॥ १८ ॥ मत्वा गृहीत्वासि
मेणसूक्ष्मरूपं द्विजोत्तमाः ॥ पश्चिमद्वास्थमन्तु च्छमारुरोह च गोपुरं ॥ १९ ॥ स्थित्वा तत्र
पुरीं रम्यां नानाश्चर्यसमन्वितां ॥ नानासुरसमाकीर्णामनेकांश्चन वीथिकां ॥ २० ॥ पताक
काध्वजपंक्तीभिर्जपंक्तीमनरावतीं ॥ ब्रह्मांडभित्तिं भित्त्वैव गच्छंतीभिर्विहिनंभः ॥ २१ ॥ मंड
पावलिभिर्जुष्टां गोपुरैरभिशोभितां ॥ वापीकूपतटाकैश्च प्रपारामैर्मनोरमां ॥ २२ ॥ नानावृक्ष

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰ठे॰सं॰ठे
६

समूहैश्च शोभमानामिनस्तनः ॥ अमृतैः सुकुमारैश्च वनितेवेष्टयाग्रहेस्तथा ॥ २३ ॥ वंदीकृताभि
रमरनारीभिश्च निषेवितां ॥ वारिभिः कल्पवृक्षाणां प्रतिगेहं सुशोभनां ॥ २४ ॥ वांछितार्थ
प्रदाभिश्च कामधेनुभिरुज्ज्वलां ॥ नवरत्नसमावद्ध नानागेहमनोहरं ॥ २५ प्रतिवेश्म
वहिर्द्वारमोचावृक्षैः सुमंगलां ॥ रथाश्वगजसेनाभिरभितः परिशोभितां ॥ २६ ॥ प्रासा
दभुवमारूढ्यचलैस्त्ववधकुलां ॥ संमार्जितैर्युज्जालांत्ववापुनानुस्मरणंप्रदां ॥ २७ ॥ सोम
सूर्याग्निभिश्चापि स्वकर्मनिरतैर्वृतां ॥ रथमाहापसर्पस्यप्रभुकेभ्योमनोहरं ॥ २८ ॥ प
चपहैस्त्ववधूभिश्च पराभिरभिचित्रितां ॥ कुलटाभिस्तथान्याभिर्धेर्येतीभिर्वेत्ताहृषीन् ॥ २९

एम
६

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अमरेन्द्रसुंदरं स्यंदनआवृतां सौधपङ्क्तिभिः ॥ सुधाकरंगतोन्वामुनुरत्नभ्रमहारिणं ॥ २० ॥
पीत्वा तत्र स्वममृतं नारिकेलंपयोजनाः ॥ पुनश्चविविक्षिप्तं तो भिरएवृतां सौधजालके ॥ २१ ॥
ताहृंश्रीतां समुद्दीस्यवीरवाहुर्द्विजोत्तमाः ॥ अहोभाग्यमहोभाग्यंसर्वलोकेषुदुर्लभं ॥ २२ ॥
वीक्षितुं लोचनान्यस्याः सहस्राण्यपनल्लंभिर्यं ॥ ब्रह्मणोमाधवस्यापि लोके वास्य
नः कृपापुरः ॥ २३ ॥ एवमादिविचिंत्यायमवरुत्यामुगोपुरं ॥ प्रविश्यपतनं वीथ्यामाश्चर्यं
वीस्यचापरं ॥ २४ ॥ गत्वा तत्रापि संवीस्य चित्रमन्यां च वीथिकां ॥ तत्र रत्नैश्च भूरिणा वि
विचित्राण्यपरंण तथा ॥ २५ ॥ गत्वैवपरमाश्चर्यामुहृष्ट्वा वीथिषु चाद्भुतं ॥ क्रमेणाप्सपसहनं वाध्यं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०ठे०सं०ठे नैपत्रनाकिनः ॥३६॥ जयंतप्रमुखान्दैत्यैः सुनासीरपुरोगमैः ॥ कृतानेवहतावासुसंहरिष्यामिवो
७ ध्रुवं ॥३७॥ एवं कटुवचोभिस्तैस्तन्मावेगनिष्ठुरैः ॥ मंडोपवन्तश्चलैस्स्पसांकुशैः शंकुकंटकैः
॥३८॥ महाबलिप्रभृतिभिर्महाबलपराक्रमैः ॥ दुर्दैवस्यतेमहादेवकिमत्रभवताधुना ॥३९॥
पुरासंरक्षितास्त्वामिन्नवपीडितैःपुराकृपालन ॥ कालकूटानलस्फुलान्कंठे कालेनपासुरान् ॥ एम
४०॥ पीत्वातंचामरसंस्त्वन्तास्त्वंत्राः कृगतोधुना ॥ गजांधकासुरौहत्वापालयामासवैसु ७
रान् ॥४१॥ मत्स्यः कूर्मोवराहश्चनारसिंहस्त्रिविक्रमो ॥ हत्वानेत्रैवमीनस्यकमठस्यास्ति
कर्कशं ॥४२॥ वराहस्यचदंष्ट्रंचनरसिंहस्यनखंच तथा ॥ त्रिविक्रमस्यपदरूपस्यगृहीत्वै

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वपुरेवयं ॥ ४३ ॥ पालिताः परमेशेन त्वया सर्वे स्वरामराः ॥ घंटासुरं जलंधुं वपंचैमे ह्रंमहा
सुरं ॥ ४४ ॥ हत्वा पूर्वं महादेव त्वया संरक्षिताः सुराः ॥ एवमादिभयात्स्वामिन् दैत्यवर्गसमुद्भ
वात् ॥ ४५ ॥ उपस्य देवान्दैवेशा रक्षिष्यं किल प्रभो ॥ सुप्ते जागर्ति सर्वस्मिन् जागर्षि त्वम
तंद्रितः ॥ ४६ ॥ अधुनेदृशाभि स्वामिन् दुर्मार्गासक्तचेतसि ॥ स्त्रमं गतेन त्याधां भो स्त्रागितं
दूरदूरस्य हे ॥ ४७ ॥ भयं गते महादेव भीते त्वं रक्षसि प्रभो ॥ सर्वदा जागरूकेण भवता र
क्षिते जगत् ॥ ४८ ॥ किंकर्त्तव्यं त्वया धां भो वयं पीड्यामहे भयं ॥ कर्मणा मनसा ते नैव त्वद
ज्ञाधिष्ठिते नहि ॥ ४९ ॥ क्वगतं स्वसुनासीरं प्राच्यासाकमीरिहमः ॥ गजारूढभ्रमुपस्तिः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०वे०सं०
८

शत्रुसंहारकारकः ॥ ५० ॥ अमराणांपुरीतत्रस्वर्णैर्नैकुसुमोज्वला ॥ नंदनं वैजयंती च मातलि
श्चैवसारथिः ॥ ५१ ॥ कृत्वा सुधर्मा देवानां सभा सद्भिरधिष्ठिता ॥ ज्ञानात्म्यवस्यामस्माकं किं
वा वज्रारिरीहर्षी ॥ ५२ ॥ ज्ञात्वा पंचत्वविस्मारि दैवैः साकं पुरंदरः ॥ शिवलोकमनु मा
प्यसर्वपापनिकृंतनं ॥ ५३ ॥ कैलासाद्दिन रसाद्दृष्ट्वा गणानामधिपं वरं ॥ ययाजित्तिपत्नि
मीशानं नीलकंठमुमापतिं ॥ ५४ ॥ अहो स्मिन्नेहिनाप्योक्ताः समयाः संति रक्षताः
॥ यथा दुक्तं च शूरेणान्तरे देवैरनुष्ठितं ॥ ५५ ॥ तथापि मानभंगं च कर्तुमिछं च का
रिह ॥ किं कृतं दैवतैः सर्वैः पापं पांशो महेश्वर ॥ ५६ ॥ पिपीलिकानां यूकानां मश

राम
८

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कानंतथैव च ॥ अन्याहृष्टानां जंतूनामपि त्वं पालकः खलु ॥ ५७ ॥ एवमादिवदंतस्तुस्तदा
निद्रामवापिरे ॥ इति श्रीशंकरसंहितायां वीरमाहेंद्रकांडे द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥ सूत उवाच ॥
ततः सर्वेषु देवेषु निद्रामासेषु भूसुराः ॥ प्रादुर्भूय महादेवस्तनूजः षण्मुखस्स्वयं ॥ १ ॥ नाना
रत्नसमावद्धपानकुंभकिरीटधृक् ॥ मस्तु हेवांभोजसुषमामुग्भिः षड्भिर्मुखैरपि ॥ २ ॥ पुण्या
यतवृत्तोघतभुजैर्द्वादशभिर्युतः ॥ उरसारविविस्तीर्णसुकुमारेणमंडितः ॥ ३ ॥ अष्टापदकृ
तोद्यस्वनवलसत्रैविराजितः ॥ कीरवद्दलसन्नमस्त्वर्णसत्रवसोपशलः ॥ ४ ॥ मुक्ताहारे
र्विचित्रैश्चमंडितोरस्थलः सदा ॥ अधिरूढवहत्केकिवाहनस्तारसासुरान् ॥ ५ ॥ संपीय

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कां० सं० मुक्तान्सुरैर्भृशं निद्राव्यसनंगतान्॥ आश्वासयज्जयंताहीन्स्वप्नरूपेण चागतः॥६॥ स्वजनैर्दुःखं
३ जयंताद्यकुशलं नेभविष्यति॥ पुलोमजा मुनासीरो विहीनो निष्ठुतः सुरैः॥७॥ आगमिष्यति मद्भ्रातः
क्षणेनैव महाबलः॥ सांत्वसंहरिष्यामि सानुजं च ससैनिकं॥८॥ स्थापयिष्यामि युष्मांकं च
पापूर्वं स्वकेपदे॥ एवं प्रतिसुरं देवसेनानीः स्वप्नमध्यगः॥९॥ आश्वास्यांतर्गतः स्मितं
महादेवात्मजो गुहः॥ ततः सर्वे सुरे वै बुद्धास्यक्तनिद्रे बुभूत्सुराः॥१०॥ वदंत्वन्योन्यमाश्च एम
यी दृष्टीरवाहुस्तदागतः॥ असुरस्तो हपित्वा मुवाधकानवसं स्थितान्॥११॥ कृतप्रणाम ३
सैर्भक्तः श्रोवाचवचनं नतरा॥ जयो जयं तनभवतो भविष्यं स्वे वशीभूतः॥१२॥ इंद्रस्तुत्वमिता

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

देवैर्ब्रह्मणा विष्णुनापि च ॥ गत्वा कैलासमचलं दृष्ट्वा तत्र महेश्वरं ॥ १३ ॥ स्तुत्वा प्रणम्य देवेशं प्रा
पीडां तारकृतां तदा ॥ उक्तवानथ देवेशस्तदाहिष्टसुतं परं ॥ १४ ॥ पार्वत्यां जनयामास सर्वदै
त्यनिबर्हणं ॥ कुमारः प्रामरैः सर्वैरागतः शंभुचोदितः ॥ १५ ॥ श्रीशैलेति नगरी सघस्तेन संप्रे
षितोधुना ॥ वृत्तान्तं वेदितुं तारपमनोप्यागतोस्म्यहं ॥ १६ ॥ त्वमिताच शुनासीरः प्रोक्तवा
न्वचनं तदा ॥ पुलोमजा निवसति मेरौ रम्ये सुखेन सा ॥ १७ ॥ अब्रवीद्देवमिंद्रोपि सुखेन व
सति भुवं ॥ क्रौंचतारकनामानावसुरौ हतवान्गुहः ॥ १८ ॥ मन्नाथः षण्मुखस्तूर्णं हत्वा
तारमुख्यान्सुरान् ॥ पालयिष्यति देवस्त्वां पितरभ्यां स्वस्थितं सुराः ॥ १९ ॥ एवमुक्त्वा तपा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं० वैदैर्वेष्टितस्तत्रराघवः ॥ संतुष्ट्यास्तसंभाषणक्रमेणागत्यागमं स्वकं ॥२०॥ मन्त्रस्थेसहसाभूपो
१० वीरवाहुः सुरेनमः ॥ असुराश्चापपापा पूर्वं मुक्तस्युः सहमूर्छिताः ॥२१॥ आश्चर्यागारपुनर्वीक्ष्यां
तस्यां तस्यां महत्स्वपि ॥ इत्यूक्रमेणप्रापापंमूरवेक्ष्मनिर्मुहुरं ॥२२॥ सूक्ष्मरूपेणतेनैवलो
द्वारस्थये चनानामगोचरः ॥ गोपुरस्याद्वयोस्तत्रमपूर्णभिधयोस्तथा ॥२३॥ बहूनामपिदैत्यानांतद्दरा राम
नांतराहिताः ॥ ददृशोम्बुरमसुरैरसेवितनिजांतिकं ॥२४॥ हिमसिंहासनारूढं हि व्यांबरध १०
रं वरं ॥ स्फुरत्कनककोटीरमणिज्वालावलीवृतं ॥२५॥ कर्णकुंडलकाभ्यां च मंडितानन
मंडलं ॥ मंदहासमपरिस्फूर्जद्दंतपंक्तिविराजितं ॥२६॥ स्फुरद्रत्नहारकलकंठिवुंश्रावलिभूषि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तं ॥ सहस्रयोजनायाममंडपेचारुमंडिते ॥ २७ ॥ नरसिंहस्मरः संघैर्नृत्यवादित्रकोविदैः
॥ नीराजनविधात्रीभिर्दिव्यनारीभिरावृतं ॥ २८ ॥ नानालंकारसंयुक्तैर्नानाभाषाविचक्ष
णैः ॥ हृष्टैर्वंदिप्रधानैर्वीरबाहुर्द्विजोत्तमाः ॥ २९ ॥ सिंहासनं विनाचैकं गतं चेन्नगरोत्थि
तः ॥ तस्यालोच्य हृदि स्वं कं हि चिंतयामास वै द्रुतं ॥ ३० ॥ स्वकं हेमसहारसुष्ठं नानारत्नविचि
त्रितं ॥ अनेकार्कसमानीकाशमप्रतोपममुज्ज्वलं ॥ ३१ ॥ स्वप्रभापटलेनैव धिक्कृतैतत्हए कु
सनं ॥ लब्ध्वा वपुः स्वकीयं च यथारूपं तथाप्यसौ ॥ ३२ ॥ अथैश्वरस्यानिसिप्यासिंहा
सनमधिष्ठितः ॥ महत्ताच प्रभावेन ज्वलं निवभशंतदा ॥ ३३ ॥ ताहृपांतमवेस्याग्रुहे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०वि०सं०
११

स्याः सर्वेप्यविचिंतयन् ॥ कोवायमुज्ज्वलोत्संघेद्य त्वायाविस्मुपांकरैः ॥ २४ ॥ कथमत्रागत
स्त्वं कोवैवचयित्वा सुपालकान् ॥ एवं हैमैरभिप्रेस्य सूरः माहवचः स्फुधा ॥ २५ ॥ कोभर
वान्वदत्वत्वाप्युकुचस्यः कस्य कोसिवा ॥ महेंद्रजालविद्येपं नत्वयासम्यगनुष्ठिता ॥ २६ ॥
पुरतोमेस्थितिं तल्कुंकंपंतेचमुरोन्नमाः ॥ त्रस्ताद्द्योमुक्तभीत्वासिंहं स्मासनमुत्तमं ॥ २७
आरुह्य नित्यस्पेत्मसर्वोलंकारमंडितः ॥ यस्माद्वेतादृशीविद्याकृतासम्यक्त्वयाधुना ॥ एम
२८ ॥ तस्मात्तुभ्यंप्रयच्छामिमामप्यागमहंस्वराणान् ॥ किमर्पमागतंब्रूहित्वयासम्यगनुक ११
मात् ॥ २९ ॥ इतिसूरवचः श्रुत्वावीरवाहुर्द्विजोत्तमाः ॥ समयमानमुखांभोजः सोवाचवच

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नेतदा ॥ ४० ॥ शृणुष्व प्रभो वयं स्वामी त्वमहं गर्वविधानतः ॥ ब्रह्मविष्ण्वादयो देवास्त्वया संपीडिताः
सदा ॥ ४१ ॥ कैलासवासिनं देवं सर्वे यामभयं मदं ॥ सर्वरोगापहं शांतं साक्षात्केवलमव्यय
कं ॥ ४२ ॥ गत्वा तत्र नमस्कृत्वा स्तुत्वा स्तोत्रपदैरपि ॥ अजिज्ञिपन्मयाद्यं ते पीडां युष्मत्कृतां
तदा ॥ ४३ ॥ संमुखे तु महादेवे प्रोचुस्ते विनयान्विताः ॥ देवदेव महादेव भूरिपं बाधते सुरा
न् ॥ ४४ ॥ तस्मात्त्वं तद्विनाशाय पार्वत्यां ममरेश्वरं ॥ उमा हृदयाशु भगवन्कुमारं सुकुमारि
णं ॥ ४५ ॥ ततस्तु भगवान्देवान् अभिमुक्त्वा महेश्वरः ॥ अजीजनत्कुमारं तं कालेनैवा
सुरद्रुहं ॥ ४६ ॥ कुमारं च ततः प्रेष्य प्रोक्तवान्वचनं तदा ॥ त्वं पुत्र देवसेनानीः कांगिहप्रीका

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० नमुरेनमान्॥४७॥रक्षमूर्मुरवान्दैत्यान्हत्वाक्षीग्रमहाजपा॥इत्याहिष्टोभगवतामन
१२ स्येसहसानुसः॥४८॥मध्येमार्गेमहापापंदैत्यंक्रौंचाभिधंतथा॥तारकंचमहाघोरंभ्रा
तरंतवषण्मुखः॥४९॥हत्वाश्रीशैलनगरेस्येवसतिसंप्रति॥इमपात्वयिदेवेशः
तेनिकंमामचोरयत्॥५०॥बुद्धिस्कंदाचनेनेवंमुक्त्वादेवान्यथापुरा॥जयंतमसुरत्वा एम
नामुवसान्मिन्पतनेस्वके॥५१॥लोचेहिहत्वीमागत्यसंहृशिथ्याम्यसंशयं॥इतिश्री १२
शंकरसंहितायांवीरमाहेंद्रकांडेत्रतीयोध्यायः॥३॥सूतउवाच॥एवमाधान्ततंत्व ह
चमुंचमूरसुरनिमान्॥त्यक्त्वागर्वंपयापूर्वंजितभूयोमसमाहतः॥१॥एवमाहिवचश्रो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

न्का वीरबाहुर्द्विजोत्तमाः ॥ स्फुरत्स्फारं सुगंभीरं मौनमापद्द्विजोत्तमाः ॥ २ ॥ शूरपद्मोप्यतं वीक्ष्य
वीरबाहुं क्रुधा ज्वलन् ॥ किं न जानाति मद्धैर्यं पुत्रकाचेष्टिशिशोरिपं ॥ ३ ॥ तारकस्य वधं श्रुत्वा
संहर्तुं तमहं स्मराणन ॥ निर्गतस्तु विचिंत्याथ बालस्य हननेकथं ॥ ४ ॥ मुक्त्वा तज्जं गमिष्यामी
त्येवं तन्मौ स्थितं मया ॥ अरिपिष्यामि सेनां च्वो जेतुं तमहमुद्यतं ॥ ५ ॥ जयंतं मम पुत्रान्हि देवान्
मुंचाम्य मरणं नृप ॥ आनेतुं तरसा बध्वा पत्नीं कृत्वा वसाम्यहं ॥ ६ ॥ एवमाह्व वचः प्राह गर्वे
युक्तं तदा सुरः ॥ ततः प्राह वचः शूरं वीरबाहुः क्रुधायुतः ॥ ७ ॥ अविज्ञायास्य वृत्तांतं मू
दस्य रस्कंदं दुर्मते ॥ बालोयं मां न जानातीत्येवमायुक्तवानसि ॥ ८ ॥ सतु देवाधिदेवस्य स्कंदस्याख्याम्

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० ञ्जिरश्रया ॥ तस्य देहे समुत्पन्नैर्यास्यं शानि पुनर्लयं ॥ ९ ॥ यस्माद्दूतोस्मि पुत्रोहं न किंचित्तत्त्वया धु

१३ ना ॥ अवमाने कृते तेन न तद्दुःखस्य सत्यनः ॥ १० ॥ एवं ब्रुवन्वचो भिन्नं वीरबाहुरभर्त्सयत ॥

ततः क्रुद्धेन शूरेण चोदिता हिनि संभवाः ॥ ११ ॥ सहस्रशिरसः क्रूरा द्विसहस्रकरास्त

३ था ॥ सहस्रसंख्या सेनान्याः परिवव्रुः प्रधावितं ॥ १२ ॥ तान्समस्तान्वीरबाहुः संगृहीत्वा पाणि

ना हुतं ॥ आस्फाल्य पञ्चशो हो पृष्ठे गतवान्पुर स्तत्र करेण ॥ १३ ॥ अन्तस्थे सन्निधौ तस्य हत्वा एम

हैस्यानयं समराङ्गणात् ॥ सिंहासनं ततो हानेर्द्विवीरबाहोर्गतं किल ॥ १४ ॥ पुनः शतमुखं मूरः मे १२

रपाम्या सघोषितः ॥ प्रेरितः स तु सेनाभिः प्राप्य पोद्युद्धमणारंभं ॥ १५ ॥ वीरबाहुस्तु सेनासु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सारवन्तुतदाभवं ॥ उत्पाटयगोपुरंविंशात्सहस्त्रघटमंडितं ॥ १६ ॥ क्षेपयामासवेगेनमहताबल
वान्द्विजाः ॥ पतनाद्दस्यसेनास्तामतिमात्रुः सगराद्हो ॥ १७ ॥ ततः शांतमुखः क्रुद्धोववर्षकि
लसायकान् ॥ तेसर्वेस्यशरीरेतुपतंतः सुरणतांगताः ॥ १८ ॥ पुनश्चवीरवाहुस्तमुत्पाटयान्यं
तुगोपुरं ॥ जघानतरसावेगात्क्रुद्धोसंतंज्वलन्निव ॥ १९ ॥ सचचिच्छेदमानशः सायकैरस्त्रकोविदः
॥ गोपुरंतरसानुत्रपातनवक्रोमहाबलः ॥ २० ॥ तोमरंप्रासशक्तींश्चबाणांश्चान्यान्वहून
पि ॥ मुमोचास्यशरीरेषुपुनः कोपेनसोसुरः २१ ॥ तान्सर्वान्भंजयित्वाथधनुश्चास्यव
भंजहि ॥ पुनः पाणिभिरावद्धुमागतोद्विषानैरपि ॥ २२ ॥ तुनोहांसस्थलेनैववीरबाहुर्महा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं० सुरं ॥ नुन्नमात्रेणपादेनतंभूतलेतंजवेनसः ॥ २३ ॥ आक्रम्योरसिचैकेनपादेनान्येनतत्क्षणं
१४ ॥ अस्त्रबलच्छिरांस्यस्यनालीकेरंजनाइव ॥ २४ ॥ एवंज्ञात्वमुरंवहत्वावीरबाहुर्महाबलः
॥ गृहीत्वासन्नुतंरूपमत्युच्छ्रायंपुनस्त्वसः ॥ २५ ॥ पादेनास्फाल्यनरसोमेदिनीस्थितवान्स
हा ॥ तदाभुग्नाभवद्भूमिस्तत्पादाक्रान्तान्मकांडिकत्व ॥ २६ ॥ जलस्रोतमभ्रसुमहद्भूत्तत्पतनाद्दहो ॥
असुरेणपितत्स्यानन्यानाकर्षयत्तदा ॥ २७ ॥ तच्चकेविन्ममनाद्दैत्याजलस्रोतसिमध्यगाः एम
॥ पंचाशद्दानिहीनीसंख्यादैत्याभूपः स्मतस्थिरे ॥ २८ ॥ वर्षितः शरवर्षाणिवीरबाहोस्ततोऽभ १४
सं ॥ रुधिरक्लिन्नसर्वांगेस्यवभ्रत्वुः सुबहूत्यपि ॥ २९ ॥ अपतान्तवीरबाहुस्तुपाणिभ्यामंघ्रि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रणसुरान् ॥ संतापमारयामाससर्वानेतान्सुरान्द्विजाः ॥ २० ॥ पुरस्यपालकानेवं हत्वाभूयो
पिगोपुरं ॥ निपुतः स्वर्णकुंभौघभासुरं सुमनोहरं ॥ २१ ॥ विशालोन्नमनाभ्यां च योजनानां मि
तं महत् ॥ पंचोत्तरशतानां च सहस्राणामपिक्रमात् ॥ २२ ॥ उद्धृत्य पाणिना भूयो वेगेनासिप
हं जसा ॥ निपपातनहास्थानमंडपे भूरपमनः ॥ २३ ॥ निपातनात्तदा तस्य मंडपो व्यपत
त्किल ॥ पुनश्च मंडपात्तस्मात्प्राकारवलभीरपि ॥ २४ ॥ गोपुराट्टालसौधांश्च स्तंभान्
गंडशिलांस्तथा ॥ उत्क्षिप्तानुत्पाटय तत्र स्थाने क्षेपयित्वा पुनः पुनः ॥ २५ ॥ ननर्त्त साट्टहासे
नकरमुद्धृत्य लीलया ॥ इतस्ततश्च पतनात्तेषां दैत्याः परमत्ताः ॥ २६ ॥ पलायनपराः केचिन्मु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

क्तकेशंवराम्भशं॥ भूरस्तुभग्नमास्थायमंडपंपत्तनस्यच॥ ३७॥ ज्ञात्वासंक्षोभमस्यर्षे
कोपेनदितिसंभवान्॥ सहस्रबाहून्क्षोवाचवीक्ष्यपंचशताननान्॥ ३८॥ पूर्वंभराज्जवेने
नैवध्वाचागच्छताधुना॥ इत्याहिष्टास्तदातेनतेसर्वेवीर्यवत्तराः॥ ३९॥ सहस्रसंख्याः प्रा
गेवनैवधुनोमनस्तथा॥ भवद्दानांभजनीस्पैवसिद्धिताः भूराधुनावपं॥ ४०॥ इत्युक्त्वानुम
तिंलब्ध्वामनस्युः सहसासुराः॥ परिवृत्यतदावीरबाहुमेतेमहासुराः॥ ४१॥ नानायुधा
नितरसामुमुचुर्निशितानिच॥ वीरबाहुस्तदाकोपात्सालवृक्षंमहोन्नतं॥ ४२॥ गृहीत्वा
स्तूर्णितान्याम्भचूर्णयामासहैमभंजं॥ आस्फाल्यसर्वांस्तेनैनहतवान्किलनिष्ठुरान्॥ ४३

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तेषांमध्येचश्रुत्वायंहूतवक्त्रेणधीमतः॥त्रुकोपशूरपद्मस्तंवीरबाहुंमहाबलं॥६४॥शू
एत्मजस्तुनरसापितुरएत्तपाद्यनानाविधाभरणभूषितसर्वगात्रः॥वरूद्रंध्रदशसहस्र
लसनुरंगैरात्वानिर्गमनमथ्यकरोद्विजेंद्राः॥६५॥इतिश्रीशंकरसंहितायांवीरमाहेंद्रकां
डेचतुर्थोध्यायः॥४॥सूतउवाच॥ततःशूरतनूजोयंवज्रबाहुर्महासुरः॥मंत्रिसेनापती
नांचकुमारैरभितोवृतः॥१॥वाहिनीपंचशतकैःगजैरपिपरिश्वैस्तथा॥सहस्रवाहिनीसं
ख्यैरश्वैर्मारुतवेगिभिः॥२॥वाहिनीद्विसहस्रेणगणितेनरावृत्तोवली॥पटहध्वनिभि
र्नस्पनसमुद्रस्यमहारवः॥३॥छत्रचामरसंयुक्तपाणिभिर्ध्वजिभिस्तथा॥पदाम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० ७ सं० ७ तस्यैव बलवान्वीरबाहुं प्रति क्रुधा ॥ ४ ॥ तदैवोल्काग्निः पुरोकस्मात्पपातास्य भयंकरः ॥ मुष्क
१६ [illegible] ह्लसमकांडे च नेनेकाकोरवेस्थितं ॥ ५ ॥ छिवारत्नानि सर्वच मुता
निदनुजेन हि ॥ रजस्वलां चरंगं म्बरक्तमाल्यां वरावृतां ॥ ६ ॥ नैल्लाम्बुतांतयाछिन्ननासा न
बाहुं पहानपि ॥ हृष्टाहुः शकुनं चैव निर्जापयन्नवकं नदा ॥ ७ ॥ अग्रतः प्रापतद्रसा वीरबाहोः एम
स्तेहानिकं ॥ वीरबाहुस्तु सेनानां सरावामभिवीक्ष्य सः ॥ ८ ॥ क्षिप्रमेतान्नामहं हत्वा निर्गमि १६
ष्यामि बलमुत्तमं ॥ नो चेत्तस्य तनूजोहं प्रतिज्ञामकरोदिति ॥ ९ ॥ गर्जयामास बलवान्तुंगो पु स्तु
स्वेगतः ॥ श्रुत्वास्य गर्जनं वज्रबाहुर्विस्मितमानसः ॥ १० ॥ किमेतदिति पप्रच्छ विजयं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तारथिंस्तकं ॥ वेदितस्त्वरमानेन सन्नद्धस्तु रणायसः ॥ ११ ॥ तत्पूर्वमेव तत्सेनाशरवर्षैर्ववर्षि
सा ॥ वीरबाहोः शरीरे च रक्तस्रावो महानभूत् ॥ १२ ॥ ततः कोपेन महता वीरबाहुस्तदासुरा
न् ॥ गृहीत्वा पाणिनानेकांश्छिन्नसेपांशतमाभुतान् ॥ १३ ॥ भ्रामयित्वा पुनस्त्वान्यानभू
तले ताडयद्भृशं ॥ इस्तुपादान्गृहीत्वान्यानाक्षिपत्तरसासुरान् ॥ १४ ॥ आस्फाल्यान्या
न्कपोलेषु हतवानसुरान्बहून् ॥ गृहीत्वा केशपाशं च भ्रामयित्वार्णवं तु बु ॥ १५ ॥ लोका
लोकेषु सर्वेत्रद्वीपादिषु तथासुरान् ॥ पादाहतेन च परान्मुष्ठिघुतेन चापरान् ॥ १६ ॥ पा
हान्करेभ्यां संगत्स्य बहूनां हि निजन्मनां ॥ उत्पाट्यक्षेपयामास समंतात्क्षोभिनीलया ॥ १७

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

न

शं०से०

शिरांसि मुष्टिघातेन परेषामुद्दरे कोपेन ॥ तथान्येषामुरस्थाने पादं कृत्वैकमुज्वलं ॥ १८ ॥ इतरेषां
१७ तुन्नोहाथमुत्तमांगानि सर्वतः ॥ अन्यान्वहूनेकधापंके रणस्फाल्य निष्कुरान् ॥ १९ ॥ पंडीवका
रवल्लवान्निष्पीड्य तरसासुरान् ॥ अंघ्रीन्गृहीत्वा चान्येषामुन्मिषो ध्वंवलाहृपं ॥ २० ॥ पावका
लेननेभयो निपतेनिरसानले ॥ तावद्देवपुनः क्राम्यांतेशांल स्यंचकारसः ॥ २१ ॥ एवमेवासु
रान्सर्वान्हतवान्भसुरस्थं ॥ तेनापीनकुमारं क्रनाऽयिन्वा महासुरान् ॥ २२ ॥ वरदवसेण एम
कृतवान्विगतप्राणानसुरानान् ॥ ततः ससंभ्रमं वज्ज्वाऽतुन्नुनरसासुरः ॥ २३ ॥ आहाथ चापं १७
सखेनपाणिना स्वेन मार्गणान् ॥ योजयित्वा स्वपावेतोरिः सहस्राणिमुमुंचसः ॥ २४ ॥ वीर

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वाउस्तु तान् सर्वानेकैकेनैवाकरोद्द्विधा ॥ पुनश्च वज्रबाहुस्तं मूर्ध्नि वक्षस्स्थले क्रुधा ॥२५॥ पार्ष्णिपा
हललाटेषु कंधरणि हनुमम्मेसु ॥ प्रतिस्थाने सहस्राणि शराणि निभिनान्यहो ॥२६॥ मुमोच तानि स
वेगेन मुसलं तस्य कर्कशं ॥ छित्वा लग्नानि सर्वत्र वीरवाहोस्ततोऽभ्वशां ॥२७॥ मूर्छामवाप्य वेवष
स वीरवाहुः सहसा स्थिरः ॥ वीरवाहुस्ततः कोपान्नरथं तस्य तिसंहरं ॥२८॥ ताडयामास पादेन स
तथान्यपतत्तुसः ॥ वज्रबाहुस्तु तरसा पुनश्चान्यं महारथं ॥२९॥ स्थितानामुमोच बाणानां सह
स्त्रंचिरिल्लेस्य सः ॥ तान् सर्वान् पाणिना तस्य कृत्वा निष्फलमानिनः ॥३०॥ साकं तेन रथं तन्
णीमसिपहस्तपोजनं ॥ ऊर्ध्वं भ्रमेपतद्भूयो विमीरंगीगोरपसरणान् ॥३१॥ वज्रबाहुस्तुपति

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं०
१८

तस्मिन्नेव च पुनः क्रुधा ॥ गृहीत्वा चापमत्युग्रं पूषा प्राप्तो ऽतुमिवेषसः ॥ २२ ॥ तदानीमेव तस्याशु तं द्विधाकृ-
तवानयं ॥ एवं कृमा हाय च पुनः कोपेनोत्सृत्य रंहसा ॥ अभ्यागतस्य तस्याग्रे करं तस्य समच्छिनत् ॥ गदां
संभ्राम्य गुर्वीं च जघानास्योपरि क्रुधा ॥ २४ ॥ चिच्छेद तामपि तदा करवालेन तस्य सः ॥ ततश्च वग्र-
वाहोऽस्य वीरबाहुः शिरः स्वयं ॥ २५ ॥ अच्छिनत्सुहृच्छान्त्यस्य खड्गेनोत्सृत्य रंहसा ॥ एवं हत्वा तु ग-
णान् सर्वान् वीरबाहुर्द्विजोत्तमाः ॥ २६ ॥ स्कंदस्याभ्यासमभ्येतुं गृहे ह्यागमत्करे मुनः ॥ स विनाऽपि ततः शी-
घ्रं प्रापास्त्मनपर्वतं ॥ २७ ॥ अहो स्कंदस्य निद्रायाः फलं मूरेणा संप्रति ॥ अनुभूतमिति ज्ञात्वा वीरबा-
हुस्तु निर्ययौ ॥ २८ ॥ वीथ्यौ स्त्यान्य कुतान्यामुपमपन्नभूपः पुरस्तदा ॥ उद्यं घ्मपरिरवं वेगात्प्राप

एम
१८

लंकापुरींसमागतः॥३९॥तदागमनमस्याशुज्ञात्वाव्यालिमुखासुरः॥सहस्रमौलिनिचयोद्विस
हस्रकरावृतः॥४०॥वीरबाहुकृतांसत्वामतिंपुत्रस्यमन्युना॥वारयामाससेनाभिरासुरैभिर्म
हाबलः॥४१॥अब्रवीद्वचनंचोग्रंवीक्ष्यतंव्यालिकंधरः॥यस्मात्त्वयामारितोयंमत्पुत्रःसाह
सीमहान्॥४२॥संहारिष्यामितेत्वांचपश्यमेवीर्यमुल्बणं॥वीरबाहुस्तुपरुषांगिरंतस्यनि
शम्यसः॥४३॥विहस्यकिंचिन्नोवाचव्यालिवक्त्रंतदासुरं॥सहस्रव्यालिवक्त्रैस्तंद्विसहस्र
भुजैरपि॥४४॥अयमद्याहमेकेनशिरसामंडितोधुना॥किंकर्तव्यंत्वयाद्यैवनंरणेतत्कुरुवीर्य
वान्॥४५॥इतिब्रुवंतंतंतस्यसेनाःप्रास्त्राणिनिष्ठुराः॥मुमुचुर्निशितान्याशुलक्षीकृत्यतदा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० भग्नं ॥ ४६ ॥ ताः सर्वाः सपरिवाणं खड्गेनाछिनदुज्ज्वलः ॥ ततस्तं कालिवक्त्रोसौ सह सैन्यैः पाशिभिः
१९ क्रुधा ॥ ४७ ॥ ताडयामास वेगेन वज्रस्पृपललिष्ठुरे ॥ तत्क्षणेनैव तान्पाशीन्तस्य खड्गेन चा
छिनत ॥ ४८ ॥ पुनश्चान्यैः करैरस्य : पर्वतानुन्नतानसौ ॥ उत्पाट्य क्षेपयामास वीरबाहोस्ततो
ऽछिन्नाः ॥ ४९ ॥ निपतंतोस्य ते सर्वे शरीरे चूर्णतां गताः ॥ चिच्छेद हस्तान्विकटान्सहस्रगणितां रम
स्तदा ॥ ५० ॥ मुंगमहत्स्वभूषोपि प्रेरितं वसुमस्य सः ॥ छित्वा खड्गेन कांडं स्म तन्नारप्यपिवीत १९
ले ॥ ५१ ॥ भित्वासुरकुलं भूयः शैलादैर्गणराट्स्वयं ॥ गंधमादनमध्यायं समुद्दंलेप्यपर्वतं ॥ ५२
श्रीशैलं तिनगरं प्राप स्कंदस्यावासमुज्ज्वलं ॥ अथ लीलात्मनो रूपं स्वर्गेनैव नटोयथा ॥ ५३ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तत्रदृष्ट्वामहात्मानमागतंतेसर्वएवते॥ अघाधिकलसहृच्चसगरणावीर्योत्कटास्तदा॥ ५४ ॥ ब्रह्मवि
स्वाहृयः सर्वैसाकंचैवमहत्वता॥ नत्वास्तुत्वास्थितास्तोत्रैः कृतांजलिपुटास्तथा॥ ५५ ॥
संभाष्यसर्वान्सह्योपैरालिंग्यालिंग्यतान्नृपं॥ वृत्तांतमुक्त्वासर्वेषांविशेषेणमहत्वता॥ अ
नुपातस्तदासैर्वैरुपस्कंदस्यमंदिरं॥ दृष्ट्वाचेहैवसेनानांरसकंपरमंगुहं॥ ५७ ॥ प्रणम्यपरयाभ
क्त्यास्तुत्वास्तोत्रशतैरपि॥ प्रवद्धस्वस्तिककरास्तस्थौप्रश्रयणेनसः॥ ५८ ॥ कृतानुज्ञःस्ववृत्तां
२ तंपयांस्कंदेनचाब्रवीत्॥ यदुक्तंभवतास्वामिन्तथैवोक्तोमयासुरः॥ ५९ ॥ नप्रभुर्णोनि
स्मतद्वाक्यमुह्यव्याज्ञांतवप्रभो॥ हंतुंमांचततद्दाकांक्षिह्यसुरणनप्यचोरपत्॥ ६० ॥ हत्वाता

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं०
२०

न्नकृपयातेयपुनःप्रासोरमंनिकं॥उक्त्वैवंदिनयानवृंमाहवंसगणमुखस्तदा॥११॥त्विन्नोमिनि
तरांभक्त्याप्रणम्यमनुभूतवान्॥मत्कृतेस्वंतमिस्याहिनतेनोन्नस्तारामच्युतं॥१२॥इंद्राद्दिदेवान्
वीक्ष्यापंपणमुखःसहसापुनः॥नांगीकृतंयतस्तेनमहाबलमसुरेणतत्॥१३॥सर्वसर्वसं
हारिण्यामिहैवाविश्यपुरोगमाः॥पुत्रमासृतस्त्रयप्रपस्यमूर्खेसेनंसर्वाधवं॥१४॥एवमुक्तेत
दासर्वेप्रमुखेणनामरपुंगवाः॥स्कंदेनतुविमापुत्रेववेदोविस्मुमुस्तादिजाः॥१५॥इतिगरि
तमशेषंवीरवाहोस्त्रारिवेनिलिलइनुजमुखभूतंसकस्पापुनावः॥पुनरपिचववहामिस्की
तंपुरापमुनेमिष्ठाःसमम्बहितमनस्काःसंप्रमुखपंकपाच॥१६॥इतिश्रीशंकरसंहितायांश्री

एम
२०

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रमाहेत्ये इकांडे पंचमोध्यायः ॥५॥ सूत उवाच ॥ अथ सूर्यसुतस्य श्रुत्वा तां विपदं नदा ॥ असुरे
एपनारेभिः पमकोमलपाम्रुवं ॥१॥ धर्मकोपस्तदागम्य मेघीतस्य महात्मनः ॥ सोत्वयामा
सवचैनेईः रिवतंस्मूरमाप्रुसः ॥२॥ ऐश्वर्यकीर्तिबुद्धीनां धृति दोयौजसामपि ॥ निलयस्त्व
महातेजाः सर्वेहा सर्वेतत्त्ववित् ॥३॥ किमर्थं मधुनात्वाभिनम्रः शोचसि मूछवत् ॥ ब्रह्मादिदे
वाः सर्वेपि त्वामवेक्ष्य हृष्यामभो ॥४॥ नकरिष्यंति किं हासं नस्मात् छोकं स्यजाधुना ॥ हूतेनैव
क्तं मत्वा कथं शोचसि कस्यचित् ॥५॥ आयुष्येनाव हृस्येन तव पुत्रस्य कल्पितं ॥ नोचे
त्कथमनेनायं हतः सर्वारिघातकः ॥६॥ एवं बहुविधं तेन वोधितः सहसासुरः ॥ पार्श्व

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० स्थानमेस्य दूतोयं गतो वावर्त्तते पुनः ॥७॥ एवमुक्त्वा ययौ नैःमोक्षो गतस्संघइति द्विजाः ॥ ब्रह्मा
२१ णमानपात्रेति दूतं मा हन्तनो वलिः ॥८॥ गत्वा दूतस्तु सर्वेत्र मेस्थनं स्कंदपार्श्वगं ॥ सर्वान्
देवानपागस्त्यमोवाचैवं यथा तनं ॥९॥ तच्छ्रुत्वा सूरपद्मायंस्त्व दूतवचनं तदा ॥ चुकोप
सर्वान्देवांश्च मनसा ब्रह्मपूर्वकान् ॥१०॥ आनयामास धातारमन्यांश्चपि यमाश्रुसः ॥ एम
दूतवक्त्रेणतं प्रेस्य नगरं पूर्ववत्कुरु ॥११॥ ब्रह्मन्निन्मात्स्वमूरोयं ततो ब्रह्माय यापुरा ॥ कृत्वा २१
सुनगरं तस्यमापाभ्यां पुनश्च सः ॥१२॥ वरुणाने नतंभूयो दूतेः साकं निजैरयं ॥ प्रे
षयामास धातारं निजांश्च सहसा तदा ॥१३॥ मुक्त्वा तं वहिरस्याशु ब्रह्मलोकं स्वगतः खलु ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

येक्षिता ये पुराहूताः ते सर्वे त्र समागताः ॥१४॥ शूरसिंहासनारूढमृत्युञ्जविनयानताः ॥ तदा
ज्ञापयावयंता यज्ञात्वा सर्वे मिहागताः ॥१५॥ श्रीशैतिनगरे स्कंदः सह भूतैर्महाबलैः ॥ वाहि
नी द्विसहस्रैर्गणानां तेरावृतस्तथा ॥१६॥ अक्षोत्तरशतैः श्रापि सेनापतिभिरूज्वलैः ॥ नवसं
ख्यातिकेर्लक्षवीरैरमितशक्तिभिः ॥१७॥ हत्वा तारकमध्येषः परमेशांगसंभवः ॥ वृत्ते
तेनु महातेजा ब्रह्मविष्णिंद्रपूर्वकैः ॥१८॥ सुरैः संसेव्यमानः सन्प्रभुस्तूयमानसैः
॥ येरपित्वा त्वहंम्यासं वीरबाहुं महाबलं ॥१९॥ विहितेनामुना भूयो निवृत्तेन बलेन च
॥ संहतो व्यालिपुंजोपि लंकापतिरसौ महान् ॥२०॥ इत्युक्त्वा सर्वे त्र साध्या प्रभुसहितैर्नैवसुहर॥

वक्रो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं० ६ विदित्वा नववरत्नांतं मागतेनैव्य रात्मजः ॥२१॥ क्रुद्धः सन्नितरां स्कंदे हीपुत्रापीयुक्तमानसः ॥
२२ ब्रह्मादिदेवतान्प्रेस्य प्रेष्य पुत्रम नुरेणमे ॥२२॥ इत्युक्तानेष्य [illegible] संतुष्टैः सेवितस्त
त्रनिष्टुने ॥ स्वं हूनवचः श्रुत्वा मूरपमाद्विजोनमाः ॥२३॥ सिंहासनं स्वपुत्रं ष्मन
त्पासेनापतीनपि ॥ अमात्यानपि मर्मज्ञानानन्यानास श्रीघ्रगः ॥२४॥ आगतांस्तान एम
पंप्रस्यवाचसवेविचारवान् ॥ श्रुणुध्वमनुजाः पुत्राः सर्वे पूर्वं समाहिताः ॥२५॥ ब्रह्मवि २२
ष्णुरुद्रादैवागत्वाभ्यासं महेशितुः ॥ बाधते नितरां शंभो मूरपमासुराधिमान् ॥२६॥ रस
रणी यास्त्व या देवमूचुः किल महेश्वरं ॥ तेषां तद्वचनं श्रुत्वा महादेवस्तुनाकिनां ॥२७॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कुमारंजनयित्वाशुसेनाःसंयोज्यभूयसीः ॥ प्रेषयामासनंदेवैःवालिशंपरमेश्वरः ॥२८॥ आ
गत्यसोपिश्रीशैलंतिमास्तेदेवैःकिलाधुना ॥ अलविस्मिंवद्दपूर्वैश्चापेमृत्युनिरंतरं ॥२९॥
निष्क्रम्यगुहमस्माभिःस्वरवैतसुनिष्क्रिनः ॥ तारकंचपहासोयंमारयामासवालिशं ॥३०॥
निग्रहीतंतुतैर्देवैर्ननिर्गतोहंवलेःसह ॥ वालंमत्वापिमूरोयंनिर्गतोब्रवीत्यविमया ॥३१॥ भवि
ष्यतीतिमत्वाहंनिवृत्तःपुनरेवहि ॥ इतःपरंकिंकार्यंनोपयंब्रूताधुनानुजाः ॥३२॥ उक्ते
वैविरंतेनस्मिन्मयपरस्तंद्विजोत्तमाः ॥ कथमेषत्वयास्वामिंतारकस्याविघातकः ॥३३॥
मन्यतेवालइत्येवंसर्वज्ञेनाधुनाप्यहो ॥ कथंहूतमनिस्तस्मिन्वज्ञवांछनकेप्रभो ॥३४

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रां०सं० आहतेषु बलेष्वेवं हृष्टबुद्धिः कथं नव ॥ बहुनाकिं नवाद्येयं बुद्धिप्रेद्धाभिकांक्षिनी ॥ ३५ ॥ इत्युक्त्वा
२३ वचनं सोपि मौनमापविचारवान् ॥ ततः प्रोवाच वचनं दुर्गे रामस्तमनवेक्ष्य वै ॥ ३६ ॥ वालिसो
भूतसेनानाचनाभिभाव्यात्वपाविमो ॥ सेनापतीन् प्रेरयित्वा जेतव्योयं पिशितभुग्बलैः ॥ ३७ ॥ सु
त्वोक्तिमस्य सहसाधर्मकोपोऽप्यधावत ॥ वैतैतेमौ कुमारौ तौ हरणाग्निमुखावुभौ ॥ ३८ ॥ त
योर्मध्येपमेकस्यनालं वीर्यपराक्रमैः ॥ बालत्वात्तारकोनेन मारितः सत्यमेव हि ॥ ३९ ॥ रम
कर्तुमस्य त्रुमस्यापं प्रेरणाच्छक्रुवलम्प्रभो ॥ अगस्त्यशापात्क्रौंचोपि भेदितोनेन पर्वतः ॥ ४० २३
॥ वज्रबाहुस्सुबाहुश्च हतेनारण्यचापेव माहिके ॥ अलध्योमारितस्तस्मात् हतेनानेन बालकः ॥ ४१ ॥ त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

२ स्मात्सेनापतीमुंचमेऽपित्वानुवालिसः ॥ जेतव्यःसहसेनाभिर्विस्मुपूर्वैःसुरैरपि ॥ ४२ ॥ उत्तैके
वंविरतेतस्मिन्कालेजंभ्रोब्रवीन्नतः ॥ ब्रह्मविष्णुसुरेंद्राणांजयःपूर्वंत्वयाकृतः ॥ ४३ ॥
तदानींनविचारेयमेवंतेकिंवदाधुना ॥ सेनांतांप्रेरयास्मुत्वंजेतुमद्यासुरोत्तम ॥ ४४ ॥ अ
हेऽस्विहाद्यपाहंवानिर्गमिष्यामिसदीघ्रतः ॥ श्रुत्वेतद्वचनंचंडःमोहेनमसुरोत्तमं ॥ ४५
ऽभंभूताविवाजेतुमसुरऔपसंभाले ॥ भवाहशाःकथंवास्युर्विचारोऽयुक्तमानसाः ॥ ४६
गत्वाहमधुनासद्यःसहयानागतानपि ॥ जित्वानेनासुरश्रेष्ठपोतनेष्यामिसंशयं ॥
४७ ॥ आनलक्ष्येवमाहेनंनवहामिपराक्रमं ॥ ततोब्रवीद्वचःसिंहःप्रकृतीनांवरोसुरं ४८

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० पुंरूपं सहपार्थमागतस्य किमपि ॥ तवैव विचारः क्रियते कथमत्रागतः सुरेश्वर ॥ ४९ ॥ अंज
२४ स्यापि हि भूपाल सहसा याम समागताः ॥ तैरेवं सह जित्वैव तत वाण्याः पुनः प्रभो ॥ ५० ॥
आगमिष्यामि सहसा कुर्वाणामधुना त्वहं ॥ अमात्याश्चैव मातुलं सेनापतिभिरप्यलं
॥ ५१ ॥ अथ तं भानुकोऽकोपि पिनाचमचे विचस्मृताः ॥ यदानुनारकं क्रैाचाव सुरावुतमो
हतौ ॥ ५२ ॥ तदा नेनानिघुक्तोऽस्मि नन्त्वयाहं किल प्रभो ॥ अमरोऽहं तं वालं हूनमत्यधवे एम
हतः ॥ ५३ ॥ भवद्वीर्यबले नापि न जानासी हतं त्वतः ॥ वकुन्ना किमिहागतुं त्वतानमांस २४
मचोदय ॥ ५४ ॥ इत्युक्तिमत्यसंश्रुत्याहिरण्योप्यवदद्वचः ॥ हंसं नितां जनाः सर्वे भूरपमा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शिशुंप्रति ॥५५॥ विचार्यं क्रतवानित्थं रणायासुरनायकः ॥ गतेचेंद्रानुकोपेन भवेदेव वधो ध्रु
वं ॥५६॥ तस्माद्धत्वार्भकं शीघ्रात्त्रास्यसेनमभिभाष्यते ॥ आगमिष्यामि भवतो पितानाथाहं तवाज्ञ
या ॥५७॥ अथाब्रवीद्दग्निमुखो येनेसंवीक्ष्य शीघ्रतः ॥ भ्रातरेवाववधीर्वं लहूताभ्यां मागिरेतोभि
स क्षु ॥५८॥ संहरिष्यामि ताभ्यामुसेनाभिः सहेत्मनः ॥ नवेत्तबालकं भयेनापास्याम्यसुराधिप ॥
५९॥ बलिसमस्थितान्सर्वान्रक्षसानजयंकिल ॥ पराक्रमं न जानासि महीयं किंभवानहो ६०
मल्लाणामेमहत्त्वानिकवचेकार्मुकेनया ॥ आयुधान्यपिघोराणि वज्रेनेसुमहान्त्यपि ॥ ६१॥
निर्जितेजयतहाथैवमांहेत्येपरारणंगतो ॥ एवंपरस्परं सर्वे तेवाचमवंहस्तहा ॥ ६२ ॥ ततोवहीन्हि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० रंसिंहमुखस्तानसंनिशम्यच ॥ सूरपद्मानमन्वीक्ष्यतत्क्षणात्सर्वोथसारथिम् ॥१३॥ सुब्रह्मण्यंव
२५ कथंवातेपिप्रभुधीरसुरपिप ॥ यस्मात्त्वयान्सामर्थ्यः सस्रवापंमहेश्वरः ॥१४॥ तस्मात्त्वंपा
समुत्सीतेपांस्वगनिलयंतथा ॥ भुक्त्वानेनमहत्तेतेस्वर्थगनितोभवं ॥१५॥ नस्थितत्त्व
पुनस्त्वापिब्रह्मविस्मुपुरंहरन् ॥ बाधपिन्वापिपैवेंद्रतनुजंनमेसुचहि ॥१६॥ श्रुत्वैतत्स्कंग मु एम
वान्स्कंदःसपैतेशुक्लपावकान् ॥ श्रीशिनमणभूते [illegible] भूतवुद्धिंचकथंहि ॥१७ २५
गलेपुनंहिकेवलस्यवीक्षोपमहावलः ॥ हृष्टोपिवीरेनवत्तानोविद्येशेगणत्वपाकिल
॥१८॥ अहोनरमानंचापिपुगानामसुरेश्वर ॥ आपुत्रेनमहत्वानामीशानभवनेगतं ॥१९॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शक्त्याख्येनायुधेनांते मारंगोनेवरक्षसः ॥ धत्वाप्यकिंचागतोयंसकुमारकुमारकः ॥ ७० ॥
नजानासिमहाहेवमायांदुर्धरकारिणी ॥ वुद्धिरेनाहमीजातातवकिंभ्रातरुल्वणा ॥ ७१ ॥
इतः परंवाहेवास्तानमुक्त्वाकारागृहस्थितान् ॥ मरणम्यवरंमुखंभूपः श्रुत्वोक्तिंतस्यनि
र्भयः ॥ ७२ ॥ वसास्मिंस्तत्सुरेरम्यभुक्त्वाभोगान्यथेप्सितान् ॥ इत्यादिवचनेतस्यनिशं
म्यासुरनायकः ॥ ७३ ॥ प्रोवाचवचनंक्रुद्धः स्फुरद्दंताधरोज्वलः ॥ घूर्णायन् लोचनेरक्ते
त्वत्स्वहोऽहमावृतः ॥ ७४ ॥ किंवदस्यधुनाभ्रांतगतलज्जोमदंतिके ॥ विशेषपासिभक्ता
नियंत्किंचिद्बालकंतथा ॥ ७५ ॥ प्रणम्यचैनंतिष्ठेतिप्रोक्तवानसिदुर्मते ॥ जयंतमग्नु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं०
२९

स्वानमुक्तास्तुत्वोक्तिमिति वाच्यहि॥७६॥ शक्त्वा च मरः शांतं दृष्ट्वोत्तमुगावधीः॥ म
मेति चावहं तत्स्मी मन्तं तं च वचनं वदेत्॥७७॥ मायाप्यवाभवान्मोमनेवीविभ्रमोस्यते
॥ विनष्टवीर्यमप्यवामुक्तहेस्यवरस्य च॥७८॥ न ज्ञानासि ममेशेनव हृंतं त्वमथ
किं॥ पत्र कापि हृतं गछ मुक्ताप्याशं समाधुना॥७९॥ इति सारोपमस्याक्तिम्तु
त्वासिं हमुखस्तहा॥ हितं ममासमुहितं नम्र लोकितिविमूढधीः॥८०॥ विपरीतं च
गत्क्वाति वंशि ध्यामी हमस्य पत्न्॥ इति निभिन्न समनसा मोवाच वचनं द्विजाः॥८१
नानायुधानि ममसंनितत वाक्तयाहं भूता निवालनमभिगम्य विजिनभूपः॥ संध्या मिनून

राम
२९

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मस्तुरेणात्वं इति केचचस्मत्तु रैपकी सिंहमुखोतिभीमः ॥८२॥ इति श्रीशंकरसंहितायां वी
रमाहेश्वरकांडे षष्ठोऽध्यायः ॥६॥ सूत उवाच ॥ ततः संस्तुत्यतस्मोऽक्तिंसूरपद्मः प्रसन्नवान् ॥ संतु
ष्टोनितरांसिंहमोवाचवचनंतदा ॥१॥ क्षोधनार्थंत्वमत्रैवमुक्तवानसिमस्मत्तः ॥ तवपाद्मा
नयोग्याहिवात्वमुहिम्यपसंमति ॥२॥ आगतश्चेतहांनीत्वामानयिष्यामिमत्पीघ्रतः ॥ तस्मा
त्वमधुनागेहंगच्छेस्तुन्काविसर्ज्यतं ॥३॥ सहसवैश्वस्मूरपंप्रभुष्टांतंप्रापभूसुरः ॥ तस्मा
एआमतीतापंप्रातरस्यापबरणुखः ॥४॥ सिंहासनमधिष्ठायनानारत्नोपशोभितं ॥
ब्रह्मविष्णुसुरेंद्राद्यैः सेव्यमानः समंततः ॥५॥ नवसंख्याधिकैर्लक्षैर्भर्तानांपतिभिर्वृ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं०
२७

नः ॥ वीरबाहुमवेक्ष्याथ भुजगाह्वयवचनेनतद्धा ॥ ६ ॥ आनेतव्योरथस्तूर्णं त्वयापुष्टाय संमति ॥ इति
तस्यवचः श्रुत्वा वीरबाहुस्त्वरान्वितः ॥ ७ ॥ तत्क्षणेनवाग्रेभ्यो वाचस्कंदस्यवचनेनतद्धा ॥ आनी
परथमसंततमुज्वलं वायुरंहसं ॥ ८ ॥ निवेद्यापयामासततस्यसन्निधौ ब्रह्मणसूनुस्वस्य हि ॥ रथ
स्यानयनं श्रुत्वा वीरबाहुमुखाद्गुहः ॥ ९ ॥ अवरुह्यासनात्तस्मिंतदारुरोहरथं सगणेन ॥ रम
ब्रह्मविष्णुमुखान्देवानाज्ञापयामास वै प्रभुः ॥ १० ॥ स्वं स्वं यानं समारोहंतु तारकारेः स २७
रणान्निकलु ॥ ततः संचोदितास्तेन तेसर्वे यानमास्थिताः ॥ ११ ॥ हंसं ब्रह्मा हरिस्तार्क्ष्यं वि
मानंतु पुरंदरः ॥ सेनानां पतयः श्चापि रथानारुह्य संहृष्टान् ॥ १२ ॥ वाहिनी द्विसहस्राणि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भूतान्यपि च निपेतुः ॥ हेवदुंदुभयस्तत्रनादितास्ताडिताभृशं ॥१३॥ सहस्रीकाहल्लीमड्डुडिंडि
माः पटहास्तदा ॥ निर्जितप्रलयांभोधिकल्लोलावलिसंरवाः ॥१४॥ पुष्पवृष्टिरभूत्तत्र सुर
हस्तसमुद्भवा ॥ अट्टहासपरः सर्वैमापुरंभोनिधेस्तटं ॥१५॥ रथाश्वसेनापादेस्यधूलीस
वैस्तवाहृता ॥ पतितांभोनिधौभूयः पंकिलत्वंतमानयन् ॥१६॥ सेनानांगमनात्तस्मिन्सं
बभूवनहाराजः ॥ एवमंभोनिधिंतीर्त्वासेनाभिः सहषण्मुखः ॥१७॥ उत्तरद्वारपर्यंतं भूमि
मापपुरस्यतः ॥ तदानीमेवतत्रस्ताव्रह्माविस्मुष्मनातुभौ ॥१८॥ मत्स्यदंडवड्मोस्कंदम्
चतुराननेतौ ॥ जयदेवादिदेवेशभक्तानामभयप्रद ॥१९॥ नगंतव्यंत्वयास्वामिन्नपापिन

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्तनुरंभसो॥ स्थित्वा चैव रणे भीष्मागतं तं हनिष्यसि॥२०॥ इति संभाषितो देवैर्देवसेनापति
स्तदा॥ विश्वकर्माणमन्वीक्ष्य कुरु मे नगरं स्वलान्॥२१॥ इति श्राव्य वचस्तेन तत् श्रुत्वा पंनिर्ममे
किल॥ नानामंडपसंयुक्तं गोपुरैरपि शोभितं॥२२॥ अनेकाश्वपसंयुक्तं स्कंदमंदिरमंडितं
॥ नानावीथिस्यवेशैर्माधैरवृतं सुमनोहरं॥२३॥ हेमभिर्निर्मितत्वाच्च हेमकूटाख्यमद्भुतं॥ एम
एवंविधापतद्रूपंमापपानेभ्यजिन्नपत्॥२४॥ हृष्टैस्तन्नगरं स्कंदः संभाष्येनं च शिल्पिनं॥ २९
स्वगृहद्वारमभ्येत्य रथादवरुरोह सः॥२५॥ सेनापतीनां मस्सेकं निवेशं समकल्पयत्॥ तेषां ना
मान्यहं वक्ष्ये शृणुध्वं द्विजसत्तमाः॥२६॥ सुभश्चैव यमाली च श्वेतनभीषंकरस्तथा॥ कपालिनामा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

बलवानप्रसिद्धाभिधोपरः ॥ २७ ॥ चित्रांगश्चालनालूबवजूभीमोग्रनामकः ॥ उग्रोभपिप्पलो
नेहीसेनोब्रह्मजसंज्ञकः ॥ २८ ॥ ब्रह्मसेनःपपकश्चकालोहंःपत्रकौ ॥ तथापीरघेनेमिश्च
परोहनवकोमहान् ॥ २९ ॥ पुष्पदंतश्चबलवान्हुंकारहरवीप ॥ मतिजित्केतुमालीच
वक्रोन्योब्रह्मकेशवः ॥ ३० ॥ नहीपनिकलिंगोचघोरोप्यन्योच्युतोबलः ॥ शांतश्चचित्र
सेनोन्योभूरिनामाशिलीलकः ॥ ३१ ॥ माजयोमानवान्सिंहस्तथाचोत्तरीसंहकः ॥ उप
रिष्ठोजयोक्षौचमनकश्चमतंगकः ॥ ३२ ॥ वंशीमहाबलश्वेतोनीलपत्रसुबाहुकाः ॥ अं
गभरणसंघश्चकाकपाहोपिपिंगलः ॥ ३३ ॥ समानमापनामानौनिकुंभःकुंभशंखकौ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० बालकेलिविशारदश्चैवशाननात्मभिधोपरः ॥ ३४ ॥ हयग्रीवाभिधोधीमानयुतासत्त्वपे
२९ वव ॥ सहस्रबाहुसंज्ञश्चख्यातोन्योनेनसंज्ञपा ॥ ३५ ॥ वामनमंगलकेशोचसोमनामापरे
महान् ॥ वनमालीचवैडोपिपरस्त्वष्टमुखोबली ॥ ३६ ॥ शरभश्चेंद्रनामाहितपाचाढ
कंसन्नकः ॥ कबंधमेघविजयविद्रुमाः कालिकोभ्यपाः ॥ ३७ ॥ हंसाख्योमहावीरोका
लपाशश्चनिष्ठुरः ॥ तथाहयमुखाख्योपिकुमुदोभानुनामकः ॥ ३८ ॥ धनंजयोपरोना राम
माख्यातोवृषभस्तूपकः ॥ परः सुचित्रमुखोधीमानपरोनलकेयकः ॥ ३९ ॥ सुवक्त्रम २९
नायुन्मत्तनंदीतद्वन्मनोभवः ॥ वायुवेगोमहातेजास्तथान्योपिसहस्रभाक् ॥ ४० ॥ भा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नुकंपपतंगेगोवमुद्धनीकावुभावपि ॥ तयाशीतमुनाहेवसुमालीमालिनामकः ॥ ८१ ॥ अविस्मा
सुरकालेपिहरिकेशाह्वयोपरः ॥ ज्वालाकेशाभिधश्चैवमष्टौनरशनान्यमी ॥ ८२ ॥ ततस्तु
देवतैः सर्वैर्ब्रह्मविष्णुसुरेश्वरैरपि ॥ वीरैनैवाधिकैर्लसैः षड्भिश्चक्रविभिर्वरैः ॥ ८३ ॥ स्तू
यमानस्तोत्रवर्यैः सविश्वपस्तगरुडप्रभुः ॥ अतिष्ठदद्भुताकारे सिंहासनवरे गुरुः ॥ ८४ ॥ अ
थमां सुरक्षिनीरदः प्रापयी अतः ॥ ममप्युक्तश्चभवतांगुरुः मांगणस्वाभद्रो ॥ ८५ ॥
स्वेरदः समागतोत्रापपुष्पापसुरनायकः ॥ तदत्तुमागतस्तस्मात्कुरुपुष्पंभयंविना ॥ ८६
अस्तुतेविजयश्चोनिकारिण्यामितपोभवं ॥ इत्युक्त्वाम्बुरपपानंनारदः प्रययौद्विजाः ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रां०सं० ॥४७॥ श्रुत्वैतद्वचनं भूयो निनतां क्रोधविह्वलः ॥ केनाग्रमाराह्स्तुन्कायोगमारातुभावपि ॥४८

३० पुनामानयतः श्रीग्रामस्मुहूर्तिकेऽमम ॥ इतिमाह्वचश्चैतानवधिमानयतां स्मरणात् ॥४९

समुद्रागतेभूरस्तुमारस्यवचनेनतदा ॥ वाल्लेनानेनभक्तानिलयपाकिंमोचितान्यहो ॥५०॥

इतिपृष्टः समुद्रोपि भूरमारस्तदाब्रवः ॥ निगृहीतुं मयाशक्यो नालोपममरेश्वरः ॥५१॥

अभवंवहतः सोहं भूतानां क्षोभितः प्रभुः ॥ इत्थंसंश्रुत्वावचनं समुद्रस्यासुरेश्वरः ॥५२॥ रम

कोपमापन्नतांविभ्राः षण्मुखेशनिवातते ॥ नदानीमागतानूनान्नात्वासवैतदितिके ॥५३ ३०

सोतुश्चन्नवचनंभूरमीहृश्यसिंहासनस्थिते ॥ भुशुभूरपपाहृष्टमस्माकंनहनेद्विनः ॥५४

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लंकेशपंभूतसेनाभिस्तीर्त्वाब्धिंवसमागतः ॥ दृष्ट्वालंकापुरींवीरवाहुनावीक्ष्यमीडितां ॥ ५५ ॥
पुरस्योत्तरदिग्भागेतवेहेस्याधिपाधुना ॥ पुरमस्मद्दिनिर्माणपनानाश्चर्यसमन्वितं ॥ ५६ ॥ वर्तते
ह्यत्रविस्मेवांहेराघवेनोत्रामरेश्वरः ॥ सन्नद्धस्त्वरणायात्रत्वयासाकमपांपतिप्रभुः ॥ ५७ ॥ एवं
दूतवचःश्रुत्वाश्रूरपद्माद्विजोत्तमाः ॥ ज्वलंनिवतदाक्रोधवह्निनाभेस्मितोभृशं ॥ ५८ ॥ आ
नयामासदूतैस्तुभानुकोपंनिजात्मजं ॥ भानुकोपस्तुनारसावलैर्वेष्टुभिरावृतः ॥ ५९ ॥ रय
मास्त्यश्रूरस्यगृहद्वारंसमागतः ॥ अवरुह्यतदानूर्णमापापंश्रूरसंनिधिं ॥ ६० ॥ प्रण
नामतदातातमसुरेशंमहाबलः ॥ श्रूरस्तमागतंप्रेक्ष्यवृत्तांतंचव्यजिज्ञपत ॥ ६१ ॥ श्रु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हत्वा

शं०के०सं० स्तैतद्वानुकोपोपिज्जगार्रवचनंनरः ॥ गत्वाहमधुनातातजित्वासर्वानिमानसुरगणान् ॥
३१ १२ ॥ बंध्वातेनसहसेनाभिः प्राप्यदिव्यामितंतिकं ॥ निशम्यैवंवचः प्रोक्तंसुपुत्रेणान
दासुरः ॥ १३ ॥ संतेनुष्टोविससर्जैनंरणपासुरनायकः ॥ इतिश्रीस्कांदेमहापुराणेशि
वरहस्यखंडेशंकरसंहितायांवीरमाहेंद्रकांडेसप्तमोध्यायः ॥ ७ ॥ इतिवीरमाहेंद्र एम
कांडः संपूर्णमगमत् ॥ ग्रंथसंख्या ॥ ७१५ ॥ अथशुभं ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ३१

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शंकर संहिता
देव कांड

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰
१

श्रीगणेशायनमः॥ सूतउवाच॥ अथवीक्ष्यगुहोदेवान्जयन्तप्रमुखानिह॥ वंधितानानयेत्या
हवीरबाहुंतदासुरैः॥१॥ सतथेतिविनिर्गत्यगुहाज्ञांशिरसावहन्॥ जयंतादीनवाप्याथवं
दितस्मैर्महाबलः॥२॥ हत्वांतमुक्त्वातान्शीघ्रादानयित्वासमागतः॥ प्रणम्यतेगुहंदृष्ट्वास्तु
तिंचक्रुस्तरांतदा॥३॥ तानुवाचकृपांभोधिःसुखिनोभवताधुना॥ स्वर्गभोगान्यथापूर्वंमु
क्त्वायूयमितिद्विजाः॥४॥ कृताशिषोजयन्ताद्दिदेवाःपरमयामुदा॥ प्रणेमुरिन्द्रमभ्या
सेस्थितमग्निमुखस्तदा॥५॥ परितुष्टःसुरेशानो जयंतादीन्सुरानिमान्॥ आलिंग्यप्र
णयेनायमुवाचवचनंचतान्॥६॥ यानिभूतानिवीराश्च मृताःपूर्वंरणस्थले॥ उत्तिष्ठ
न्तुपुनःशीघ्रादितिसस्मारषण्मुखं॥७॥ तदाज्ञयामृताःसर्वेमिलिताःप्राप्तचेतनाः॥ अ
पांपतिमवेक्ष्याथगुहःपरनिषूदनः॥८॥ माहेन्द्रनगरंदैत्यकृतवासंमदाज्ञया॥ कवली

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कुरुशीघ्रंत्वमित्याज्ञांकृतवांद्विजाः॥९॥सतथैवचकाराशुसंप्रीत्यांभोनिधिःपुरम्॥विनिर्ग
त्यततोदेवैर्वीरैरन्यैश्चषण्मुखः॥१०॥श्रीसंधिनगरंरम्यमापवाद्यमहारवैः॥तत्रगत्वा
मयूरात्स्वादवरुह्यासनंमहत्॥११॥सेंहमभ्यारुहोहायंसूर्यःचास्तंगतस्तदा॥
कुमारंतत्रपद्धत्यादेवादेवमपूजयन्॥१२॥तदानींतेशुक्रपयादृष्टिंचक्रेसुरेश्वरः
॥उदितेतुपुनःसूर्येपरेद्युःषण्मुखःस्वयम्॥१३॥अपूजयन्महादेवंजगतांपितरंत
दा॥पूजयित्वापुरारातिंषण्मुखोहृष्टमानसः॥१४॥आरुह्यवर्हिणंरम्यंनानालंकारम
ण्डितम्॥श्रीसंधिनगरद्वारैःससैन्यैःस्यंदनस्थितैः॥१५॥प्रतस्थेपरयाप्रीत्यापराच
लमभिद्विजाः॥गुहाज्ञयातदाविष्णुब्रह्ममुख्याःसुरेश्वराः॥१६॥स्वंस्वंवाहनमारुह्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं०
२

निर्ययुःसहसाद्विजाः॥छत्रचामरसंघाश्चनिर्ययुर्व्यजनैःसह॥१७॥ध्वजामहोन्नतास्तद्व
द्वाद्यानिविविधान्यपि॥चंचुनाभूमिमुल्लंघ्यमयूरोभीषयन्नहिं॥१८॥केकारावैर्मह
घोरैर्विचचालक्षरणाद्विजाः॥कुक्कुटोपिमहामेघानशनिंनिजचंचुना॥१९॥लेलि
हानोमहारावोनिरगाद्भूसुरास्तदा॥मृगाननानांभूतानांमारवैस्तुमृगाःपरे॥२०॥
गुहांप्रविविशुस्तांतांपर्वतस्यसमंततः॥केकीकुक्कुटशब्देभ्योभीतास्तत्रमहोरगाः॥
२१॥बिलानिविविशुःशीघ्रंगंभीराणितदाद्विजाः॥समजायतदेवानामारवोपिकक्ष
र्षीश्वराः॥२२॥अस्तुवन्गुहमीशानंस्तोत्रैर्वर्यैस्तुतिप्रियम्॥तदाकिंनरमुख्यानां
गानासक्तमनागुहः॥२३॥परांचलंमहारावैरापायंदानवांतकः॥ऋषयःषड्विधा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ज्ञाघांदेवाश्चापिगुहंतदा॥२४॥स्थातव्यमत्रदेवेशभवतापर्वतोत्तमे॥एवमभ्यर्थ्यंस्तुत्वासुब्रह्मरायंसुरेश्व
रम्॥२५॥तानुवाचगुहोवीक्ष्ययुष्माभिःसम्यगीरितम्॥यथाज्ञातंमयापूर्वंतदेतस्मारितंकिल॥
२६॥इतिचर्यागिरेरूर्ध्वमारूरोहसुरेश्वरः॥तत्रगत्वागुहोवीक्ष्यविश्वकर्माणमग्रतः॥२७॥नि
र्मातव्यंत्वयारम्यंपुरंममसुरप्रिय॥इत्येवाज्ञापयामासकारुण्यामितविग्रहः॥२८॥सतस्यभवनंमूर्ध्निकृत्वा
त. तैक्षात्र नाकिनाम्॥निर्ममायपुरंरम्यंनानाहर्म्योपशोभितम्॥२९॥गोपुराट्टालसंयुक्तंप्राकार
वलभीवृतम्॥नानाश्चर्यसमोपेतंनानालंकारमण्डितम्॥३०॥एवंनिर्मितमन्वीक्ष्यत्वष्टासन्तुष्ट
मानसः॥वीथीषुवीरान्भूतानिविनियोज्यबलाधिपैः॥३१॥प्रविश्यचालयंदिव्यंमयूरादवरुह्यच॥
सिंहासनंसमारुह्यपार्श्वयोर्ब्रह्मपूर्वकान्॥३२॥स्थापयित्वास्वयंवीरैःकृतनानोपचारवान्॥ऋषि
भिःषड्भिरत्यंतंपूजितःपार्वतीसुतः॥३३॥तदातेभ्यासविज्ञानमुपदेष्टुमनाःसुरान्॥ब्रह्मादीन्स्वस्वे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्मभ्यः प्रेरयामासभूसुराः॥३४॥प्रेरयित्वास्वविज्ञानमुपदिश्यात्रसंस्थितः॥ब्रह्मविष्णुमुखानिन्द्रः
प्रोवाचस्वसुतामिह॥३५॥गृहायसंप्रयच्छामिविवाहोक्तविधानतः॥इतितस्यवचःश्रुत्वासंतो
षे [illegible] रागात्तथेतिते॥३६॥आपिरेखानिवेश्यानिकृत्तकृत्याइवक्षरगान्ह॥स्वग्र्हंप्राप्यमघवारुं
द्राणीं [illegible] स्वसुतांगजम्॥३७॥आनेतुंप्रेषयामाससुमेरौस्वभटांस्तथा॥गत्वातेशी
घ्रमेवैनामिंद्राणीम्मेरुवासिनीम्॥३८॥प्रणम्यक्रूरमुख्यानांसंहारंदेवमोचनम्॥पराचलप्र
वेशंचगुहस्यपरमात्मनः॥३९॥सुतोद्वाहप्रसंगंचयथेन्द्रेणसुभाषितम्॥उक्त्वातामान
यित्वाशुससुतांसगजांतथा॥४०॥प्रापुरिन्द्रस्यभवनंनानालंकारशोभितम्॥तामागतां
शचींदृष्ट्वावंदीग्राहमिताश्चयाः॥४१॥कन्याप्रणेमुरागत्यपरिफुल्लकपोलिकाः॥जयन्तोपिस
मागत्यननमश्चकेस्वमातरम्॥४२॥आलिंग्यतंसासुदतीदुःखमापत्तदाभृशम्॥समीचीनामु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वाचैषावाचंवस्त्रीरणांचनाकिनाम॥४३॥सर्वेजनानिशम्येतत्कल्याणंशरजन्मनः॥तुष्टिमा
पुस्तदात्यन्तंप्रसन्नेनांतरात्मना॥४४॥विनिर्गत्यसुराधीशः समागत्यसुरैःसह॥प्रणम्य
षणमुखंप्राहविनयेनननताननः॥४५॥शूरपद्ममुखान्दैत्यान्स्वामिन्हत्वासुरानिमान्
॥रक्षयितुंकृपासिंधोदत्वास्मभ्यंपदंस्वकम्॥४६॥प्रयच्छामस्ततःकिंवालीलामंगल
विग्नह॥तथापिदेवदेवेशभक्तानामिष्टपूरक॥४७॥रक्षार्थेदेवतानांत्वंमनुष्याःपाणि
संग्नहम्॥कुरुसर्वामरेशानरक्षरक्षदयानिधे॥४८॥इत्युक्ताप्रणनामायंदण्डवत्प
थिवीतले॥तमाहदेवसेनेशस्तथेत्युक्त्वापुरंदरम्॥४९॥परेद्युरेवकल्याणंभवत्वन्मदा
ज्ञया॥उत्तिष्ठशीघ्रंगच्छत्वंतदर्थंयत्नमाचर॥५०॥इत्युक्त्वाप्रेरयामाससंतोषेणासुरा
धिपम्॥ततोमरेशोनिर्गत्यतुष्ट्यापरमयायुतः॥५१॥स्वगेहंप्राप्यदूतान्स्वान्प्रेषयामा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰
४

सशीघ्रतः॥ भूपतीन् मुचुकुन्दादीन् दिङ्मध्याधिपतीन् सुरान्॥५२॥ आनयध्वं गुहस्यात्र
श्वः कल्याणमिति द्विजाः॥ पुनश्च विश्वकर्माणं कुरु कल्याणमण्डपम्॥५३॥ वापीकूप
तडागादीनन्यानि करणान्यपि॥ इति संचोदयामास मघवान् सुरवर्धकिम्॥५४॥ स
तथेति चकाराशु तत्सर्वं सुरवर्धकिः॥ एवमिन्द्रस्तथाज्ञप्त्वा कल्याणापेक्षितस्थितः॥
५५॥ मुचुकुन्दमुखान् दूता भूपतीनमरानपि॥ व्यजिज्ञपन्निदं सर्वं वृत्तांतं ब्राह्मणोत्तमाः॥
५६॥ मुचुकुन्दः समाकर्ण्य कल्याणं षण्मुखस्य सः॥ प्रीत्या परमयाभ्यर्च्य दूतांस्तानुपचा
रतः॥५७॥ स्वबंधुभिर्नागरैश्च स्वदेशस्थैर्विलासिभिः॥ नागरीभिश्च योषाभिः पुरंध्री
भिर्विनिगमन्॥५८॥ प्रापतत्पत्तनं रम्यं यत्र स्कन्दो विराजते॥ अन्येपि पृथ्वीपाला
दिग्गजेषु स्थिता द्विजाः॥५९॥ चन्द्रसूर्यौ तथा देवाः ऋषयः पुण्यशालिनः॥ श्रुत्वा दू

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तमुखादेव कल्याणंशरजन्मनः॥६०॥प्रहृष्टमनसःसर्वेनानालंकारवंधुराः॥चतुरंगव
लैःसाकंवाद्यानांचमहारवैः॥६१॥शिविकांदोलिकारूढैःप्रमुखैश्चसमंततः॥सुंदरीभिः
सुरम्याभिर्विनिर्गत्यमहाबलाः॥६२॥पराचलवर्हिर्भूषुस्वावासंचक्रिरेमुदा॥पुष्पारा
मेषुवृक्षाणामारामेषुसरित्सुच॥६३॥प्रपासुमण्डपेष्वत्रसंबाधेनमहीसुराः॥मुचुकु
न्दमुखाभूपादेवाश्चक्रत्वयस्तदा॥६४॥शतक्रतोर्गृहंगत्वादृष्ट्वातंत्वरयाविधिः॥मिथः
कृतोपचारास्तेकृतसल्लापिनोवसन्॥६५॥समागतासुदेवानांभूपानांचवरस्त्रियः॥इन्द्रा
णीनिकटंगत्वाप्रणम्यैनांचतांसुताम्॥६६॥कल्याणवेषांतांदेवागजानायिकसंज्ञका
म्॥अलंचक्रुस्ततस्तांतादिव्यांवरविभूषणैः॥६७॥ततोविधातृनिर्दिष्टःसमयोयमिति
द्विजाः॥कल्याणायनिशम्यैतदिन्द्रोविष्ण्वादिभिःसह॥६८॥सुब्रह्मण्यस्यभवनंग

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰ ५

त्वांदेवंप्रणम्यसः॥आगच्छदेवदेवेशविवाहायत्वंमम॥६९॥समयोयंसमीचीनस्तवायसे
नंकृपानिधे॥इत्युक्तवंतंतंप्रेक्ष्यपरमात्मागुहस्तदा॥७०॥विहस्यकिंचित्संतोषादवरुह्या
सनात्स्वकात्॥आरुह्यवर्हिणंरम्यंनानालंकारमंधरम्॥७१॥नवाधिकैर्महावीरैर्लक्षैः
पर्यन्तगामिभिः॥कृतात्मपार्श्वनेस्तोत्रैर्दैवैरंजलिपाणिभिः॥७२॥विकीर्यंतपुष्पवर्षाभ्यां
भक्ताभ्यांपरयामुदा॥अजनारायणाभ्यांचप्रतस्थेसहसाद्विजाः॥७३॥तदानींचन्द्र
सूर्यौचछत्रेदधतुरुज्वले॥चामरव्यजनासक्तौवायुश्चाचेतसावुभौ॥७४॥कालोपिभी
षणंखड्गमादायनिरगात्तदा॥वेदघोषोभवच्छ्राव्योवाद्यानांचमहारवाः॥७५॥ऋष
यश्चतदास्तोत्रैरस्तुवन्स्तुत्यमव्ययम्॥कुक्कुटोपितदारावानकरोद्भीषणांन्दशम्॥७६
जगुर्गानानिरम्याणिकिंनराःकिलवाप्सयाः॥उर्वशीमेनकारंभाननृतुर्गानतत्पराः॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

७७॥ पूर्णकुम्भान्समादाय ऋषयोग्रे समागताः॥ एवं नानोपचारेण वीथीमुल्लंघ्य षण्मुखः
॥ ७८॥ मरुत्वतो गृहद्वारवीथीमापामरैः सह॥ तदा सरस्वती लक्ष्मीमुखा देववरस्त्रियः॥ ७९
॥ नीराजनक्रियां चक्रुरष्टमंगलकान्यपि॥ प्रदक्षिणात्रयं कृत्वा विविशुर्भवनांतरम्॥
८०॥ ततस्तु भगवान्देवो मयूरादवरुह्य सः॥ कल्याणशालानिकटमाप मंगलसंरवैः॥
८१॥ तदा समागतादेवीशाकस्य परया मुदा॥ अप्सरोभिर्गुहं नत्वा क्षीरैः पादावपूजयत्॥
८२॥ आनर्च्य पुष्पैर्दिव्यैः साकत्वा दीपावलीं मुनः॥ प्रदक्षिणप्रणामानि कृत्वा भवनमा
पसा॥ ८३॥ सुवर्णपादुके रम्ये नानारत्नविचित्रिते॥ धृत्वा गुहः शनैर्देवो ययौ कल्याणम
ण्डपम्॥ ८४॥ समारुरोह तत्रस्थं दिव्यं सिंहासनं मुनः॥ विष्ण्वादिदेवास्कंदस्य नियोगात्स्वास
नानि ते॥ ८५॥ भेजिरे मुचुकुंदाद्याः प्रणम्यांजलिपाणयः॥ वीरबाहुर्मुखा वीरा विदध्युर्गु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰ ६

हसत्क्रियाम्॥८६॥एवंनानोपचारेणपूज्यमानःसुरेश्वरः॥अथनिरगमदीशःस्यंदनेनमो
मयानेकनकमणिविचित्रेसार्द्धमद्रींद्रपुत्र्या॥वियतिपरिविभुद्धवाद्यघोषैरनेकैर्जित
घनघनरावैरास्थितोद्रुतमेतत्र॥८७॥इतिश्रीशंकरसंहितायांदेवकांडेप्रथमोध्या
यः॥१॥सूतउवाच॥तत्रदृष्ट्वामहादेवंसमुत्थायगुहादयः॥प्रणम्यपरयाभक्त्यातुष्टुवुर्वे
द्धपारायणः॥१॥अथवरूथविमाना त्स्वान्निरगादेवयाशिवः॥ततोगुहःपुरतोगत्वापार्वतीप
रमेश्वरौ॥२॥प्रण म्यपादयोर्मूर्ध्नातुष्टावविनयेनसः॥समालिंग्यगुहंशंभुःसमाघ्राया
स्मृतच्छिरः॥३॥तत्पिंनापतदात्यंतंपुनःपुनरहोद्विजाः॥विष्णुब्रह्मादयोदेवानत्वादेवंत्रि
यम्बकम्॥४॥अस्तुवन्विविधैस्तोत्रैर्वद्धांजलिपुटास्तदा॥कृपयातान्विलोक्येशःप्रा
पकल्याणमराडपम्॥५॥अनुसृत्यसुराःसर्वेपरमेशंतदागताः॥तत्रसिंहासनंदिव्यमाग

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तंतच्छिवाज्ञया॥६॥ अलंचकार तद्देवः परमानंदविग्रहः॥ सुब्रह्मण्यं महादेवः स्वांकमारोपयत्त
दा॥७॥ प्रणेमुरम्बिकानाथं ससुतं सकलाः सुराः॥ त्वदाज्ञया गुहः स्वामिन्‌ हत्वा दैत्यान्‌ सुर
द्रुहः॥८॥ मोचयित्वामरान्‌ बद्धानागतो ऽत्र पराचले॥ प्रीतये षण्मुखस्यायं मरुत्वान्‌ स्व
सुतामिह॥९॥ पाणिं ग्राहयति स्वस्याकुलस्योद्धृतये प्रभो॥ एवं प्रणम्य देवेशं ब्रह्माहऽज्ञांत
मुक्तवान्‌॥१०॥ तदंगीकृत्य शिरसश्चालनेन महेश्वरः॥ द्रुहुमभ्यागतो ब्राह्मं कल्याणमि
तिचावदन्‌॥११॥ पुरंदरं तदा विष्णुरानयात्र सुतां तव॥ कल्याणवेषां परमां जगादेवं
द्विजोत्तमाः॥१२॥ गत्वामरेश्वरः शीघ्रादानिनात्मजां तदा॥ कल्याणमण्डपे लक्ष्मी या
वाणीभ्यां सह सुंदरीम्‌॥१३॥ समुत्थाय ततो देवाः प्रणेमुस्तां वराननाम्‌॥ पार्वतीप
रमेशानौ श्वशुरौ प्रणनाम सा॥१४॥ अवलोक्य तदा लज्जामापषण्मुखमग्रतः॥ त

दानींपार्वतीनाथःकृपांचक्रेवलोक्यताम्॥१५॥करेणामृश्यतामेनांगौरीसंचुंब्यगण्डयोः॥कृपया
वीक्ष्यदेवेशीजगतांजननीस्नुषाम्॥१६॥स्वपुत्रंचासनेसैंहेस्थापयित्वागतास्वयम्॥एका
सनस्थितावेतौदेवसेनागुहावुभौ॥१७॥वीक्ष्यसर्वेसुरास्तत्रसंतोषंप्रापिरेतदा॥चकारषण्मु
खस्यार्घ्यपादप्रक्षालनंशुचिः॥१८॥शचीपाणिस्थभृंगाररजलैरिंद्रोविनिर्गतैः॥अभ्यर्चनं
दनैःपुष्पैर्धूपदीपादिभिस्तदा॥१९॥कृतनानोपचारौघैःपादोदंपावनंतदा॥कुत्रचित्स्थाप
यामाससंवीकर्तुंतदनंतरम्॥२०॥जलमादायहस्तेनगुहस्येयंकुटुंविनी॥इतिब्रुवंस्तदाधारां
चकारमघवान्द्विजाः॥२१॥ततोमंगलसूत्रंचसंपाद्यमनसाविधिः॥प्रादाद्गुहकराब्जेनस्वे
च्छामंगलहेतवे॥२२॥ववंधदेवसेनायाःकण्ठेतंदेवनायकः॥सुगंधिकुसुमस्रग्भिःपुनः
कण्ठमभूषयन्॥२३॥ततःपुरंदरःपुत्रीजामात्रोःसुरसायनम्॥अमृतंफलमन्यच्चनि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वेद्यमकरोत्सुधीः॥२४॥वाद्यघोषस्तदात्यंतंबभूवघननादवत्॥आशीःप्रयुज्यतत्रस्यातु
ष्टिमापुस्तदाम्बशम्॥२५॥जुहावसमिधेनाज्याहुतिभिःपावकेतदा॥प्रदक्षिणार्चि
षविधिर्विधिनाब्राह्मणोत्तमाः॥२६॥ततःप्रदक्षिणीकृत्यवह्निंस्कंदस्वयंप्रभुः॥पा
णिनारोपयामासपत्न्याःपादंतदाश्मनि॥२७॥ददर्शतुस्तदात्वेनौदम्पतीतामरुंधती
म्॥ततोमहेश्वरंगौरींपितरौजगतामुभौ॥२८॥त्रीणिप्रदक्षिणान्यत्रकृत्वाने
मतुरंजसा॥स्थापयामासतुर्गौरीपरमेशौनिजासने॥२९॥समालिंग्यसुषांपुत्रंक्र
पादृष्ट्याविलोक्यतौ॥अथविष्णुमुखादेवामद्रुसिंहासनस्थितान्॥३०॥प्रणम्य
तुष्टुवुर्भक्त्यादृष्ट्वातान्लोचनप्रियान्॥अनंतंधतुरंवेशौतदानीमेवभूसुराः॥
३१॥अप्राश्चर्येणततोदेवाःस्तोत्रंचचक्रुरुमेशयोः॥तदानीम्भार्ययासाकंस्वालयम्प्रा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० पषरामुरवः॥३२॥ग्तुरावन्मंगलवाद्यानिस्तोत्राणिविविधान्यपि॥द्वारिस्थित्वासुरान्सर्वा
८ न्प्रेषयित्वागृहंप्रति॥३३॥द्वारपालान्गृहद्वारिकल्पयित्वातदाप्रभुः॥विवेशगन्तःपुरं
रम्यंभार्यादत्तकरोद्विजाः॥३४॥देवसेनागृहीतत्रतस्थतुपरयामुदा॥मुचुकुन्दमुखान्भू
पान्देवानन्यानृषीश्वरान्॥३५॥यथायोग्यंसुपूज्यांस्तान्पूजयित्वापुरंदरः॥वा
सोभिर्भूषणैर्दिव्यैःकल्पवृक्षसमुद्भवैः॥३६॥वासदोषविनिर्मुक्तैःमणिभिर्हारकंक
णैः॥तोषयित्वायथान्यायंप्रेषया मासतान्द्विजाः॥३७॥शच्यासहतदासोयंस्व
गृहेन्यवसन्मुदा॥स्थित्वात्रकतिचित्कालंसुब्रह्मण्यस्त्रियासह॥३८॥पट्टाभिषेक
ति मिंद्रस्यकर्तुंस्वर्गे म्प्रैंद्रंतम्॥प्रतस्थेस्वगृहद्वारिसर्वदेववरोद्विजाः॥३९॥तदाप्रत
स्थुर्भृत्तानिर्वीराःसेनाधिपास्तथापि॥चक्रुःकोलाहलारावान्पटहानांमहारवैः॥४०॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तच्छ्रुत्वा मघवान्ब्रह्मा हरिरन्ये सुरोत्तमाः ॥ सर्वेपि मिलितास्तत्र गुहधमान्निकेतदा ॥४१॥ ततो मनो
जवं रम्यं रथमारुह्य षण्मुखः ॥ प्रतस्थे सकलान्देवान्कृतस्तोत्रप्रणामकान् ॥४२॥ निजासना
न्यधिष्ठातुमुक्त्वा देवाः क्षणाद्द्विजाः ॥ गुहाज्ञया ततो देवा वाहनेषु व्यवस्थिताः ॥४३॥ निकटं दे
वदेवस्य पुरतो भक्तिसंयुताः ॥ वाद्यानामारवो धासीत्प्रलयांबुदनिस्वनः ॥४४॥ निर्ययुश्छत्रिणः
केचिद्ध्वजिनः शुभ्रचामराः ॥ एवन्निर्गत्य देवेशः प्रापायममरावतीम् ॥४५॥ विदग्धामग्निना
शून्यां दृष्ट्वा तां पार्वतीसुतः ॥ सुरतक्षाणमन्वीक्ष्य कुर्वेनां पूर्ववत्क्षणात् ॥४६॥ इति प्रोवाच भ
गवान्करुणामृतसागरः ॥ निर्ममे स तथैवाशु पुरीं सर्वसुरालयाम् ॥४७॥ तदा विष्णुमुखा
देवास्त्वष्टारं शिल्पिनां वरम् ॥ तोषयामासुरत्यन्तं मृदुवाग्भिर्महीसुराः ॥४८॥ तेन साकं सुरा
गत्वा गुहमेतद्व्यजिज्ञपन् ॥ श्रुत्वा तद्वचनं तेषां वाहनादवरुह्य सः ॥४९॥ प्राप स्वभवनं रम्यं त

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० नैवंचित्रशोभितम्॥तत्रसिंहासनेभद्रेपत्न्यातस्थौतदाग्निभूः॥५०॥तदाशचीसुरस्त्रीभिर्विमाने
९ नागताग्रहम्॥स्वकीयंसर्वरत्नाढ्यंसर्वाश्चर्यसमन्वितम्॥५१॥तदानीमग्निभूःप्राहब्रह्माणं
पार्श्ववर्त्तिनम्॥पट्टाभिषेकंकृत्वात्वमिंद्रमागच्छभूयसा॥५२॥संदेवस्यपरामाज्ञांकृत्वामू
रा० र्द्धिंस्वकेविधिः॥उपेक्षितानिद्रव्याणिसंपाद्यसाध्यतद्गृहम्॥५३॥कृत्वाभिषेकंशुद्धोदैःपट्ट
बंधंतदाकरोत्॥पुनःप्रापगृहाभ्याशंस्वयंतेनाभिपूजितः॥५४॥ततोमरुत्वानृषिभिराशिषा
संप्रयोजितः॥वंदितोनिखिलैर्देवैर्नृत्यद्भिश्चाप्सरोगणैः॥५५॥गायद्भिःकिन्नरवरैःकृतनानोप
चारवान्॥कियंतंकालमास्थायसिंहासनमनुद्विजाः॥५६॥प्रस्थितोदेवसेनेशंननामपरितोष
वान्॥शरजन्मामरुत्वंतंस्वयंपालयपूर्ववत्॥५७॥निष्कंटकंसुखेनत्वमित्युवाचदयानिधिः॥प्रे
षयामासविह्वादीन्स्ववेश्मनिप्रतिद्विजाः॥५८॥स्वगेहद्वारिवीरान्स्वान्कृत्वादेव्यास्वयंगुहः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥शुद्धांतंसंविवेशायंप्रीत्यापरमयायुतः॥५९॥उषित्वैवंकियत्कालंस्वर्गलोकेयथारुचि॥पुनः
स्कंदगिरौगंतुमियेषांगनयासह॥६०॥प्रस्थितःसहसास्वामिनब्रह्मविष्णुमुखान्सुरान॥
प्रणम्यपरयाभक्त्यावद्धांजलिपुटान्स्थितान्॥६१॥कृपयावीक्ष्यतान्स्वेषुलोकेष्वप्रेरय
द्गुहः॥प्रे रयित्वास्वयंदेव्यारथमारुह्यसुंदरम्॥६२॥सारथिंपरिकल्प्याशुवीरवाहुंमहावलम्
॥कैलासंप्राप्यवीरैस्तैर्भूतसेनाधिपैःसह॥६३॥अवरुह्यरथाद्देवंपरमेशंस्वमातरम्॥प्रणम्य
परयाभक्त्यातताभ्यांसंलालितस्तदा॥६४॥लब्ध्वानुज्ञःस्त्रियास्वीयैःप्रापस्कंदगिरिंपरम्॥तत्रसिं
हासनेरम्यमुपतस्थेद्विजोत्तमाः॥६५॥यस्त्वेतत्पठतेशृणोतिपरमंश्राव्यंसुपुण्यंप्रजनोगौरी
पुत्रविवाहमंगलकथासारंमहच्छ्रद्धया॥दीर्घायुःसमवेत्सदापशुपुत्राद्यैःसदाप्येधतेसत्यं
सत्यमिहोक्तमत्रचगुहःसाक्षीमहाब्राह्मणाः॥६६॥इतिश्रीशंकरसंहितायांदेवकाण्डेद्वितो

स

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰ योध्यायः॥२॥सूतउवाच॥गुहेनप्रेरितादेवाःस्वानिस्थानान्यवाप्यते॥सुखेनतस्थुर्ब्रह्माद्याः
१० ध्यात्वास्कंदंनिजात्मसु॥१॥इन्द्रस्तुपीडांभूरेरणाक्रांतोस्मरत्वाक्षरोक्षरो॥वैराग्येणापरित्यक्तो
विनिंदन्संसृतिंस्वयम्॥२॥मौनीनतानननस्तस्थौध्यायन्हृदिसुषरामुखम्॥ज्ञात्वातुगीष्प
तिःशीघ्रमागत्यैनंसुरेश्वरम्॥३॥रहस्युपदिदेशास्यशास्त्रंमदनसंज्ञिकम्॥सतथेति
विनिश्चित्यमदनेनविमोहितः॥स्त्रीसंभोगेसुखंदृष्ट्वातत्त्यागेदुःखमेवच॥४॥जन्मनःफल
मेतद्धियत्स्त्रीसंभोगतःसुखम्॥ऐश्वर्यस्यबलस्यैवंविज्ञानस्याप्यसंशयम्॥५॥भोगे
षुपरमोभोगःसुखेचपरमंसुखम्॥तदेतद्द्रव्यलोभेनविनिंदंतिवृथाजनाः॥६॥इतिसंचिंत्यम
नसाप्रेरयित्वानिजंगुरुम्॥स्वराज्यंरक्षितुंपुत्रंजयंतंसंविधायसः॥७॥अहोरात्रंविलासे
नशच्यारेमेमुदान्वितः॥तदाजयंतःस्वर्लोकंपालयन्नीतिमार्गतः॥८॥कदाचित्स्वगुरुंप्रे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्यसर्वशास्त्रार्थकोविदम्॥ब्रह्मविष्णुमुखानस्मानबाधयदहोगुरो॥९॥स्वरूपमामहाघोरःप्रेष
यित्वाह्वयैःस्वके॥तत्फलंकर्मणःकस्यसर्वदर्शिन्वदाधुना॥१०॥नकर्मणाविनाकिंचिद्भुज्यते
प्राणिभिःफलम्॥इतिपप्रच्छमतिमान्प्रणम्यैनंबृहस्पतिम्॥११॥गुरुरुवाच॥दक्षाध्वरेपु
रास्माभिरध्वरेशंत्रियंबकम्॥सनारायणकैर्मुक्तास्थितंभोक्तुंहवींषिहि॥१२॥तत्फलंवीरभ
द्रेणतदासंभोजितावयम्॥कर्मशेषवशादेषापीडाजातादुरत्यया॥१३॥व्याजेनस्वरूपस्येतिक
र्मणांकुटिलागतिः॥जयंतउवाच॥अध्वरेशंमहादेवंपुत्राणांप्रथमोविधेः॥१४॥स्वयंदक्षःपरि
त्यक्त्वादैवैतैर्दीक्षितोध्वरे॥तत्फलंवीरभद्रेणकदासंभोजिताःसुराः॥१५॥एतन्मेसंशयंछिंधि
सर्वज्ञानविशारद॥कर्मणोतंनिशम्यायंगुरोर्वदनपंकजात्॥१६॥परितुष्टोमहादेवंचिंतयंहृ न
दयांबुजे॥विनिंदकान्महादेवंधिक्कुर्वन्पापिनःसदा॥१७॥सुखेनपालयन्राज्यंनिवसन्ब्रा
ह्मणोत्तमाः॥ऋषयऊचुः॥वसन्स्कंदगिरौरम्येस्कंदःकिंकृतवांस्तदा॥१८॥वक्तुमर्हसित

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० सूतपुराणेषुविचक्षण॥सूतउवाच॥शृणुध्वमृषयःसर्वे यूयंश्रद्धासमन्विताः॥१९॥सौंदर्यवल्लीं
११ लवलींनायिकांपरांमुखस्ततः॥पाणिंजग्राहभगवान्लीलयाब्राह्मणोत्तमाः॥२०॥ऋषयः
ऊचुः॥कुत्रजग्राहतत्पाणिंवासवस्यसुतास्मृता॥लवल्याख्याभवत्तस्याःकेनवाहेतुनात
था॥२१॥वदैतदखिलंसूतवदतांवरनोधुना॥सूतउवाच॥कांचीपुरंजगत्ख्यातंवर्त्तते
यन्महत्स्थलम्॥२२॥तत्समीपेपुरंरम्यंमूर्धास्फाटीतिविश्रुतम्॥लवलीतिलयःकश्चिद्गिरि च
स्तत्रविराजते॥२३॥तत्रव्याधोवसच्छ्रीमानन्तपत्योमहाधनः॥व्याधानामधिपोनित्यमि
च्छन्स्वस्यसुतम्परम्॥२४॥गिरौतस्मिन्महारण्येशिवाख्येऋषिसत्तमः॥तपश्चचारपुण्या
त्मातपस्वीसत्यसंधनः॥२५॥सकदाचिन्मृगींरम्यांस्वसमीपेस्थितांऋषिः॥विलोक्यकाम
वशगोमुमोहनितरांतदा२६॥तदालोकनमात्रेणगर्भंधत्तेस्मसामृगी॥लवलीकुण्डमध्ये
सासुषुवेस्त्रियमुत्तमाम्॥२७॥विलोक्यतांविजातीयांदुद्राववभयविह्वला॥रुरोदतत्रसा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वालासुखेरेगात्तदा द्विजाः ॥२८॥ तांदृष्ट्वा व्याधवर्योयं हृदंतीमागतः कचित्‌ ॥ प्रियंगुव्रीहि
संपन्नकेदारालोकनायसः ॥२९॥ प्रीत्या परमयायुक्तोगृहीत्वातां मनोहराम्‌ ॥ गत्वास्व
स्यकुटुम्बिन्या हस्तयोर्दत्तवान्मुदा ॥३०॥ पुत्रोत्सवक्रियांकृत्वातदानींव्याधनायकः ॥
स्वस्त्रियानुदिनंकन्यामपोषयदहो द्विजाः ॥३१॥ वरधेसाक्रमेणैवकन्या द्वादशव
त्सरम्‌ ॥ रेराक्रीडाविलासेनवालवेषसमन्विता ॥३२॥ ततस्तुतांव्याधनाथः सम्पन्ना
प्रौढशेमुषीम्‌ ॥ केदारेकुत्रचिद्रम्ये स्थापयामासरक्षितुम्‌ ॥३३॥ शकुंताद्युपघातेभ्यः
सु प्रियंगून्व्रीहिरागवरान्‌ ॥ स्वेच्छायांतत्रकृत्वेयं भर्त्संयंतीपतत्त्रिराः ॥३४॥ ऊर्ध्वस्व
रैः शब्दभेदैर्न्यवसत्सुमनोहरा ॥ आलवालेलवाल्यासायत्तदाख्यावभूवहि ॥३५॥ ता
मेनांरक्षितुंस्कंदोमुक्त्वास्कंदगिरिंतदा ॥ प्रापश्रीपुरिपूर्णाख्यंपुरंपरमशोभनम्‌ ॥३६॥
गिरिं

शं॰सं॰ १२

तदानींनारदोदृष्ट्वालवलीनायिकामिमाम्॥ धराम्यस्कंदपत्नीतिज्ञात्वासर्वत्रसंचरन्॥३७॥
प्राप्यश्रीपरिपूर्णस्यगिरिंपरममद्भुतम्॥ तत्रदृष्ट्वागुहंदेवंदेवंनत्वाऋषीश्वराः॥३८॥ दृ
ष्ट्वागतोस्मिलवलीमित्युक्त्वादेवनायकम्॥ विशेषेणाप्रेम्णायंप्रेरयेस्वेच्छयापुनः॥३९
॥व्याधवेषंगृहीत्वाथनिरगात्षण्मुखस्तदा॥ समागत्यजवेनायंलवलीनायिकान्ति
कम्॥४०॥ कात्वंबालेसुताकस्यकिंनाम्नीतेक्ववाजनिः॥ कथमेतादृशींव्याधस्त्रीरत्न
मतिसुंदराम्॥४१॥ आस्थापयन्निमांत्वांहिप्रियंगून्नरक्षितुंवने॥ मार्गवाच्यंजन्मभूमे
र्मुक्त्वालज्जांवराननने॥४२॥ वदकिंचिद्विहस्यैनमवलोकयमामिह॥ जानासिविजनस्य
त्वमुचितंकाननस्यच॥४३॥ वनेषुनितरांभ्रांत्याखिन्नस्यास्यसुनायिके॥ अम्रतस्यपि
पासामेसुधापूर्णानिजाधरे॥४४॥ एवंवादिनिदेवेशेतस्मिंस्ताव्याधनायकः॥ सेवितोव

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हुभिर्व्याधैःक्रूररूपैर्धनुर्धरैः॥४५॥वाद्यानामारवैर्भीमैःप्रतस्थेपुरतोद्विजाः॥तदानीमेवदेवोपि
गृहीत्वासनशाखिनः॥४६॥अनंतवेदशाखस्यरूपंपरममद्भुतम्॥तस्थेकेदारनिकटेछायांकृ
त्वासुशीतलाम्॥४७॥व्याधःसमागतःपुत्र्याःफलानिविविधानिच॥प्रियंगुपिष्टंसमधुं
वात्सल्येनददौद्विजाः॥४८॥अन्येतुजीविनस्तस्यवृक्षमेकंविलोकयते॥इतःपूर्वंनदृष्टो
यमितितिष्ठंतुतदागताः॥४९॥तांन्निवार्यप्रधानोयंव्याधःपुत्रीमवेक्ष्यसः॥वत्सेयंक्वागतो
वृक्षःसुच्छायस्तववसंगतः॥५०॥इत्युक्तवंतंजनकंनजानेहमिमंपितः॥मायेवभातिनित
रामित्युवाचवरानना॥५१॥मास्तुतेभीतिरेतस्माद्दूरवृक्षात्सुशीतलात्॥भवत्वयंसहायस्ते
काननेसुखदोनिशम्॥५२॥इत्युक्त्वाप्रययौव्याधोवनानिविविधानिच॥गतेसपरिवारेस्मिन्
जग्राहप्राक्तनंगुहः॥५३॥धनुष्पाणिर्महारूपोयुवानेत्रप्रियोवरः॥चाटुवाक्यानिभूयांसि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० जगदालिंगनोत्सुकः॥५४॥आलिंगनायतामेनामवदत्करौततोद्विजाः॥तमेनंसाभयोद्विग्ना
१३ प्राहवाचं नताननना॥५५॥अहंहीनकुलोद्भूतात्वंतुराजकुलोद्भवः॥प्रियंगुपालिकाराजन्
आवयोःकियदंतरम्॥५६॥नवेदृशंइहायुक्तंगच्छगच्छयथागतम्॥यदिदृष्टःपुलिंदै
स्त्वंतदाबाधाभवेद्ध्रुवम्॥५७॥इत्युक्तवत्यामेतस्यांतदानींव्याधनायकः॥समागतःपुन
र्व्याधैर्बहुभिःसुमहारवैः॥५८॥समादायगुहःशीघ्रंस्थविरंरूपमद्भुतम्॥ जरापलित
सर्वांगंदण्डमालंब्यपाणिना॥५९॥व्याधस्यतस्यभस्मानिददावाशीःप्रयुज्यसः॥गं
तव्यंकुत्रभवताकिमपेक्षितमत्रच॥६०॥इतिपृष्टस्तदातेनवृद्धःप्राहवचोद्विजाः॥कि
मप्यपेक्षितंव्याधपरंमेनास्तिवस्तुसु॥६१॥स्नातुंमांकुमरीतीर्थमागतंविद्धितेगिरौ॥
इतितस्यवचःश्रुत्वातत्प्येतिव्याधनायकः॥६२॥स्नात्वात्वमत्रमत्युच्चाःवससाहाय्यतांग

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गत्वा सप्तगिरिभवः

व

तः॥ इत्युक्त्वा पूर्ववत्तस्तस्याः फलादीनि प्रदाय सः॥६३॥ ययौ स्वकीयैः पुरुषैर्योधो यं ब्राह्म
णोत्तमाः॥ ततो हृद्धसुतां कन्यां स्तुत्वीडा वर्त्तते मम॥६४॥ इत्युक्त्वादाय तद्धस्तात्
फलपिष्टमधून्ययम्॥ भक्षयित्वा पिपासामेव वर्त्तते तेत्युवाच ताम्॥६५॥ इतस्तडागः
सुमहान्नीत्वा सं गिरीन् भवान्॥ पीत्वा जलानि स्वादूनि पुनरागच्छ तु सत्वरात्॥६६॥
इति तस्या वचः श्रुत्वा न वेद्मि सरसी महम्॥ वृद्धस्ततस्त्वं साहाय्यं प्राप्य मार्गं प्रदर्शय॥
६७॥ सा तथेति विनिर्गत्य तटाकांतं निनाय तम्॥ पीत्वाकराठं जलान्येष तत्र गत्वा सरो
वरे॥६८॥ पुनरागत्य तां बालां त्वह्मामे जलकां क्षिराणी॥ निहत्वा वर्त्तते तत्वह्मा भवत्संभो
गलक्षणा॥६९॥ तां निवारय सर्वांगसुंदरे दयया मयि॥ त्वां नतोस्मि सुधापूर्णाम धुराध
रशालिनी॥७०॥ अंगीकुरुष्व त्वं विजने वने माचरते स्मरः॥ इति तस्य वचः श्रुत्वा लवलीह

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰स॰ द्र्मीस्यनम्॥७१॥ वृद्धस्त्वं तापसोद्यापि यत्किंचिद्वदसीह माम्॥ वयोधिको नमस्कारं क्रि
२४ यते चेति चोक्तवान्॥७२॥ अस्मदीयैर्यदि भवान् दृष्टस्त्वेतादृशस्तदा॥ बाध्यते नितरां त
त्वं पश्चादागच्छ संप्रति॥७३॥ पुरो गच्छाम्यहं शीघ्रादित्युक्त्वा प्रययौ पुरः॥ तदानीं
षण्मुखश्श्रेष्ठं गजवक्त्रमचिंतयत्॥७४॥ सनुसंधद्विपाकारो महावेगेन निर्ययौ॥ तं
दृष्ट्वा गजमत्युग्रं सा भीता भीता महाजवात्॥७५॥ आगत्य वृद्धमालिंग्य त्वदुक्तं तच्छृ
णोम्यहम्॥ रक्ष रक्ष गजाज्जस्माच्छरणागतवत्सल॥७६॥ इति तस्या वचश्श्रुत्वा प्र
णम्य गणनायकम्॥ तुष्टाव परया भक्त्या षण्मुखो वृद्धवेषवान्॥७७॥ उपसंहृत्य
तद्रूपं विघ्नेशोंतर्दधे द्विजाः॥ ततस्तु तां महारामेरम्येतस्मिन्नरराम सः॥७८॥ केशसंय
मनं कृत्वा दष्ट्वा दंतच्छदं रदैः॥ स्वस्वरूपं दर्शयामास संभोगानंतरं द्विजाः॥७९॥ तं दृष्ट्वा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

षरामुखंभीताप्रीत्याचपरयामुदा॥प्रणम्यांजलिहस्तासाप्रागेवतवसुदरम्॥८०॥वपुरे
तादृशंदेवनप्रदर्शितवानसि॥प्रतारणंकृतंतन्ह्मीमहोलीलानवेदृशी॥८१॥इत्यादिवच
नंचोक्त्वातुष्टावलवलीगुहम्॥ततस्तामाहदेवेशोमंदस्मितमुखांबुजः॥८२॥विस्मोसंत्वत
नयापूर्वंतपःकृतवतीमहत्॥तपसातेनसंतुष्टः परांप्रीतिमवाप्यते॥८३॥त्वयिस्नेहर
साधिकाद्देवंसंयुक्तवानहम्॥तत्त्वंप्रियंगुकेद्वारेपुरोगच्छममाधुना॥८४॥आगमि
ष्यामितत्रापिमहाभागेजवादहम्॥इतिगुहवचनंनिशम्यवल्लीतदुपरिसंनिहितात्म
मानसेयम्॥विहितपरनमस्क्रियागुहस्यद्रुतमपिपूर्वमवापतत्स्थलंसा॥८५॥इति
श्रीशंकरसंहितायांदेवकाण्डेतृतीयोध्यायः॥३॥सूतउवाच॥ततस्तुतत्सखीकाचि
त्प्रियंगुव्रीहिपालिनी॥पप्रच्छक्वगताकाल्लमियंतमितितांद्विजाः॥१॥तामाहेयंतटाके

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं० स्मिन्स्नात्वाभूयःसमागतौ॥क्ववर्त्तेतेत[illegible]टाकोयंधैरस्यविभुविद्धिदः॥२॥सुरक्तेलोचनेरम्येके
१५ शाःस्वंसंतिसर्वतः॥प्रवर्त्तेतेमुखेस्वेदविंदवोपिमनोहराः॥३॥तवेत्युक्तवतींस्नात्वाशंकमानांनि
जप्रियाम्॥आरोपयसिनिन्दांत्वंसखिहेमयिसंप्रति॥४॥एवमन्योन्यमनयोर्वदंत्योरुत्त
रोत्तरम्॥समागतस्तत्रगुहोध्वतकार्मुकमस्त्ववान्॥५॥कृत्वाखेटमतिश्रान्तइवतेवाच
मुक्तवान्॥युवांबालेगजश्चेत्कंकिंदृदर्शतुहन्नतम्॥६॥मच्छराविद्धसर्वांगंपलायनमिह
श्रितम्॥इतिवाचंनिशम्यास्यसखीसापिजगादतम्॥७॥त्वद्वीर्यैतवतुल्यस्यवीरस्यवद
माचनौ॥इत्युक्त्वाचिंतयामासमनस्येवाद्विजोत्तमाः॥८॥उभयोरनयोर्दृष्ट्वाप्रख्यातोस्या
श्वमार्गराम्॥गजादीनांतथातस्यप्रियंगुर्वीहिरक्षिताम्॥९॥एवंसावीक्ष्यतेतांतुमय्ययं तंतं
वीक्ष्यतेतराम्॥इत्यसंदिह्यतावेतौलवलीखरामुखौसंतौ॥१०॥स्वकेदारेगतावेगान्मन्युना

खी नं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रे

वसमन्युना॥ अनुसृत्याश्रुतां देवः प्राप्यैनां ब्राह्मणोत्तमाः॥११॥ मास्तु कोपो वरारोहे युवयोर्य
द्पेक्षितम्॥ तत्प्रयच्छाम्यशीघ्रं ण दयां कुरु वरानने॥१२॥ समाकर्ण्यैवचस्तस्य राजा नो
व्याधकन्यकाम्॥ वांछन्निव भवानेनां कथमिच्छसि बालिकाम्॥१३॥ इयं विष्णोः वराद्व
ध्यमस्तं स्त्रीषु चोत्तमा॥ तपोमहिम्ना व्याधस्य बभूव तनुजा ननु॥१४॥ म यानियोज
यस्वेमां परेद्युः सुंदरे यदि॥ पटे लिखित्वा तां बालां मद्राम्पश्याम्यसंशयम्॥१५॥ इतितस्य
वचश्रुत्वा सखी प्राह गिरं तदा॥ न युक्तमीदृशं ते द्य वचनं मानिनां वर॥१६॥ आनयिष्या
मितां शीघ्रा द्वृक्षारामे मनोरमे॥ तिष्ठ तत्र यदि व्याधैरीदृशो वीक्षितस्तदा॥१७॥ परिपी
डा भवेत्तत्वं सावधानेन तिष्ठ भो॥ इत्युक्त्वाभ्यो शमागत्य लवल्याः सा सखी स्मरणात्॥१८
प्रणम्य वांछां तस्यैवमुक्त्वा तस्यै विशेषतः॥ आनीय वृक्षारामेस्मिन्कुत्रचित्तस्याप्यसंदरीम्॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०सं०
९६

१९॥स्वयंपुष्पोपहारस्यव्याजेनान्यत्रनिर्गता॥ततःसमागतोवीक्ष्यतामेनांलवलींगृहे॥२०॥
द्रुतमुत्थायसातस्मैप्रणाममस्मरातुरा॥तांसमालिंग्यदेवेशःसंपीड्यस्तनकुड्मले॥२१॥दष्ट्वाध
रंकृतनखक्षतरेखोररामताम्॥ततःसमागतापुष्पाण्याहृत्यैतत्सखीक्षणात्॥अप्रावध्यच्चिकु
रेष्वस्याःकुसुमानिबहूनिसा॥आहूयतांपुनःक्षेत्रेप्रियंगून्रक्षितुंययौ॥२३॥तत्रसालवलीत
स्येसंयोगःपरामुखस्यमे॥कदाभवेदितितरांविरहाकुलितांतरा॥२४॥अथव्याधाःसमागत्य
सुपक्वेषुप्रियंगुषु॥निन्यिरेलवलींबालांगेहंपरमशोभनाम्॥२५॥तत्सखीस्वगृहंप्रापसा
प्यनंतरमुज्वला॥पक्षिणांतत्रजातानांहक्षाणांगिरिगण्हरे॥२६॥मृगाणामपिचान्येषामु
त्कोत्काऽगमनंद्विजाः॥स्मृत्वातुलवलीदेवंमदनेननिपीडिता॥२७॥विहायकंदुकक्रीडामन्या
मपिशुभक्रियाम्॥मुमूर्छकामवशगाभृशमुद्विग्नमानसा॥२८॥ततोमातुर्मुखात्तस्याःपरिहृत्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

समंततः॥आशंक्यावेशमेतस्यानिहत्यैकुलदेवताम्॥२९॥ [illegible] गुहंमहोपचारेणनैवेद्यैरप्यतो
षयत्॥ततोधात्रींसमाविश्यगुहस्यामिततेजसः॥३०॥संयोगोभवदाहैवमावेशोब्राह्मणोत्त
माः॥श्रुत्वेयंगुहनामानिसमुत्तस्थेजवेनसा॥३१॥एवंवहुप्रकारेणतस्थेविरहविह्वला॥त
तोव्याधाःप्रियंगूंस्तान्अर्जुनान्पक्वतांगताम्॥३२॥संप्राप्यषण्मुखस्तत्रतामदृष्ट्वानि
जप्रियाम्॥इतस्ततश्चवीक्ष्यैनांविरहेणसमन्वितः॥३३॥पप्रच्छपर्वतान्वृक्षान्काननानि
मृगानपि॥वापीकूपतडागादीनक्षगताप्राणनायिका॥३४॥इतिपृष्ट्वारसेनायंसायाहूसं
गतेरवौ॥गृहपृष्ठेप्रदेशस्यगत्वाराज्ञावुमासुतः॥३५॥निर्यास्यतिकदारम्यासंवीक्ष्यात्र
स्थितोद्विजाः॥तदासागतातस्याःसखीसावीक्ष्यषण्मुखम्॥३६॥नलभ्यतेवकाशोत्रसं
योगायतवाधुना॥नयुक्तःखलुसंयोगोगेहेस्मिन्वालयासह॥३७॥तदान्यत्रानयिष्ये

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰ नांगच्छेत्युक्त्वास्वयंसखी॥समेत्यतत्समीपंसास्वपंतीमातरंतथा॥३८॥पितृनन्यानाप्यनि
१७ द्रान्विज्ञायैषाक्षरोन्नताम्॥निरर्गलकपाटंचकृत्वैनांगुहसंनिधिम्॥३९॥प्रापयि
त्वासखीस्कंदंप्राहवाचंद्विजोत्तमाः॥दृष्टोयदिभवान्व्याधैःकुहरेखिलविष्कृती॥४०
संरक्ष्यैनांतदान्यत्रगच्छेत्युक्त्वाकरौतदा॥लवल्याकरयोस्तस्यगुहस्यपरमात्मनः॥४१॥
ऽर्पयित्वागुहेनेयंसंतुष्टेनतुतांतदा॥कृतनानोपचाराभ्युप्रणम्यलवलीमपि॥४२॥परि
रम्यस्वयंगेहंप्रापानुमतिमप्यसा॥वल्लीगुहंप्रणम्याथवनेतमसिसाहसात्॥४३॥क
थमभ्यागतस्त्वत्ररक्षितुंमांकृपावशात्॥इत्युवाचततस्नेहाच्चारुवाक्यैर्मनोहरैः॥४४॥
श्रुत्वासुविस्मितोपश्चात्रम्यामपालेरलक्षितः॥दूरेकस्मिन्महारामेगत्वासाकंतयागु
हः॥४५॥रेमेसमंदहासेनरतितत्रविचक्षणाः॥व्यतीतायांततोरात्र्यांलवल्याजननीत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दा॥४६॥विज्ञायते मयानेषाप्रांतरेवेतिसाब्रवीत्॥ध्वनेत्तेयत्तनेहाहाकारेसर्वत्रभोसुराः॥
४७॥व्याधुनार्थेसमुत्थायसुतांपार्श्वेवीक्ष्यादृष्ट्वाससंभ्रमम्॥पप्रच्छतत्सखींगत्वालव
लीक्कगतेतितामथ॥४८॥स्ततोव्याधैर्निरगाद्द्रेक्षितुंरुषा॥चोरयित्वासुतांबालांकोजीवे
ष्यत्याम्रजनः॥४९॥इतिव्याधान्बहून्घोरान्मार्गेष्वप्रेरयत्तदा॥स्वयंवनेषुरम्ये
षु [illegible] पर्वतेषुसरित्स्वपि॥५०॥परिभ्रमन्क्रमेणायंहस्तारामम्वापतम्॥
तत्रदृष्ट्वासुतान्व्याधान्लवलीभयकंपिता॥५१॥समायांत्यत्रदेवेशरक्षमांशास्त्रपा
णयः॥इत्युक्त्वाप्रणतामेनांवीक्ष्यकिंचिद्विदुदाननः॥५२॥मास्तुभीतिर्वरारोहेमयिति
ष्ठतिवल्लभे॥तिष्ठमत्पृष्ठदेशेत्वंयोद्धुंशक्तिश्चवर्जते॥५३॥समाकर्ण्यवचस्तस्यपृष्ठ
भागमगाद्यदा॥तदैवतेसमागत्यपुत्रीचोरइतिक्रुद्धा॥५४॥जल्पंतःक्रूरवाचोस्मिन्ववर्षुः
सायकान्बहून्॥वह्नीतदाभयोद्विग्नासंहरैतान्महाखलान्॥५५॥पालयस्वमया

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दस्माद्रक्ष मां प्राणनायकः॥ इत्युवाच तदा देवमात्मसंरक्षणोद्यमम्॥५६॥ तच्छ्रुत्वा कुक्कुटं
देवस्तदास्माद्वीर्दुमासुतः॥ समागत्य जवेनायं महारावं चकार हि॥५७॥ निशम्य तं म
हारावं पयोबुदसमस्वनम्॥ पतित्वा भूतले सर्वे जहुः प्राणान्भयातुराः॥५८॥ इ
ति श्रीशंकरसंहितायां देवकाण्डे चतुर्थोध्यायः॥४॥ सूत उवाच॥ हत्वा तानखि
लान्व्याधान्निरगाद्देवनायकः॥ अनुसृत्य गुहं वल्ली पितुर्दुःखसमन्विता॥१॥
अवकुंठितसर्वांगा चलेनानुययौ द्विजाः॥ मध्ये मार्गे समागत्य तदा ब्रह्मात्मसम्भ
वः॥२॥ नारदस्तपतां श्रेष्ठो लीलामानुषविग्रहम्॥ प्रणम्य गुहमाकर्ण्य वृत्तांतम
नुपूर्वशः॥३॥ प्रार्थयामास देवेशं संश्रीव्यश्रुतान्स्मृतान्॥ एतत्पितृमुखान्स्वामिन्सर्वमं
गलसंयुतः॥४॥ वल्लीपाणिग्रहं पश्चाद्विधिनाकुरु देवप॥ इति तस्य वचः श्रुत्वा लोकपात्रा
विधित्सया॥५॥ निवृत्तो नारदेनायं लववल्लीं वीक्ष्य सुंदराम्॥ मदाज्ञया त्वमेवाद्य त्वत्पितृ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्रमुखान्मृतान्॥६॥उज्जीवयवरारोहेवीक्ष्यदृष्ट्यादयान्विता॥तथैवोज्जीवयामाससर्वांने
तान्गुहप्रिया॥७॥उत्थितेषुपुलिंदेषुस्वापादिवमहीसुराः॥स्वरूपंदर्शयामासलीलामा
नुषविग्रहः॥८॥देवसेनापतिंदिव्यंषण्मुखंद्वादशेक्षणम्॥युगव्यायतमंदारमालाद्वा
दशास्त्रभूषणं॥९॥महोरस्कंबृहद्ग्रीवमप्राकृतमनुत्तमम्॥तंदृष्ट्वातेगुहंव्याधाःप्रणेमुर्भृश
विह्वलाः॥१०॥तुष्टुवुःपरयाभक्त्यापरिहृत्यसमंततः॥यदीदृशंकृतंदेवमर्यादोल्लंघनंत्व
या॥११॥अपकीर्तिर्भवेदस्मत्कुलस्यखलुगर्हिता॥तत्वमेनांविधानेनवोढुमर्हसिवि
श्वप॥१२॥इत्युक्त्वातेप्रणेमुस्तंकुमारंजगतांगुरुम्॥अंगीकृत्यवचस्तेषांकृपयादेव
नायकः॥१३॥नारदेनसमंगत्वापक्कणंव्याधसेवितम्॥तस्येव्याघ्रासनेदिव्येतदत्तेब्रा
ह्मणोत्तमाः॥१४॥तदाददृशुस्तांवालांदिव्यरूपांवरासने॥त्यक्त्वातन्मानुषंरूपंत्वचंजी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वर्य

शं०सं०
१९

र्णामिवोरगाः॥१५॥जलमादायहस्तेनतदाधारांपुलिंदपः॥गुहायवरदेर्पायविधानेनद्वि
जोत्तमाः॥१६॥अग्निकार्यंचकरिविवरोनारदोप्यकरोत्तदा॥प्रादुरासीत्तदाव्योम्निपार्वती
सहितःशिवः॥१७॥ब्रह्मविष्ण्वादिभिर्देवैःस्तूयमानपदाम्बुजः॥स्थित्वातत्रमहादेवः
कल्याणवपुषंगुहम्॥१८॥अवलोकयदद्रींद्रसुतयालवलीमपि॥नमस्कारपत्न्यातं
गुहोवेगात्समुत्थितः॥१९॥ववर्षुरमराःसर्वेपुष्पाणिशरजन्मनि॥प्रणेमुर्दंपतीवल्ली
गुहौतौविष्णुपूर्वकाः॥२०॥अन्तर्दधेमहादेवःस्तूयमानैःसुरोत्तमैः॥व्याधनायस्ततो
व्याधैःस्त्रीभिर्देवाधिपंगुहम्॥२१॥प्रणाम्यप्रापसंतोषंतद्दर्शनसंशंतदा॥ववर्षव्या
धनाथोपिकुसुमानिगुहोपरि॥२२॥एवंनानोपचारेणपूजितोदेवनायकः॥प्रतस्थेश्री
परिपूर्णगिरिंपरमशोभनम्॥२३॥निवर्त्यप्रस्थितान्व्याधान्सव्याधेशान्स्वपुरंप्रति॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

व्याधस्त्रीभिस्स्वयंदेव्यावल्यागिरिमवापतम्॥२४॥तत्रसिंहासनंदिव्यंविश्वकर्मेविनिर्मित
म्॥नानारत्नप्रभापूर्णंदेव्यासाकमशिश्रयत्॥२५॥तदापप्रच्छदेवीसाप्रणम्यगुहम
व्ययम्॥किंनामायंगिरिःस्वामिन्महिमानंवदेतितम्॥२६॥गुहउवाच॥श्रियादेव्या
गिरिर्यस्मात्परिपूर्णस्तदाह्वयः॥युद्धेमयाहताःकेचित्तस्माद्युद्धगिरिस्ततः॥२७॥कां
चीपुर्याःसमीपोयंयस्मात्तेनविशिष्यते॥कांचीस्थलेषुपुण्येषुतीर्थेषुस्वर्णदीयथा
२८॥पर्वतेषुचसर्वेषुयथाकैलासपर्वतः॥वीरणावेरणुम्रदंगाद्यैर्विहराम्यत्रसर्वदा॥
२९॥पुरामांपूजयित्वात्रत्रिसंध्यंमघवानिह॥कह्लाराख्यंसरःस्नात्वास्वच्छांभःपरि
पूरितम्॥३०॥यत्रकह्लारपुष्पाणित्रिसंध्यंचदिनेदिने॥विकचंतिसुगंधीनिमत्स्त्री
त्यैतत्सरोवरे॥३१॥स्वामीयंलब्धवानत्रगिरौपरमशोभने॥पश्यंतियोगिरिवरंएत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰
२०

मत्रनरोत्तमाः॥३२॥तेषांपापानिनश्यंतिक्षिप्रमेवनसंशयः॥स्नात्वासरोवरेस्मिन्ये
मामर्चयंतिमानवाः॥३३॥मल्लोकंसंप्रयान्त्येवमत्कृपापरिपूरिताः॥ध्यायन्तियेपंच
दिनमत्रमांविजितेंद्रियाः॥३४॥लब्ध्वास्ववांछितानर्थानंतेमोक्षंप्रयान्तिते॥दृष्ट्वा
गिरिवरंयेवाननमंतिनराधमाः॥३५॥समार्जितंयत्नैःपुण्यंतन्मापफलदंभवेत्॥महा
पातकसंयुक्तायेनमंतिनगोत्तमम्॥३६॥विधूयतानितेब्रह्मविष्णुपूर्वैश्चवंदिताः॥मत्प
दंप्राप्नुवंत्येवनात्रकार्याविचारणा॥३७॥यदेकंमनुजैरत्रपुण्यंसम्यगनुष्ठितम्॥अनं
तफलदंतस्मात्सत्यमुक्तंनचान्यथा॥३८॥यद्यद्घोरतरंपापंतत्तदत्रविनश्यति॥एवमा
दिवचःश्रुत्वागुहस्यपरमात्मनः॥३९॥तरांप्रीतिमवापासौमंदस्मितमुखांबुजा॥तत्रशैवंप
रंलिंगंप्रतिष्ठाप्यामरेश्वरः॥४०॥पूजयित्वापुरारातिंकृपांप्राप्यमहेशितुः॥स्थित्वात्रकति

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चिरकालंनगानामुत्तमेद्विजाः॥४१॥दिव्यंविमानमारुह्यपत्न्यासहदेवपः॥प्राप्यस्कंद
गिरिंरम्यंविमानादवरुह्यसः॥४२॥तत्रस्वगेहमुद्द्यानंप्रापदेव्याद्विजोत्तमाः॥प्रणनामत
तोदेवंदेवसेनासमागता॥४३॥प्रीत्यातांवीक्ष्यदेवेशःकृपांचक्रेमुदातदा॥देवसेनांनना
माधवह्लीपरमशोभना॥४४॥आलिंग्यजातहार्दोतांस्मितपूर्वमभाषत॥सुसहायाग
तामस्यंत्वमत्रननुवालिके॥४४॥प्रीतियुग्भ्यांगुहस्ताभ्यांसिंहासनमशिश्रयत्॥देव
सेनाततस्कंदमात्मनःपतिमव्ययम्॥४५॥अपृच्छदानतावल्यावृत्तांतमानुपूर्वशः॥
गुहउवाच॥युवामुपेंद्रतनुजेपूर्वमास्तांवरानने॥४६॥मत्पाणिग्रहमुद्दिश्यतेतपो
श्रियतंमहत्॥तपसातेनतुष्टोहंभुक्त्येनांत्वामरुत्वति॥४७॥उत्पत्त्येकृताज्ञातौयुवा
मुत्पत्तिमाश्रिते॥तथैवत्वामिंद्रपुत्रींविधिनांगीकरोम्यहम्॥४८॥इयमग्नौपुनस्य

व

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्काकांचीपुरसमीपतः॥लवल्याख्यगिरौरम्येमत्स्नेहातिशयान्विता॥४९॥तपश्चचार
परमंध्यात्वामामेवमानसे॥तत्ररम्येवनेकस्मिन्करावशापवशाद्धरिः॥५०॥शिवक्र
ष्यभिधस्तत्रचचारपरमंतपः॥तत्रागतानदालक्ष्मीर्हरिरणीरूपमास्थिता॥५१॥तांद
ष्ट्वाकरषिवर्योयंमुमोहमदनातुरः॥लवलीकुराडमध्येयंतदुत्पन्नावरांगना॥५२॥तदा
ल्लयाजगत्यस्मिन्प्रतीतातेनसुंदरी॥उपेन्द्रःकरावशापेन निषादानांकुलेजनिम्
॥५३॥अवाप्यव्याधनाथोयंदष्ट्वातांलवलींतदा॥समादायस्वियेस्वस्यदत्तवाननपत्य
वान्॥५४॥तामिमांप्रीतिसंयुक्तोविवाह्यविधिनाप्रिये॥स्थित्वास्मीपरिपूर्णाख्यगिरौ
साकंतयापुनः॥५५॥प्राप्तवानस्मिनिकटंत्वनयासहतेप्रिये॥श्रुत्वेतंदेवसेनासानि
तरांहृष्टमानसा॥५६॥तत्रतत्रस्थितेदेवयुयोजेतत्रतामिमाम्॥सोदर्यैकरुरगात्तत्तेज

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गादेवंगुहंतुसा॥५७॥ततस्तुलवलीदेवसेनांवीक्ष्यतवानुजा॥इदानींसर्वदामांत्वंरक्षेत्यु
क्त्वाननामसा॥५८॥आलिंग्यतांदेवसेनासखीत्वंहृदयंगमा॥त्वयागुहकृपापूर्णाका
रितामयिवालिके॥५९॥कृतार्थातदिहान्यंतंइत्युक्त्वातेपरस्परम्॥गुहपार्श्वगतेदेव्यौ
रेजातेनितरांद्विजाः॥६०॥मयूरकुक्कुटौतस्यमनोवेगरथस्तथा॥अजशक्तिविमा
नानितस्युस्तत्रगुहाज्ञया॥६१॥गुहस्तुवीरैःसेनेशैर्भूतैरपिमहाबलैः॥कृतनानोप
चारेणतस्थौस्त्रीभ्यांवरासने॥६२॥इतिगदितमशेषंयद्धिपृष्टंभवद्भिर्निखिलसुख
राणामीशितुःषण्मुखस्य॥चरितमथपुनर्वोवच्मियच्छ्रोतुमिच्छासकलमपितदत्र
ब्राह्मणानामधीशाः॥६३॥इतिश्रीशंकरसंहितायांदेवकाण्डेपञ्चमोध्यायः॥५॥ऋष
यऊचुः॥मुचुकुंदइतिप्रोक्तःसूतपूर्वंत्वयानृपः॥कल्याणायागतःकोयंस्कंदस्यपरमा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰ त्मनः॥१॥सूतउवाच॥श्रोतव्यंसावधानेनवक्ष्यैनंब्राह्मणोत्तमाः॥पुराकैलासशिख
२२ रेपार्वतीपरमेश्वरौ॥२॥शृंगारवनमालोक्यबिल्ववृक्षस्थलींस्थितौ॥तदानींवानरःक
श्चिच्छ्यामवक्त्रोमहाबलः॥३॥आरुह्यवृक्षंपत्राणिबिल्वानिपरयामुदा॥छित्वातयो
स्तातोभक्त्यापातयामासभूयशः॥४॥किमेतदितिवृक्षंतद्वलोकयदद्रिजा॥वृक्षस्यो
परिवीक्ष्यैनंवानरंकोपविह्वला॥५॥व्यजिज्ञपन्महादेवंचेष्टास्यैतितदाशिवा॥प
रमेशस्तदादेवीमावयोर्भक्तिमानयम्॥६॥इत्युक्त्वातंकपिश्रेष्ठमाहुयामासदेव
पः॥आहूतःससमागत्यप्रणनाममहेश्वरम्॥७॥तमेनंपार्वतीनाथःकृपयापर
यान्वितः॥सार्वभौमोभवाशुत्वंबिल्वपत्रैर्मदर्चया॥८॥भुविसर्वमहीपालमौलिला
लितपादवान्॥अन्तेकैलासमागत्यगाणापत्यंसुदुर्लभम्॥९॥अवाप्यपरयाश्री

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्यावसेत्येवमुवाचतम्॥ अप्रार्थयदुमादेवं मुचुकुंदोमहाबलः॥१०॥देवदेवमहादेवक
रुणामृतसागर॥ यद्युत्पत्तिर्भवेदस्मे भवद्भक्तायविश्वप॥११॥तदाज्ञानंभवेन्नूनंतन्मे
वदनमीदृशम्॥ ममाकारंभवत्वीशरक्षमांपरयामुदा॥१२॥इतिप्रसाद्यदेवेशंहरिश्चं
द्रान्वयोभवत्॥ गुहकल्याणमन्वीक्ष्यभक्त्यापरमयागुहे॥१३॥मुचुकुंदइतिख्या
तःसर्वदेशेषुसर्वदा॥ गुहवृतानिदिव्यानिवसिष्ठात्तपतांवरात्॥१४॥श्रुत्वायथाक
मेणाय माचचाराद्देरेणासः॥ मुनयऊचुः॥ मुचुकुंदोनृपश्रेष्ठोवसिष्ठादृषिस
त माता॥१५॥समाकर्ण्याचचारायंव्रतानिपरयामुदा॥ अनुष्ठितानिकैःकानिव
दत्वमृषिसत्तम॥१६॥सूतउवाच॥ पुराभगीरथोनामराजापरमधर्मवान्॥पराजितोर
णेसोयंघोरसंज्ञेनरक्षसा॥१७॥सकुटुंबोवनंप्रापदेशभ्रष्टस्तदाभयात्॥राज्यंचवंधितं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰ तेनराक्षसेनास्यभूसुराः॥१८॥वनंगतस्तदाराजागुरोस्तुऋषिसत्तमात्॥श्रुत्वागुहव्रतंदि
२३ व्यंभक्त्यापरमयासह॥१९॥भृगुवारेविधानेनसंकल्प्यब्राह्मणोत्तमाः॥वर्षत्रयंच
चारायंशुक्रवारेपरंव्रतम्॥२०॥ततःकालेनतंघोरंराक्षसंशक्तिरव्यया॥गुहस्यदेवदे
वस्यमारयामासभूसुराः॥२१॥भगीरथस्तुसंतोषात्स्वराज्यंप्राप्यपूर्ववत्॥निष्कंट
कंमहाराजोररक्षनिखिलांमहीम्॥२२॥शुक्रवारव्रतंतस्मात्गुहस्येष्टफलप्रदम्
॥नारदस्तपतांश्रेष्ठश्चरित्वाव्रतमुत्तमम्॥२३॥कृत्तिकायांविधानेनश्रेष्ठोभूदृषि
षुस्वयम्॥तस्यामेवद्विजःकश्चिद्व्रतमेतदनुष्ठितः॥२४॥मनुर्भूत्वासतुश्रीमान्स्वभा
रपृथिवीमिमाम्॥पुनरस्यांद्विजोन्योपिसमाप्यव्रतमुत्तमम्॥२५॥त्रिशंकुनाम्ना
पृथिवींशशाससनृपाधिपः॥अपरोद्विजराजानावनुष्ठायव्रतंमहत्॥२६॥कृत्तिकायां

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यथाशक्त्या भक्तिमंतौ गुहोपरि॥ संरक्ष्य राज्यमाख्यातौ तौ द्वावन्तिमसंधिमौ॥२७॥दे
हान्ते प्रापतुर्मोक्षं गुहस्यैव प्रसादतः॥स्कंदषष्ठीव्रतं त्वन्यद्विख्यातं भुवनत्रये॥२८॥च
रित्वा यत्सुरा देवाः कश्यपश्च तपोधनाः॥त्यक्त्वा सुरभयं प्रापुः पदानि स्वानि पूर्ववत्
२९॥एवमादीनि राजासौ मुचुकुंदो महामनाः॥आचचार क्रमेणैव गुहे विन्यस्त
मानसः॥३०॥प्रादुरासीत्ततस्तस्य परमात्मा गुहः स्वयम्॥वांछितानि प्रदास्यामि वदे
ते ता निन्टपोत्तम॥३१॥इति ब्रुवंतं राजा प्रणम्य भुवि दंडवत्॥स्तुत्वैनं विविधैः स्तोत्रै
र प्रार्थयदयं द्विजाः॥३२॥नवसंख्याधिकालक्षवीरा देवकृपानिधे॥भवंतु मेनुज्ञा
स्वामिन्सहायान्प्राप्य तानिमान्॥३३॥निष्कंटकमिदं राज्यं पालयिष्याम्यनुज्ञया
॥श्रुत्वैतद्वचनं स्वामी तथेत्युक्त्वा दयानिधिः॥३४॥वीरवाहुमुखान्वीरानवलोक्या

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ब्रवीद्वचः॥यूयमस्यानुजाःशीघ्रंभवताद्यममाज्ञया॥३५॥इत्युक्तिमस्यसंश्रुत्यवीरास्ते
भयकम्पिताः॥दैत्यसंहारकारान्नोदेवदेवकथंरुचिः॥३६॥भवेदस्यानुजत्वेनतदत्य
ल्पेजगतांप्रभो॥इतितेषांवचश्रुत्वाकोपाकुलितमानसः॥३७॥पुनःप्राहगुहोवी
रान्वीक्ष्यसंभर्त्सनेनतान्॥नांगीकुरुतमद्वाक्यंयस्माद्यूयंतुगर्विताः॥३८॥प्राप्य
मानुष्यमेतेनस्थित्वाचास्यानुजाक्षितौ॥तपःकृत्वापुनःपश्चाद्विशुद्धाःकिल्विषाद
तः॥३९॥आगच्छतममाभ्याशंपुनरंतेममाज्ञया॥इत्युक्तमात्रेतेवीराःमानुषंरूप
मास्थिताः॥४०॥क्षंतव्योनोपराधोयंदेवदेवकृपानिधे॥इत्युक्त्वादण्डवद्भूमौप्रणे
मुर्भयकम्पिताः॥४१॥लब्ध्वानुज्ञास्ततोभूपस्यानुजत्वंसमाश्रिताः॥परिवव्रुःश
चीभर्त्तुरुपेंद्रइवभूसुराः॥४२॥मुचकुंदायभूपायगुहःपरमपावनः॥अनुग्रहंवि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धायैवं श्रंतर्धानं समाश्रितः ॥४३॥ मुचुकुंदस्ततो धीमांश्चतुरंगवलं महत् ॥ प्रत्येकं सं
व्यवस्थाप्य भ्रातॄणां परयामुदा ॥४४॥ राज्यं चकार संतोषात् सुब्रह्मण्यं हृदि स्मरन्
॥ ततः स्वकुरसञ्ज्ञमे राजकन्यास्मतां गताः ॥४५॥ पारगीन् संग्राहयामास भ्रा
तॄणामप्सरस्त्रियः ॥ पुष्पगंधिं विवाह्यापि वीरवाहुर्महावलः ॥४६॥ पुत्रीमुत्पादयामा
स कनकानकसंज्ञकां ॥ सा कुंदुहिता परया चित्रवल्याख्यया द्विजाः ॥४७॥ श्रजी
त्यांश्च जनत्तदा वीरान् पुत्रानन्येपि भूयसः ॥ वीरवाहुर्ददौ पुत्रीं चित्रवल्लीं मनोहराम्
॥४८॥ कल्पितज्येष्ठभावाय मुचुकुन्दाय शास्त्रतः ॥ तस्याः करस्थितं वीरं चित्रव कंकणविशेषः
ल्यामनोहरम् ॥४९॥ यमदूतागृहं गत्वा यमपत्न्यै मुमुदे तदा ॥ कांक्षिरायै प्रददुः
शीघ्रं वलात्कारेण भूसुराः ॥५०॥ हृतं ज्ञात्वा मेतच्छ्रुत्वापि वीरास्ते क्रोधविह्वलाः ॥०

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं० सं०
२५

न

युद्धं कृत्वा यमेनैतेगृहीत्वा पुनराश्रुतम् ॥५१॥ चित्रवल्या प्रदत्वैनं तेनुः प्रीतिं तदा भृशम् ॥ अप
न्तर्वत्न्य भवद्बाला चित्रवल्लीन्रपप्रिया ॥५२॥ तदा केरलदेशस्थं फलमैच्छन्महद्रसम् ॥ वी
रास्तत्रत्यराजानं दूतवक्त्रेण भूसुराः ॥५३॥ पप्रच्छुरेतद्भूपेन नंदनेक्रोधविह्वलाः ॥ जि
त्वा तं रणमध्ये तत्फलं संगृह्य शीघ्रतः ॥५४॥ ददुरेतत्फलं तस्यै चित्रवल्ल्यै तदाबलाः
॥ तत्रतत्रस्थितान्दुष्टान्जित्वा देशेषु संगरे ॥५५॥ स्ववशीकृत्य गां सर्वां ररक्षुर्न्याय
वर्त्तिनः ॥ चित्रवल्ल्यग्निवर्णाख्यं कुमारं सुषुवे तदा ॥५६॥ मुचुकुंदस्य भूपस्य प्रिया
सर्वांगसुंदरा ॥ तस्मिन्काले शक्रपुरीं बलो नाम महासुरः ॥५७॥ अरौत्सीद्रणाद
र्पोयं जित्वेन्द्रं तु बलाद्द्विजाः ॥ तेन योद्धुमशक्यत्वात्सुराणामधिपस्तदा ॥५८॥ मुचु
कुंदं नृपं प्रेष्य दूतैरानयदात्मनः ॥ मुचुकुंदः समागत्य बलसेनां महाबलाम् ॥५९

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अमारयन्महासत्वोरणमध्यंसमाश्रितः॥ प्रविशिष्टस्तदातस्यैवलस्कोमहा
सुराः॥६०॥ वज्रेणमरुतामीशस्तंजघानमहासुराः॥ वलारिःकथितस्तेन
तदारभ्यपुरंदरः॥६१॥ हत्वावलंमहाघोरंमुचुकुंदेनभूभुजा॥ स्वर्गहंप्रा
पमघवान्संतोषेणमहोत्सुकः॥६२॥ इतिश्रीशंकरसंहितायांदेवकांडे
षष्ठोध्यायः॥६॥ सूतउवाच॥ ततस्तात्वान्नपसुराधीशोपरमशोभनो॥ पू
जागृहंपुरारातेर्विवेशतुरमूमुदा॥१॥ उपविष्टोनृपश्रेष्ठः सुखमासनमुत्त
मम्॥ ददर्शपूजाकालेस्यसोमस्कंदंमहेश्वरम्॥२॥ प्रसन्नवदनांभोजंपर
मानंदविग्रहम्॥ तंदृष्ट्वापरमेशानंमुचुकुंदोनृपोत्तमः॥३॥ कैलासवासि
नंदेवमं[illegible]बिकासहितंप्रभुम्॥ स्मृत्वातुष्टावभक्त्यातमानंदाश्रुपरिप्लु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं॰सं॰
२६

तः॥४॥तस्मैप्रसन्नोभगवान्मुचुकुंदायभूभुजे॥विष्णुनाराधितःपूर्वमहमिंद्रमि
हागतः॥५॥तत्त्वंमांपूजयाविद्वन्मद्भक्तेषुवरोयतः॥इत्युपांशुमहीपालंप्रा
हवाचंमहेश्वरः॥६॥नश्रूयतेयथेन्द्रेणागतश्चैवब्राह्मणोत्तमाः॥तच्छ्रुत्वामु
चुकुंदोयंप्रसन्नेनांतरात्मना॥७॥तस्यैपूजांसुरेशस्यविलोक्यानन्यमानसः
॥समाप्यपूजामिंद्रोपिप्रस्थितोभूभुजासह॥८॥प्राप्यभोजनशालांस्वांका
मधेनुमचिंतयत्॥धेनुःसमागताशीघ्रंकामदास्वाश्रितायसा॥९॥भोज
यित्वातथादत्तमन्नंदिव्यंपयोयुतम्॥दापयित्वाविभूषाश्चवस्त्राण्यपिमही
भुजे॥१०॥पप्रच्छभूयोभूयोपिवांछितंवदहेनृप॥इतिप्रेम्णासुरेशानःमुचु
कुंदंमहीसुराः॥११॥तच्छ्रुत्वासमहीपालःसंतोषेणायुतस्तदा॥प्रपच्छसांव

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मीशानंत्वयामेशाङ्कपूजितम्॥१२॥तमेवं परमेशानंपूजयिष्यामिभक्तिमान्॥निश
म्यैतत्सुरेशोपिविचारेणमहीयसा॥१३॥प्राहवाचममंवीक्ष्यनमदीयोमहेश्वरः
॥विष्णुनाराधितोदेवःसत्यमुक्तंमयानृप॥१४॥तत्पूजाकारणंवक्ष्येशृणुरावेक
म नसाधुना॥निरपत्यःपुराविष्णुःपरमेशंहृदिस्मरन्॥१५॥तपश्च चार
सुमहत्पुत्रार्थमवनीपते॥प्रसन्नेचमहादेवेप्रणाम्यपरयामुदा॥१६॥देव
देवमहादेवत्वयादत्तंमहत्पदम्॥आयुश्चानंतसंख्याकंनकिञ्चिन्न्यूनमद्य
मे॥१७॥तवप्रसादात्पुत्रोमेभूयाद्दयकृपानिधे॥निरपत्यस्यदेवेशनदुःखंघा
तयाशुमे॥१८॥इतिसंप्रार्थयामासपरमेशंतदाहरिः॥तथेतिपार्वतीनाथोवरंप्रा
दाद्धरेस्तदा॥१९॥तदेतत्सर्वमालोक्यपार्वतीकुपितातराम्॥यस्मान्महेशंमुक्त्वा
श्रीं त्य

वंचकोयंमहामायीमोहयित्वामनोऽखिलान्॥ब्रह्मास्मीतिसदाजह्न पन्त्वयिब्रह्मणि जाग्रति॥

रां॰सं॰ मांमन्युयुक्तंत्वसौहरिः॥२०॥अवाप्तवान्वरंतस्यजातःपुत्रोमदाज्ञया॥भवेन्नेत्रा
२७ ग्निनिर्दग्धोभवत्वस्यदयानिधे॥२१॥पातयामासदुर्मार्गेतद्दस्यमुखमीक्षितु
म्॥नयुक्तमितिदेवेशमुक्त्वाहूयजगत्पतिम्॥२३॥अंप्रतद्धिशम्भुनाप्राप
पार्वतीभवनेक्षणगात्॥ततोविष्णुःसुदुःखार्तोसोमस्कंदममुंवरम्॥२४॥
प्रतिष्ठाप्यविधानेनबहुकालमपूजयत्॥ततःकालेमहादेवस्तस्मिन्नंवि
कयासह॥२५॥सयरामुखोहरेःशम्भुराविरासीद्दयानिधिः॥तुष्टावसांवस
सुतंपरमेशंपुनर्हरिः॥२६॥ततःप्रसन्नोभगवान्गौरीमुखमलोकयत्॥त
दिङ्गितंहरिर्ज्ञात्वाप्रणम्योमांगिरीन्द्रजाम्॥२७॥अज्ञानेनभवानीत्वामसंपूज्य
महेश्वरम्॥अपूजयंतमेवैकमपराधोभवन्मम॥२८॥महांतंकालमारभ्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सु

सुरार्थेचतपः कृतं ॥ तत्त्वंरक्षमहेशानिधारंसंहारोभवत्विति ॥ २९ ॥ इतिश्रुत्वामहादेवीममार्थे
यद्धोस्मजः ॥ ततोहैमवतीविस्मुमसन्नाजगादतं ॥ ३० ॥ विस्मोभवतुदग्धस्यत्वत्सुतस्यम
हेश्वरात् ॥ पुनःसंजीवनंशीघ्रंमहाज्ञानिगरीयसी ॥ ३१ ॥ इत्युक्तोनदेविंमापगिरिजाशंभुना
सह ॥ ततःसंतुष्टमनसाविस्मुभेस्मुमेनोभवं ॥ ३२ ॥ मनसोजीजनत्स्मत्वांमहादेवाज्ञयासुते ॥
संवर्धितोयंहरिणाबहुकालंमनोभवः ॥ ३३ ॥ सुरकार्येसमुद्दिश्यदग्धस्त्रिपुरविद्विषा ॥ पुन
स्त्वाहिनस्तेनमसन्नेनशिवेनसः ॥ ३४ ॥ तमिमंविग्रहंविस्मुःपूजयित्वासवान्वरं ॥ उरसा
रोप्यदेवेशंशेषशायीहरिस्तदा ॥ ३५ ॥ क्षीराब्धौवैजगामायंनिद्रांयोगात्रूपांतदा ॥ वसोमध्ये

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शां०सं० तदाविष्णोः सोमतस्कं दोमहेश्वरः ॥३६॥ अनंतविष्णोरुच्छ्वासनिश्वासांदोलितः शिवः ॥३
२८ तस्ततश्चचालायं श्वासवीवयपवनाहतः ॥३७॥ स्वंवगतेहरैर्निद्रामनुमारेण्यवसमि ॥ समाग
तस्तदापोत्थुवाक्कालास्वामहासुरः ॥३८॥ ततोभीतमनाः श्रीघ्रमहंविष्णुपयोनिधौ ॥ बो
धितुंगतवानस्मि रत्नांतेभूपतेतदा ॥३९॥ प्रबुद्धः सहसाविष्णुरुस्थितोमांविलोक्यच ॥ एम
ज्ञात्वामहागमंत्वासोमास्तुभीनिस्तवेत्तिमां ॥४०॥ उक्त्वोरस्थितमीशानेहत्वास्माकमनु
शिवं ॥ स्वयंनिर्गत्यभूलोकेपुंडरीकपुरंप्रति ॥४१॥ आपन्नरूढ्ढामहादेवंनत्वाचिद्रूपिरंगशि
वं ॥ आनंदाश्रुपरीतांगस्तदागद्गदवाक्हरिः ॥४२॥ चातुर्मास्यांतमज्ञात्वानाकिंचिदपिमा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धवः ॥ स्थित्वासमुत्थितः शंभोःप्राप्यानुग्रहमद्भुतं ॥ ४३ ॥ निर्गत्यपुरेदेवात्कार्गिंहत्वाघोरंम
हासुरं ॥ क्षीरार्णवमनुप्राप्यमांपुरंप्रतिमाधवः ॥ ४४ ॥ प्रेषयित्वायथापूर्वंअधिक्षिप्येमहे
रंगे ॥ गत्वाहंस्वपुरंरम्यंतद्दारभ्यमहेश्वरं ॥ ४५ ॥ उमयासहितंदेवमभ्यागृह्णमव्ययं ॥ अर्च
याम्यमुमीशानमनन्यमनसान्वप ॥ ४६ ॥ तदातुमाधवस्यैनेनप्राप्यानुमतिंपरां ॥ नशक्य
तेनपश्चेत्रष्टुंविष्णोरमिततेजसः ॥ ४७ ॥ तदनुज्ञामवाप्याप्युगृहीतुंशक्यतेभवान् ॥ इति
तस्यवचः श्रुत्वामुचुकुंदोमहानृपः ॥ ४८ ॥ विष्णोरभ्याशमापायमुक्तैकेतदखिलंवचः ॥
प्राप्तानुज्ञः समागम्यसुरारिणामधिपंपुनः ॥ ४९ ॥ विष्णोरनुज्ञासंप्राप्तामयाद्देववराधुना ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०के सं०
२८०

तद्दानुमर्हतिभवानपरमेशंसमुरेश्वर॥५०॥इत्युक्तिमस्यसंश्रुत्यविचारोरगमहीपतः॥विमनाहानुमीशाने
सोमस्कंदेद्विजोत्तमाः॥५१॥त्वङ्गुश्रुविमिताःनस्यानदुःस्यसहृद्धोत्ततान्॥प्राहानक्रमेरगेदेवेशोविग्रहान
मृभुजेतहा॥५२॥विलोकनानपंक्तान्नाकपदेवमानक्रतोः॥नमेवविग्रहंभूपःपप्रच्छसुरपुंगवं॥५३॥न
तःप्राहास्मुरेशोस्यतंदेवंपरापमुहः॥महीतापप्रमक्ताद्देवमुत्तुकुंदेनयोत्तमः॥५४॥कमलालयमागत्यस्था एम
नानामुत्तमोत्तमं॥अनिच्छायाविधानेनदेवेक्रमेणोस्तवाद्भिः॥५५॥महोपचारैर्देवस्यसोमस्कंदस्यभक्तिमा
न्॥तस्मीपपुरेप्सन्यान्विग्रहान्वृद्धपिद्विजाः॥५६॥अपूजयन्महान्मायममवजीवोद्विजोत्तमाः॥देव
त्वन्निमापापमसुरेश्वोपिमहेश्वरं॥५७॥त्वांत्मनापूजितंपस्मात्सोमास्कंदेमहत्तमान्॥कमलालयमे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शं०दे०मं०८
३०

वाप्यंपुराणप्रोक्तेनहाम्रणान् ॥५८॥ शाशाराधंस्तनःकृत्वामहादेवस्यपावनात् ॥ प्रसादपरमेशानेमाप्नुवा
निकृतांपुनः ॥५९॥ मुचुकुंदोमहीपालोनिर्मायत्रिपुरद्विषः ॥ प्राकारमंडपाट्टालगोपुराद्दीनवेकशः ॥६०
चालयित्वामहाभूमौमहादेवस्यभक्तिमान् ॥ निष्कंटकमसौराज्यभारंभृत्वामहाधनः ॥६१॥ आत्मजा
याग्निवर्णायपरदेवेधविहायसः ॥ कैलासंपर्वतश्रेष्ठमायातेत्रात्मरोणतमाः ॥६२॥ वीरबाहुमुखा
वीराभियस्याप्यात्मजान्स्वकान् ॥ अग्निवर्णस्यनिकेतेतपःकृत्वासुदुष्करं ॥६३॥ मुक्ताप्युमानु
षान्देहान्गृहीतात्मशरीरिणः ॥ प्राप्यस्कंदगिरिंरम्यंशरण्यगुहमव्ययं ॥६४॥ तत्रतस्थुःसुसंतोषा
त्संप्राप्तात्तदनुग्रहं ॥ इत्यादिमहापुराणेस्कांदेशिवरहस्यखंडेशंकरसंहितायांदेवकांडेसप्तमोध्यायः
॥७॥ ॥७॥ देवकांडःसंपूर्णमगमत् ॥ ग्रंथसंख्या ५००॥

रम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri